

גדעון קוק

סיפורי טעמון

„טרקלין“

28-
23-

גדעון קוץ

סיפורי טעמון

איורים ועטיפה:

עדה המאירית

טרקליון

TAAMON TALES
BY GIDEON KOUTS

צילום המחבר :

יפה עירון

1977

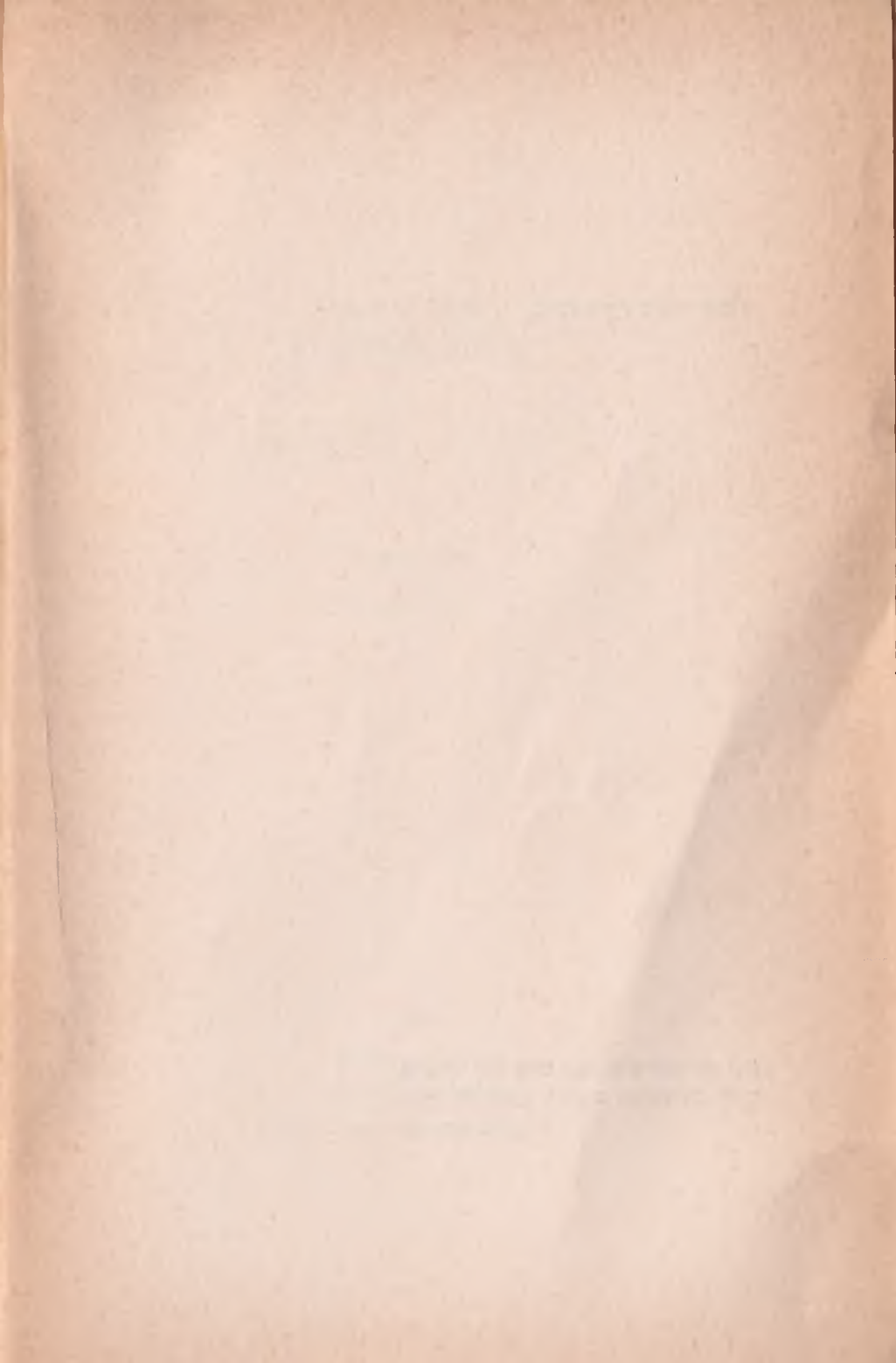
כל הזכויות שמורות

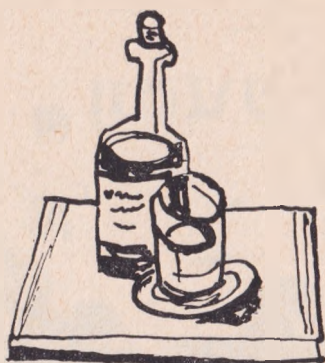
לטרקלין בע"מ ולמחבר

בר-כוכבא 39, תל-אביב, טל. : 283648

גדעון קויץ / סיפורי טעמון

מוקדש לכל אלה שאילמלא הם, לא היה
ספר זה נכתב, ובראש ובראשונה לאמו
של המחבר.

כמה מלים לפני שמתחילים

מספרים על ראעיף הידוע, שאחרי סגירת קפה "ניצן", הלוא הוא קודמו של "טעמון" מן התקופה הפרה-היסטורית, הוא לא השלים עם הסגירה הנמחרת.

במקום "ניצן" פתחו את "קומפורט", חנות-נעלים. ראעיף היה מגיע מדי יום ביומו ל"קומפורט", מתיישב במקום המשוער, בו ניצב פעם שולחנו האבוד, ומבלה שם שעות ארוכות. והוא לא מרד אפילו נעל אתה.

המתבר מרגיש עצמו במצב דומה כשהוא מביא לדפוס סיפורים אלה מן העבר הסוער. הוא מביט בתמהון אמיתי על האיש הצעיר שכתב אותם. איזה ראש היה לו. על מה הוא חשב. ומה עשה. מאיפה רוח-הנעורים המרדנית הזאת, לעזאזל. מי היה מדפיס היום את הגיגיו הפרימיטיביים של המחבר, אילו כתב ככה. אז היום יושב לו המחבר מרוסן לגמרי, לוגם יין חם אצל עדה, נזכר בעשר הלירות שמונדי חייב לו כבר שנה, ומזמין אתכם להצטרף אליו לטריפ אישי וירושלמי עם אותו צעיר. אם זה בראש שלכם, ואם כבר שילמתם ואין לכם ברירה. אוקיי. תשימו גם תקליט. אני מחכה.

מי אמר שרק בפאריס היו בוהימה וסטודנטים ?

סיפורי טעמון

שתכירו את המקום כמו שהיה

אנחנו מתנים את פליקס — הלוא הוא ה"פיאט" שלנו, פאר הגזע הלבן — בחניון ממול, וחוסמים, אגב-כך, כשתיים עד שלוש מכוניות. עוברים בקפיצה קלה את הברזילים שבשפת-המדרכה, ומגלים שאיננו כבר כל-כך צעירים. לאחר שאנו אוספים את עצמותינו הפזורות על המדרכה והדואבות מן הקפיצה התינונית והמוצלחת, דוחפים את דלת-הזכוכית ונכנסים ל"טעמון".

"האלו" — אנחנו מודיעים בקול מהורהר. "האלו", משיב לנו ראעיף הידוע, מאצל השולחן הפנימי, וקולו נשמע חלוש קמעא, כמו מאחורי מחיצה עבה. אנחנו מתבוננים היטב ומגלים כי אכן ראעיף דגן נמצא במצב דחוק במקצת. כלומר, כמה עשרות אנשים דוחקים אותו אל הקיר, ועוד כמה נוספים לוחצים אותו אל השולחן וגם יושבים על ברכיו. למעשה, גם לנו קשה מעט, לאור מאות האנשים שנדחסו אל הקפה בליל אביבי זה ונלחמים איש-איש על קיומו בתוך הגוש. את השליטה על כיוון תנועותינו איבדנו כבר מזמן, ואנו נעים הנה והנה על-פי הגיאות והשפל שבגוש המלוכד היטב, אפנו פחוס בעורף שכננו ועינינו הרעבות תרות אחר שולחן. אך אנו גרתעים מחר מאוד מן הכוונות דלעיל בראותנו את השלדים הפזורים לאורך הקירות, שלדי אנשים שהומינו פעם קוניאק או שוקו, ומתו בצמא משונה או סתם נמרחו על הקירות והפכו לפוסטרים, בעוד כרמלה קשישתא מנסה בגבורה לפלס את דרכה אליהם, וסמית-החיים בידיה.

"גילחת את הזקן? — עכשיו אתה בן-אדם" — היא מספיקה להפליט לעברנו, ואנו תוהים איך הבחינה במה שהבחינה בהתחשב בעובדה שהיא גועצת בנו מבט-על. כלומר, היא מהלכת עכשיו על התקרה ומשלשלת עצמה מנברשת לנברשת, כפי שהיה עושה בודאי טרון וכור לטוב, לו רצה לעשות את הנתיב מן המטבח אל הפאר ולהיפך, וגם להתעכב בשולחנות. תחילה היא ניסתה עוד להילחם בהמון הסואן מבפנים, ואף הפילה כמה חללים במכות מכוונות היטב (הם עדיין מונחים בערימות, כי קשה לפנותם), אך אחר-כך ביכרה לפסוח על הנאספים ברגל קלה ולנוח מדי פעם על כתפיו המזדקרות של דן בירון. אנו כושלים על-גבי הגוויות לעבר הפאר, ושם אנחנו נתקלים בשתי גולגולות הנראות מופרות מאיושהו מקום. כן! כמובן! אלה הם המרצה הידוע ואיש-הסרטים, שביקשו להחליף דיעות על כוס-משקה (טוב, סידרה של כוסות), אך גם הם לא נמלטו מן ההריגה.

גם לפני הקפה, ברחוב, מצטופפים המונים, מתוככים על משהו, וגם שרים. גם משטרה הגיעה. הרבה צחוק. העיקר שיש מצב-רוח רענן. כי יש כאן רבים מפליטי המחזור הקבוע: ביום בקפיתריה, ואחר-כך הצצה ב"בית האמנים" ושיבה קלה ב"בכתום" לצלילי-פסנתר, ו"טעמון" — תמיד "טעמון". אבל מה רוצים כל התמונים האלה? תנו לבן-אדם לשבת בארץ הזאת! וגם לשתות משהו, ולערוך איזה מחקר-שדה בתחום הבתולין... מה יש?

אלבלק חושב שזה מהשיפוצים. כלומר, קם לו יום אחד האדון קופ וסוגר את הקפה לכמה ימים, ימים בהם מסתובבים אנשים רבים כסהרורים חסרי-בית או סתם כלבי-חוצות ברחבי העיר (ואין לדבר יותר מתסכל מלבוא ל"טעמון" ולראותו סגור). ורק לאחר שעולה שוועתם של האנשים המעונים השמימה, פותח האדון קופ שעריו ואוסף את בניו האובדים מן הגשם. אחדים ניצלו מהתאבדות ממש ברגע האחרון. ואכן, העסק משופץ וגם חלון למטבח עשו לכרמלה, או אולי הפאר מושך. וגם יוסי שטרן נמחק בקיר ובמקומו יש פוסטרים אמנותיים. אין דבר — הוא עוד ישוב.

כך שאין ברירה אלא להתארגן, כרגיל, בשעת-לילה מאוחרת לאיו מסיבה קטנה, עם כל מה שצריך. יוצאים וזורמים לכתובת-החטא. מחר יורת עוד יום חדש, אם לא יחולו שינויים של הרגע האחרון.

צריך לדבר

כבר מזמן היגענו עם רפי למסקנה, שאנחנו צריכים להחליף כמה מלים ברצינות. בכל זאת יש עניינים לסדר ובכלל. צריך לשוחח ודי. כך גם הערתי לו באותו אחר-צהריים: "אנחנו צריכים לדבר!" "בטח" — הוא הסכים לאלתר. אחר-כך הלכנו איש לענייניו. לאחר שלוש שעות שיבה בקפיטריה היגענו למסקנה, שצריך בכל זאת לקבוע שיחה. אבל אז נכנסה לתוקפה השעה הרביעית, ועזבנו את זה בלי לקבוע מועד מדויק.

למחרת "עבדתי" והוא "למד", ואחר-כך "למדתי" הוא "עבד". אך עצם הצורך בשיחה נקבע בבירור, וזה היה משהו. קבענו שיחה לערב, אבל היתה מסיבה. ואחר-כך גמרנו בדירה בה לא דיברו בכלל, וטוב שלא. בבוקר באה אילנה ושברה את השמשות, כי לא החזרנו מטאטא, אבל כן עשינו לה משהו אחר. אז צריך היה להזמין זגג. לא הזמנו, אבל גם לא דיברנו. השד ידע למה.

העניין התחיל להיות תמוה. בכל זאת, שני בני-אדם מבוגרים לא יכולים לדבר כמו שצריך? העליתי בעיה זו באוזני רפי, אגב אורחא, ב"בית-האמנים". אבל אז בא סמי ולקח את הכוסות, והיה צריך לדדוף אתריו שעוד לא גמרנו. וכשחזרנו לשולחן, כבר הפכו את הכיסאות.

רפי העלה את הסברה, שזה עניין של דוחק-זמן, ושאל, למה בעצם לא מדברים. הוא חזר על גירסתו כשנתקלנו באקראי זה בזה ברחוב, לאחר שטיילנו כבר את כל בן-יהודה וחזרה. זאת בהחלט אפשרות, דוחק-הזמן. אבל התחלתי להיות עצבני משהו. אני לא ילד שיגידו לי שצריכים לדבר. אחר-כך היה קיץ והיה חם, ואחריו בא החורף והיה דווקא קר. אחר-כך נשבר לי ואחותי בו יום אחד ב"טעמון". אנשים התרחקו לצדדים, ניכר היה בעליל כי כאן יתרחש החייב להתרחש. "נדבר!" — סיננתי בעיניים רושפות.

"בבקשה!"

הדראמה צעדה לקראת שיאה בצעדים מאוששים. אנחנו נדבר או פה תהיה קבורתנו.

אז אנחנו יושבים שם עד היום וחושבים על מה בעצם... יש אולי למישהו אחז נושא טוב לשיחה רצינית?

על חוט-השערה

כולם אמרו שעלי להסתפר. כולם — זאת אומרת: השכנות הקשישות שממול, חנותי או שניים, קבוצה מאורגנת של מרצים מזסטים, וגם איש השמאל הקיצוני — אבל הוא היה מגודל-שיער בעצמו, ורצה את הבייבי שהיתה או שלי.

התייחסתי בביטול לדעת-הקהל, וזכיתי בכך לתמיכתם הבלתי-מסוייגת של הבייבי ושל עוד מספר אנשים חופשיים. לכן התפלאתי מאוד כשג'נ-טלמן קשיש שעמד לצדי באוטובוס ונתקל בי בחוזה בעת אחד הסיבובים, הוציא בהיחבא זוג מספריים בגודל מינימלי וניסה לתקוף את שערי מאחור. דחיתי אותו באדיבות, אבל בתקיפות. הייתי שוכח תקרית תמוהה זו אילולא העובדה, שכשחזרתי הביתה, פתחתי את הארון ומצאתי בו שלושה ספרים קטנים וכליהם בידם. סגרתי עליהם את הדלת, התיישבתי על המיטה ושקעתי במחשבות. ברור היה שמתהווים כאן דברים, אשר על משמעותם עדיין מקדם לעמד.

המלכודת, שכמעט נפלתי בה ברחוב, היתה ילדותית ומרגיזה כאחת. כשהתכופפתי לקחת עיתון מהמוכר שעל המדרכה ניסתה אשתו לפגוע בי בגרון מאחור, ללא הצלחה ניכרת. קפצתי בבהלה לעבר הבניין החדש שממול, ושם אחז בי המנוף שעבד במקום וניסה להגיש את ראשי ללהב המסתובב. רק כשהתקבצו מסביב אנשים לשמע ועקות, שוחררתי וצנחתי על המדרכה. אז החל לאחוז בי הרעד העצבני, שהגיע עד לשורשי-השערות ושלא השתחררתי ממנו זמן רב.

"אתה גבר?" — שאלה אותי הבייבי בתרעומת.

"את הרי יודעת..."

"אז תעשה משהו!"

"אני מפחד..."

התפרצתי לתחנת-המשטרה הקרובה.

"אדוני" — אמרתי בהתרגשות לקצין התורן — "יש בידי הוכחות למוזימה שטנית של מעמד הספרים הבינלאומי, הם לא יותירו אף לא שערה אחת לרפואה — ספרי כל העולם התאחדו!"

"אתה מספר לי" — לחש האיש והסיר את כובעו, בגלותו קרחת מבריקה ומבהילה... באותו רגע הפכה המנורה שמעל לראשינו למקצרת-

דשא חשמלית והחלה להתקרב לעברנו בסיבובים וזיזומים מאיימים.
וחלנו בצוותא אל מתחת לשולחן.
"סמל!" — זעק הקצין גאשות.

הסמל נכנס, ועל פניו שפוך חיוך מזור, יותר מדי מזור. הוא הושיט ידו לכיסו, ששיקשק קלות... הזינוק מהחלון היה מצלח ביותר, ולמזל־היינו בקומת-הקרקע. רצתי לעבר הקמפוס...

את שרשרת אנשי-הבטחון שבשער לא היה קל לפרוץ. כובעיהם הרחבים ותזוכיהם המזורים לא הותירו כל ספק ביחס לזהותם האמיתית...
"השיער המגודל" — הסביר לי על ספל-קפה פרוסור ידוע שנקלע משום-מה לשולחני בקפיטריה — "אינו מותיר בידי המימסד אלא את הב-רירה להילחם בו, פן ימצא עצמו מיושן ומיותר."

הינהנתי בעצב. הוא חייך. היה משהו מזכר בחיוכו. אבל האווירה הרגועה גרמה לי לא לקפוץ ממקומי אלא כאשר הסיר האיש בהינף את המסיכת מעל פניו, ודלה, תוך ציחקוק אכזרי, תער ענקי מתוך הסלט...
רצתי פרא ברחובות. קוראים לזה שגעון-הרדיפה. "רופאים מטפלים בזה" — נזכרתי בעימעום. צריך רופא. הוא גם יוכל להסתיר אותי.

האיש הסימפטי בלבן חייך אלי מעבר לזוגגית. היו חום ובטחון בד-מותו האצילה.

"דוקטור" — התייפחתי באושר. רצתי פנימה וצנחתי בכיסא הגדול והביתי. האיש ליטף בחיבה את שערוֹתי, שהלבינו מאוד בתקופה האתרוגה. נרדמתי כמו ילד קטן.

כשהתעוררתי, בהרגשת קור עז בפדחתי, היה כבר מאוחר מדי. לא רק רופאים לובשים חלוק לבן. צחוקה הרועם של המפלצת-בלבן ליווה אותי עוד זמן רב.

באותו לילה שכנה הבייבי בורועיתיו של איש השמאל, ואילו אני תליתי את עצמי, ביישוב-הדעת, על עניבה חזקה השמורה אצלי למקרי-חירום.

מקץ שלושה ימים בישרו לי כי גיון לגון הסתפר לעין מצלמות-הטל-וויזיה. היתרתי את העניבה, ירדתי מהכיסא ונכנסתי, בלא לדפוק, לבית הקיצוני כדי ליטול את הבייבי. לפני שטרקתי את הדלת מאחוריינו, הרצאתי

מכיס ווג-מספריים והשלכתיו בדרמטיות על שולחנו. קוראים לזה בסרטי-ריגול: מוצא של כבוד. הינחנו אותו לנפשו, ובירדנו במדרגות שמענו את קולות-השיקשוק הראשונים...

מ י ש ב א ב א

על משמעותו האכזרית של המושג עמדתי רק באותו יום בו הייתי שרוע בקפיטריה, נר לרגלי המנקות שעסקו בסילוק מגשים כאחוזות-תזוזית. אז שאל משהו: "אולי תארגן איוזה מסיבה?"

אמרתי בנימוס: "תבואו, יש טייפ. נארגן משהו אינטימי."

"כמובן" — ענו מאי-שם — "מה הכתובת?"

כאן התערב האל הטוב וטפח על פדחתי בחביבות, לאמור: "וי ווי די געייסט!" (הוא מדבר רק יידיש). לאור התערבותו מסרתי, בלי להתבלבל, כתובת מסויימת ברחוב עזה, שאין לה כל קשר למקום-משכני המפואר. ואחר-כך שכחתי מהעניין עד הערב.

היה זה המצפון שהתעורר במלוא עוצמתו לעת ערבית, ונקיפותי הת-כופות גרמו לי לגרור עצמי אל הכתובת המסויימת ברחוב עזה. מצאתי שם, לאחר עוברי את שרשרות-השוטרים, כשמונים סטודנטיות רעבות ועוד שישים סטודנטים מצפים. לצדם: שני מרצים-בדימס ואחד מן הש-מאל החדש, שלושה רבנים וגר אחד, עשרים וארבעה בעלי-מלאכה, אסיס-טנט אחד פוזל, שתי יצאניות קשישות, צוות-בידור של הגדנ"ע, צוות מנופאים על מנופם. עוד היו: מקהלת צדיקוב, שני טרקטורים ודודו ראש-העיר.

ממול, על אחד הגגות, זרחה דמותה הערטילאית של רח-רפאים עוטה פיג'אמה הנושאת תפילתה אל הירח האכזרי. "בעל הדירה" — לחשתי בהשתתפות, ואחר-כך לחצתי לעצמי את היד והתחלתי לתכנן מערכת התגוננות.

ברית-הדמים עם מספר ידידים קרובים, לצורך אי-גילוי מקום-המגור-רים, כללה מספר השבעות של המאגיה השחורה טבולות בדם התותמם דקורי-הסיכות. אנשים עליהם סמכתי פחות — נחקו בעודם באיבם. רשת

התאים החשאיים שהקמנו, לפי מיטב סיגנון המחתרת, פעלה מצד אחד לטישטוש עיקבותינו בתור פוטנציאל לעריכת-מסיבות, ומצד שני לאירגון ואיתורן של מסיבות באתרים שונים, תוך שימוש תדיר באמצעי-כפיה. המפעל הפך גם נושא-רווחים, משום שמירב האנשים היו מוכנים לשלם הרבה כדי שלא יגלום. אם-כי תמיד השארנו את הבלתי-אהודים ביותר — טרף להמון החוגג. בכל זאת צריך שיהיו מסיבות. המיון היה חד-משמעי: "מסיבה סוערת אצל המנוול. עם אורות פסיכודליים. ועם תזמורת של שישה נגנים לפחות."

יחד עם זאת, הפך הכות הרב שריכוזנו בידינו גם לגורם מפחיד. התחלנו לשקוע יותר ויותר במסטיקה של תורת-המסיבות, וכך התחלנו אף להבין הרבה מאורעות היסטוריים. ברור היה, למשל, שמנהיג הוונדלים שעמדו בשערי-רומא ונתקלו בהתנגדות עיקשת של התושבים, אסף באותו לילה נורא את חייליו הפראיים וצמאי-הבידור, ששיניהם האכזריות הבתיקו בלובנון, ואמר להם: "חבר'ה, יש מסיבה בקולוסיאום!..." והתוצאות האימות לא איחרו לבוא.

חלומות-ביעותים מעין אלה סימרו את שערותי מדי לילה בלילו, אך העמדה רק הוקשחה. ויעיד אותו מרצה לא-פופולרי שחגגנו בדירתו את העלאתו בדרגה. היום הוא עובד כחשפן במועדון-מחתרת, כדי לכסות את שכר חדרו השכור במלון.

במלאת שנה לסינדיקט, גילינו שאנו אנשים עשירים ומאושרים. הישקנו כוסיות ב"טעמון", ואחר-כך שרנו שירי-מולדת ובכינו איש על צוואר אחיו. בסוף הזמין משהו שגר בסביבה את החבר'ה לחגוג את המאורע בביתו. התקדמנו לעבר הבית בשירה אדירה. כשטיפסנו בהליכה מסוגגנת על-ארבע במעלה המדרגות, החל המקום להיות מזוהר לי יותר ויותר. וליד הפתח חדרה ההכרה המהממת לראשי והשאירה אותי תלוי על המעקה.

מקץ כמה שעות וחל חברי לדירה מתוך ההריסות וניתק אותי משלד-המעקה, בו נאחזתי בעקשנות.

"למה" — שאל ברוך ברטט, עיניו בוהות וגופייתו קרועה — "למה הזמנת אותם?"

התייפחתי חרש, ודמעתי זלגו לאורך המעקה. זה היה סופה של תקופה. מאז אנחנו לא גרים. רק חיים ממסיבה למסיבה. כמו כולם.

הילולת-רפאים

עולם הרוחות והטלפתיה מהווה בימים רוחניים אלה נכס-צאן-ברזל אצל כל ירושלמי בן-תרבות. יורשה לך, על רקע גל אינטלקטואלי זה, סיפור אישי בתכלית.

פגשתי אותה איפה שפגשתי, והיבעתי התפעלותי מכמה דברים אשר לה.

"מה אתה עושה?" — התעניינה.

"כותב ועוגב" — עניתי (ברגעים כאלה אני תמיד מדבר בחרוזים).

"אני לא כותבת" — הצטערה.

השתתפתי בצערה. אחר-כך יצאנו ועלינו אלי לצורך קפה והתבוננות משותפת בפלקטים הרבים שעל הקירות. היו גם עיתונים מצויירים. ושונות.

בבוקר היא בישרה: "אני עוסקת בספיריטואליזם." היבטתי בה בהבנה ושכחתי מזה עד הערב, כאשר שיכנעה אותי לחזות במספר תרגילי-נשמה. זאת-אומרת, היא כיבתה את האור והתיישבה לצדי בדומיה. זה היה דווקא לא-רע, אלא שהיא נזפה בי מייד בהתרעמות-רבתי. מאז השתדלתי מאוד לא להפר את קדושת-הרגע.

ואז היא אמרה בריכוז מפסימלי: "שעון מעורר! היעלם!" ציפיתי במתח. נשמעה חריקה של הדלת. ואחר-כך נדלק האור, ולא היה שעון מעורר. בנסיון הבא ניסיתי אני להתרכז על החזרת השעון, ואילו היא לא גילתה את מחשבותיה. ואכן, התוצאה הבלתי-נמנעת היתה היעלמותו של הטרגוניסטור. עצרתי בה אצל הטייפ (הוא לא שלי), ואחר-כך עברנו לתחום קונסטרקטיבי יותר. אלא שהרגשתי ששוב אין רוחה עימי, וגם אני חשבתי על הטרגוניסטור.

למחרת היא הציעה סיאנס. היא היתה טובה מאוד, וכוסות עולות בזול. אז שיהיה סיאנס. הלילה היה חשוך. הכוכבים קרצו בערמומיות מאיימת. אני חיכיתי בפחד לעטלפים שיבואו כבר, והיא העלתה רוחות. הקונטקט שהושג היה עם מספר דמויות-מפתח, ואז היא קראה להם בדרמטיות לבוא.

והם באו.

רוח אחר רעהו, דמויות מזרות-אימים ועוטות לבן... נעשה לי קצת לא-נעים. "אני יוצא להביא עוד קצת כיסאות..." — פניתי ברטט אל הדלת. "שב!" — ציוותה. ישבתי.

הבכיר בחבורה הציג את עצמו בקול עמוק:

"לב-הארי ריצ'ארד. מלך."

"גלילי גליליאו."

"מוסוליני בניטו."

"הרצל, בנימין זאב. קרא לי תיאו!"

"אטילה. פרא."

"ירושלים סגל. תל-אביב."

האווירה הפכה ידידותית. שוחחנו ארוכות עם תיאו על חדרש פני הציונות. הוא גילה גם עניין רב בנקניק שבפריג'דר. טולוו-לוטראק, לעומתו, חיטט כל הזמן בצורה חשודה בארון, למרות שהסברתי לו כי איני נוהג להחזיק שם מכתולים. אני שונא גמדים... מתחמא נוצר כאשר אטילה ניסה לתקוף את העוזרת בדירה שממל ותיא נמלטה בצווחות-אימים. ניסיתי להסביר לה שזו רק רוח, אבל אז היא עברה לתחום ההיסטריה. בינתיים ארז טולח כבר שתי מזודות והתכוון לרדת. התחלתי לא לחבב אותם. בעיקר שמתי עין על בניטו מוסוליני. הפאשיסט הנודע גילה התעניינות מוגזמת בטייפ. בנוסף לזה גיליתי אצלו את הטרנזיסטור שלי. "דחילק, בניטו" — אמרתי לו — "הרי תלו אותך במהופך. למה אתה לא עומד על הראש?"

הדוצ'ה התחיל ללכלך וענה לי בשטף קללות בערבית מדוברת (תופעה ידועה בטלפטיה של למידת-שפות). ואז קמתי וזרקתי אותו ואת כל הרוחות לכל הרוחות.

סגרתי אותה בבית, והלכתי להקים את חבורת-הרפאים שלי. סיפקנו שירות מושלם לכל הסביבה. דמויות מן ההיסטוריה, תרגילי-היעלמות, שבירת-שמשות אמנותית. קיימנו אף התייעצויות עם חברים למקצוע. הסתבר שברבהיה היתה עדיפות לימיי-הביניים בלוויית מצות עם דם-תינקות טרי ככל האפשר. במרכז העיר היו פופולאריים דווקא רוצחי-נשים מסויימים.

אחר-כך היינו נוהגים לשוחח עם המאמינים. היה בהם משהו מרגיז.

"אבל מרילין מונרו שביקרה אצלך אמש" — טילטלתי אחד מהם
 בצווארוננו — "זה הייתי אני, אתה שומע? אני!"
 הוא הביט בי בעיני ספיריטואל ותיק, עיניים מבינות וכואבות: "לעולם
 לא תוכל לדעת אילו כוחות גלומים בך. הטבע האנושי וגליו הם תחום
 איום ובלתי־נחקר."
 "אבל אני לא מרילין מונרו!"
 "מי יודע את מהות ההתגשמות וההתפשטות: טלפתיה, טלקיניזם,
 טלקטסטרופה."
 נכנעתי.

חזרתי הביתה בצעדים כבדים. היא היתה שם. עיניה המנומרות
 הבריקו באפילה. בעיקר האמצעית. גשם קל ירד בתוך החדר, והינשוף
 כירסם את גוויית אחרון העכברים. דם נטף מכתם הזרחן שעל הארון.
 הרוח שרקת מנגינות של מוצרט. הלילה עטף אותנו במעטה של חנק,
 והעובר שבבטן העולם פלט גניחות של בשורה וזעם. עלי־עופרת התעופפו.
 הקיוסקאי ממול קרא "לעצטע נייעס" וחיטט בשיניו. האוויר נתמלא
 רישעות.

אני רציתי בה, אולם היא נחצתה ופנתה לעבר שני הקירות: "אתה
 יכול להשיג את גופי או את נפשי?" — קראה.
 בחרתי בשביל־הזהב. בעווית של צחוק שטני שעטתי לעבר החלון.
 לא, היא לא היתה יכולה לדעת, המסכנה, שאיני אלא גילגולו הפסיכודלי
 של פרנקנשטיין במימד הרביעי. קולות נפץ־זכוכית נשמעו, ואני פרשתי
 את כנפי ועפתי אל תוך הלילה. שם, על גג המגורה, מצפים לי הערפדים
 והרוזן דרקולה. יהיה דם... הרבה דם־תינוקות. בשר־צפרדעים יישרף,
 ומחול־הלילה הפראי יפנה לעבר האיץ־סוף — כרררר — קרררר...
 בעיתונים כתבו על בום על־קולי, ועל לוחות־המודעות הופיעו מעדי
 בחינות־הטרימסטר...
 הלליתה!...

פ ט י ש י ז ם

היינו שרועים על מרפסת־הגג של פוגל בעיצומה של אחת מאותן
 מסיבות. פה ושם שוטטו להם אדי־האלכהוול, והאוויר כולו אמר אורגיה.

באופק עוד הבהיקו זיקוק די-נור או שניים. היה יום-עצמאות למזפת. ניסינו להתרכז בבעיות הגברת-הילודה באינדונזיה, כשימינו אוחות בבקבוק ושמאלנו אי-שם, אלא שרעש-הציפצופים החד-גוני, שהגיע מרחבי-העיר, ממש פוצץ את ראשו. כן, הם שוב פועלים — פטישי הפלסטיק...

אי-אפשר היה להתעלם מן המציאות. הגוויות המונחות בתפזורת על-פני השטח רטטו, ואחת מהן, אולי של אבי, פרצה בבכי-שיכורים מר, לאמור: "אלוהים אדירים... היק!... הם נולדו עם פטישים ביד!" הצדק היה עימו. אין כבר היום ילדים — יש רק פטישיסטים. ההנגע הולך ומתגבר, בדלגו מעל גבולות-הגיל. וכאשר קשיש מכובד, שיכול היה להיות סבר, שואל אותך איה מקום במת-הבידור הקרובה, אתה משיב שעל כבודו להמשיך עוד מעט ימינה, ואז מוציא כבודו פטיש שהוסתר היטב בחולצתו וחובט על ראשו, אינך יכול אלא לחייך חיוך מבוהל ולצפות באימה בקשיש הצוהל המתרחק בדהרה אגב נעירות-חמור ממושכות, כשקצף על שפתיו.

הפטישיסט הוא אדם רגיל המסווה את עצמו היטב, ולמעשה שולט ברוב המדינה הזאת. ורק יום אחד בשנה נופל המסווה ונגלית המפלצת. והמצב הולך ורע. זכורים עוד הימים כשזוג ידידים יכול היה להיפגש ברחוב, להחליף ברכות, ואז לשלוף איש-איש את פטישו, לחבוט בקפידה איש על ראש רעהו, ולהמשיך איש לדרכו, אחרי פרידה נימוסית ולחיצת-יד חמה. היום הסיסמא היא, כפי שכתב המשורר: "הך פטיש עלה וצנח / לעוד נבל הראש נפתח!"

הילדים מוחזקים במסגרת נוקשה מיום הולדתם, ואומרים שגם את זהו אחרי שבוע עושים להם בעזרת פטיש העובד על לחץ-אוויר. בלילות הם מקיימים טקסים סודיים של פולחן אל-הנפחים. בה' באייר תש"ח, כזכור, המציאו את הפטיש — זאת יאמר לך כל דרדק ויתמה לשמע רמוזים בדבר מלחמת-שיחרור מסויימת שנערכה פעם, כפי שמספרים... האוכלוסייה התחלקה לשני סוגים — כאלה שיש להם פטיש, וכאלה שיש להם ראש. היום איבדו כבר האחרונים מצרך זה, פרט לקומץ חובבי-קסדות. וכך מתבצרים שרידי החברה התרבותית בקיני-הוללות. רק כאן אשה היא אשה (כפי שנוכחה כל העת יד-שמאלנו), ואילו גבר הוא גבר ומכנסיו אינן מסתירות, כמקובל, פטיש, אלא מה שצריך.

ממילא הכל אבוד. וגדודי הפטישיסטים הולכים וסוגרים עלינו לאט ובביטחה. גם הסינים יבראו עם פטישים. מיליוני פטישים קטנים וצהובים המצפצפים את תורת-מאו. תחילה יום-העצמאות, אחר-כך פסח והאחד במאי...

צריך להיזהר מאוד. הפטישיזם מדבק. וגם עתה נאלצנו להשליך מהמרפסת את הפסל הנודע — למרות שזעק כי מכשיר-הוועה הוא כלי-עבודתו. הפלאףףף נשמע בבירור. "מוטב לו להתרסק" — הירחרנו — "אחרת יגמרו את המלאכה אלפי הפטישיסטים". ואכן, התיק-תיק-תיק הלך והתגבר, ואחר-כך נשמעה זעקת-אימים ממושכת, שנקטעה לפתע...

הדמעות זלגו מעינינו. בקומה הראשונה רקדו אחרוני המין האנושי את מחול-המוות, ואילו היא משכה אותי אחריה, בנשימה קצרה, אל המיטה שבחדר הסמוך. ועוד בטרם שקענו בסערה, חיפשתי אצלה את הפטיש.

שוטר מסטול

היתה מסיבה. כזאת. כל מיני אנשים מעניינים במצבים מעניינים, ועוד בעליים מאותו הסוג. לא-נורא.

וא-אז, ילדים, ואז בא הזאב. טוב, לא בדיוק זאב, אבל בהחלט שוטרים. באורחית, כמובן. הזאב היה רק נעל ספרותית להבהרת הענין. אתם יודעים, באו לחפש נאפס, או, רחמנא ליצלן, כדורים פורחים. מאלה שמחפשים ולא מצאים, אבל יודעים בבירור שיש. הכרה כאובה בהחלט. תיסכול, מה שקורין.

טוב, איש איש וג'ובו, אבל מה? שוטר לא בן-אדם? לא רוצה לשמות? לא רוצה, ליתר דיוק, לראות איך שמחים? רוצה. רק מה, יש אנשים רעים שלא נותנים לו. כאלה שלא אוהבים שוטרים, מסיבות הנעוצות בעבר הלא-טהור, שלובות בהווה המפוקפק, וזורמות בביטחה לעבר העתיד העגום. כלומר, יש התנגשות בין השוטר והפרחה. ומה שנשאר לפרחה זה, בדרך-כלל, לשמות. או מה לשוטר ולכבשת-הרש? הפרחת בטוח שרק הוא שמח, כלומר מנסה, כלומר מותר לו לנסות. תיסכול, מה שקורין...

השוטר דווקא כן רוצה לשמוח. אומרים לו שהנוער מארגן מסיבות פרועות כאלה, אורגיות ועוד נעליים. והוא תמיד בתפקיד. תיספול, מה שקורין...

"אני לא שוטר" — אומר לכן השוטר — "אני רוצה לשמוח."

"אתה כן שוטר" — אומר הפרחח — "ופה אני שמת."

אתם רואים איזה פתרון?

היה.

"בסדר" — אומר הפרחח, והופך בן־רגע לשופט. אולי תמיד חלם על

זה (תיספול, מה שקורין). — "אצלנו שותים חצי־בקבוק בלגימה."

טוב, חצי־בקבוק זה לא געל. יש כאלה שיודעים, ויש כאלה שלא. הבן־אדם, למשל, יודע. שוטרים, כנראה, לא.

וכאן המקום להזכירכם, כי האלכוהול חוקי הוא במדינת־ישראל. שלא יהיו אי־הבנות. תודה.

לוקה השוטר צ'אנס, וגם את הבקבוק. לנגד עיניו חולפות תמונות מילדותו הדוויה, אי־שם בבית־הספר לשוטרים. הפגישה הראשונה עם הסמל, הרפורט הראשון. המיזמוז הראשון עם השוטרת החמודה בעת הסמל. הרפורט הראשון. המיזמוז הראשון עם השוטרת החמודה בעת משמרי־הגבול. תיסכול, מה שקורין. ואז הוא הופך את הבקבוק בתנועה אמיצה.

הופך — שותה.

שותה — נופל. אלא מה חשבתם?

מתפרע קצת, אבל מרגיעים אותו. חבריו נושאים אותו לעבר המכונית. יש הרגשה של טקס. אחדים מוזחים דמעה נסתרת. בכוחות אחרונים הוא מצליח להשתחרר וחוזר בריצת־אמזק.

"מה אתה מחפש?" — שואלים.

"את המסמכים" — הוא ממלמל — "את המסמכים."

לוקחים אותו משם בכוח. המסמכים כולם אצלך, באמת. אבל אומרים שבעת שיכרות נתפסים לכל מיני נעליים פסיכולוגיות, שמלמדות הרבה על הבן־אדם.

הוא המשיך לתבוע את מסמכיו בקול רפה.

"שלום" — ניפנפו לו ברגש מכל פינה — "אתה בסדר. הוכחת את

עצמך. אתה לא שוטר. אתה טוב. אתה טוב."

איזה מסמכים, בבקשה?

זה היה בסך-הכל סיפור על שוטר שיכור, שהכנסנו למכונת ונסע לו עם חברי. בסופו של דבר, צריך שיהיו שוטרים — אחרת יהיה פשע. אתם אומרים שכשיש שוטרים, גם-כן יש פשע? נכון. אבל זאת כבר נעל אחרת...

זה היה, כאמור, סיפור מהחיים. אבל יכולתי לספר אותו על האורח אוהב-הסדר ושונא הדור הפרוע והאבוד, המציץ בסקרנות אל מה שהפסיד כל חייו, וגומר זרוק עם חצי-הבבוק.

גם הוא יחפש או את המסמכים שלו. כל אותן תעודות המוכחות שהוא משתייד. לחברה, למימסד, לקופת חולים, אני יודע למה עוד. שהוא חשוב, שהוא מסודר, שהוא בטוח. אם הוא כל-כך בטוח, אז למה הוא פה, זרוק? הוא למד הרבה. הוא רוצה גם ללמוד לשמוח, הן — הן? אז מצדי, שישמרו להם כולם את המסמכים שלהם, ורק לצורך שמירת טריותם לא אתגדר אם יתנו לי אותם, מדי פעם, לנגב בהם את התחת. כי אני תמיד שמח לשרת את החברה.

הצגת חצות

מקדש לאפרים קישון. רק שידע כי ארבינקה הוא ילד קטן על-יד מונשיין.

ישבנו ב"טעמון", שתינו לא-חשוב-מה, גם נגסנו במשהו, והירהרנו למה פתחו את "בית-האמנים" ובכלל. היה שקט באוויר, ורק פה ושם זימזמו להם זבובי קינג-ג'ורג' ואחד אורח מבן-יהודה. כרמלה-קשישתא אספה כלים ופיזזה לצלילי השייק העצל שבקע מכיוון הבאר. צייר אחד נע עזר-כנגדה, ואילו עיתונאי-הסנסציות הצעיר סיפר על ה"סקופ" שאסרו עליו לפרסם לנהגיה-המוניות. נערה מפוקפקת ירבה ופיקפקה. היו עוד כמה.

"צריך לעשות כסף" — סבר מונשיין. ואני היבטתי בו בלא-הפתעה, יען אשר זה הדבר שהוא משתדל לעשות כל הזמן.

"סטודנטים" — המשיך — "סטודנטים זה מקור טוב. הפטנט זה למצוא פטנטים שיקלו על הסטודנטים. ובכלל, צריך לעזור לסטודנטים. סעד לסטודנט — צו השעה. הם גם משלמים. העיקר לדעת מה לעשות."

"בטח" — אמרתי, והתחלתי לחשוב בקדחתנות כדי להלום ראשון.
"מה דעתך על שעון מעורר לסטודנט, שמצלצל בבוקר ואחר-כך מנפץ
עצמו מיידית, בטרם יעשה זאת הסטודנט? חסכוני ויעיל" — היציתי
בגאווה.

"אז כבר יותר טוב שעון מעורר שלא מעורר" — ירה מונשיין חזרה
— "תתחנן לפניו — לא יעורר. אפילו לא צילצול אחד. אפשר לישון
כמה שרוצים. הרבה יותר הסכוני."
כבשתי פני בשולחן בבושה אלמנטרית. איך לא חשבתי על זה.
כנראה, לעולם לא אהיה איש-עסקים.
"שמעת על נערת 'הפוך בה והפוך'?" — שאל אותי מקץ דומיה
קלה.

"מה זה?"
"התיכּה שנותנת, אחר-כך אתה הופך אותה לצד השני ואפשר לצאת
איתה, הופך עוד פעם והיא מבשלת ועובדת בשבילך..."
"יש כאלה שיש להן הכל..."
"אז הן הופכות אותך..."
מונשיין ליטף את ראשי באבהיות, ואני שקעתי במחשבות.
"רגע" — אמרתי — "למה לא עיתון-צהריים ריק?"
"כלומר?"
"אתה יכול לעיין בו בלי לקרוא דבר, כרגיל. ואחר-כך לשים בצד
ולתגיד לעצמך, מדי פעם, שצריך לקרוא אותו — אבל עכשיו בלי שום
ייסורי מצפון."
הוא הביט בי בהערכה, והרגשתי השתפרה פלאים. בכל זאת יש
בי משהו...

"נכון" — אמר — "אפשר גם למלא לפי מצב-הרוח..."
"כמובן."

וכאן פתחתי במיתקפה:

"מרצה ששר ורוקד ועוסק בטלפתיה."

"מה יש אריה זקס כותב שירים."

"זה לא אותו דבר."

"אז מורה המנסה לתפוס את עצמו בשעות-הקבלה שלו..."

"כפיל שאפשר לשתול בקפיטריה, כדי שיפגין נוכחות, בעוד אתה יכול ללכת לישון..."

"אתה והאוניברסיטה שלך..."

"הוא יכול גם, בהנעה אוטומטית מתאימה, להתרוצץ בכל המסיבות בעיר, לעצור בטובה ביותר, ואז להזעיק אותך..."

"ואם אתה עייף — אז להגיד ולעשות במקומך את הדברים הרגילים..."

"אפשר פשוט מונה-גייגר מגלה-מסיבות..."

"...ומגלה-בתולות..."

"לא תהיה לו עבודה..."

"הוא גם פותח..."

"יתליד..."

"העיקר זה לתת בידור לסטודנט" — סיכם מונשיין — "לשכנע אותו שהוא שמח. אפשר להקרין סרט ולהכניס לאולם כל מיני גזים מצחיקים. שתי לירות כרטיס."

"שלוש לירות, ולזרוק על האנשים ביצים."

"אפשר לרכוש אותם בחדר, בערימה, זה על-גבי זה" — הוא היררה בחולמניות בקול רם — "ולהכניס רק אחד עם פטיש גדול. הוא כבר יעשה את המלאכה. שבע לירות כרטיס פלוס הוצאות-ריפוי."

"בשביל עשר לירות כרטיס שמים אותם על הדשא ומכסים בקורות-ענק. אפשר לוותר על הסרט."

"או סתם להעלות אותם באש בצריף סגור. אבל שישלמו קודם דמי טיאטרא — אפר..."

"מונשיין!" — עוררתי את עצמנו מן החלום — "הסטודנט הישראלי הוא שמרני. הוא רוצה סרט וזהו!"

"אתה צודק" — שרק מונשיין בבח — "אני יודע עם מי יש לי עסק. אז צריך פשוט לקנות את כל הכרטיסים לסרט בלירה וחצי ולמכור אותם בחמש לירות לסטודנט."

וכך עשינו.

קראנו לזה: הצגת-חצות.

עמדנו בקמפוס.

"הצגת-חצות!" — הכריז מונשיין — "אפשר להביא מה שרוצים." המונים מסוקרנים החלו לזרום.

"מותר לכם הכל" — זעקתי — "מותר לעשן! מותר לידוק! מותר לגשום! אתם חופשיים, קינדערלאך!"
הבשורה גרמה להתקתלות רבתי.
"אפשר להביא משרוקית?" — לחש אחד בביישנות והביט לצדדים.
מונשיין לקח ממנו לירה נוספת, והעניין סודר.
"ואת החברה אפשר?"
"ואת ההורים?..."
עם ערב מכרנו את כל הכרטיסים, ספרנו את הכסף, והלכנו ל"אוריין" לשניה.

הוא עשה זאת

לא שזה היה בלתי-צפוי או בלתי-אפשרי. דברים כאלה קורים ויקרו. וכולנו חשנו תחושה עמומה, שכאלה יהיו פעם פני-הדברים גם במקרה דנן. אבל למה דווקא ביום רביעי האחרון? ולמה דווקא להתחתן? ולמה דווקא מונשיין?

השמעות העקשניות, שפוזו להן פה ושם, נדחו בבזז ונקטלו בעודן באיבן. מה אנחנו, ילדים? מונשיין מתחתן? מה עוד תמכרו לנו, רבותי? וכשבא האיש עצמו וטען זאת בדביקות ואפילו בישר על מסיבת-כלולות, היבטנו בחיוכו הממושקף ואמרנו: ב—טח!!!

שובב נשאר שובב. ואפילו תהיה מסיבה, אז מה?
אלא שמספר אנשים רציניים היו מוכנים להישבע שיש דברים בגו, והנ"ל באמת נושא לו את בח"ל במזל-טוב, וגם איזי הפסל תרם את משכנו לצורך חגיגת העניין. כלומר, המצב מסתבך, ללא ספק. אך המבטים עדיין היישירו קדימה בתקווה, וכשהצטלבו מדי פעם, אמרו בפירוש: זה לא יוכל לקרות!

למרות זאת פסענו באי-בטחון לעבר איזי. אולי בכלל אין שם שום דבר? אנחנו מבטיחים שלא נתרגז שעבדו עלינו. אבל היו קולות, בהחלט היו. אנשים לא-בטוחים שמחו באי-בטחון. מילא, מסיבה... שם, בפינה, עמד מונשיין והודה שבאנו. וגם הכלה עמדה. חמודה.
"אשתי" — אמר מונשיין.

ל-א-א-א!

כתובות מכאיבות וממסדות החלו לחלוף מול עינינו: "מר ד. מונשיין ובני-ביתו מתכבדים להזמיןכם..." "מר ד. מונשיין ורעייתו נתקבלו בלבביות על-ידי נשיא התאחדות בעלי-התעשיה..." "ד. מונשיין נבחר למזכיר ועד ההורים..."

אז זה לא עוד בלוף של מונשיין. הוא עשה זאת. עוד נכס-צאן-ברזל נבלע על-ידי מוסכמת-החברה. ובעצם, למה לא, לעזאזל?

עברנו בעליות בפתח הקטן והתמסרנו ליצירת האווירה לאלכוהול ולחשיש. אלא שלא תשנו עצמנו יוצאים ידי חובה ושלמות, עד אשר לא תשנו על אוננו: "אולי אפשר לצרף לזה את מסיבת-הגירושין לקראת הבוקר, אם אנחנו כבר פה?"

"לא" — חייך מונשיין — "זה רציני!"

כאילו שלא ידענו. הוא מאושר. בלי ספק מאושר.

אז כולב מאושרים, למרות שעוד לא כולם מאמינים. יש גם צורך להבהיר את המצב לחדשים הזורמים פנימה ללא-הרף.

איפה החתן? נרים אותו על כיסא. ושינאם. לנאום! בעצם, כולם נואמים. איש-איש ונאומו. מקס (המצחיק), למשל, נואם על השלום — כי זה ייעודו. אבל גם אנשים בלי ייעוד מביאים אותה בעמידה, בישיבה בכריעה ובשכיבה. יש שמחה. בהחלט יש. גם חוש ההומור מתחדד. גוף גדול מרבה-ידיים-ורגליים. רק שהבקבוק יגיע בזמן. והסיגריה. זה יפה שאוהבים את כולם.

עוד לא הכל אבוד. עוד הלילה ארוך, ויש הרבה לא-נשואים בעולם. עכשיו אנחנו בחדר האחר. למה? לא חשוב. פה יש מוסיקה. "האם את מאמינה?" — אנו שואלים אותה, או את האחרת, קשה כבר להבחין. "איפה החשיש?" — היא נאנחת. יש עירנות, בהחלט יש. אלא שאיש לא מבין. צריך להסביר להם... תשמעו... תקשיבו! כל-כך הרבה טיפשים... צריך רק לאחוז חזק בה, או באחרת. ככה יש בטחון. בעצם, שום דבר לא בטוח. אולי הוא עוד יחזור בו?

דידי מנוסי מביא את הקרקס היפאני ואת פועלי-הנמל. כל הצמרת פה, וגם התחתית. בעצם, כולם פה. נדמה לנו, שאנו מבחינים גם במלכת בריטניה על אחת הספות. נשואה. וכולם מביטים במונשיין בתקווה. אנשים משנים דעתם, לא? סמלים לא כל שפן. אחרת, אנה אנו באים?

הוא איתן מאוד בדעתו. נשוי. מרגישים. מגיע המטה הכללי של צה"ל, אבל הוא בא לקחת את תיקי. זהו. זהו הסוף. צריך רק לזחול החוצה בדייקנות. צעד אחר צעד. זה לא קשה. הרי גם רקדנו, למרות שהרצפה הזאת נעה בקצב מהיר מאוד. אז למה רק יושבים בכבידות ומהרהרים והדמעות זולגות? הרי יהיה פעם טוב, לא? שלום, מונשיין. צריך רק לקום ולצאת. פה ושם נישאות גוויות על כתפיים אמונות. הרי אי-אפשר לקפוא כך שעות, שנים. ומי אנו בכלל? מה אנו יודעים? מחר נתחתן כולנו ונוליד ילדים ג'יג'ים. נעשה להם תספורת קצרה ונרשום אותם לבית-ספר ולקופת-חולים... כבר לא זוכרים למה באנו לפה. צריך אוויר בחוץ, צריך ללכת במעגלים לעבר העיר. מקיאים. מצחיק. מוזר שיש אנשים שלא יודעים ללכת במעגלים, אלא סתם נסחבים ישר, כמו יהלי. חסרי-דמיון. רובוטים. מחר יספרו לנו כל מה שעשינו הלילה. יהיה מעניין לשמוע. רק שמונשיין, כנראה, בכל-זאת התחתן. וזה העיקר. חבל על דאבדין.

ש א ב י

דירת-החדר שלנו היא לא משהו מיוחד. לא שהיא לא נוחה, אבל ממילא נחליף אותה בעוד חודש... חודשיים... שלושה. (מתי יירדו כבר, לעזאזל, המחדים?) אבל לא זה העיקר. העיקר הוא שהדירה מחוברת לעוד כמה חדרים, ובאחד מאותם חדרים גר שאבי. איך אנו יודעים שזהו שמו? פשוט. שמענו מישוהו קורא בשם זה מבעד לדלת, וקול צרוד, אחד מהקולות הרבים המיוחסים לשאבי, עונה. וכך זה נשאר: שאבי. איננו יודעים בבירור אם הוא אחד, או אולי שני אנשים, או שלושה. הוא מסמל בשבילנו את המתרחש שם, מעבר לדלת. בתחילה שנאנו אותו. זאת, אולי, הסיבה שניסינו לא להיתקל בו ולספק את סקרנותנו הטבעית. הוא היה מגיע בחצות, באחת, או בשלוש אחר-חצות, פותח את הרדיו אצל פריד אל-אטרש הבלתי-נשכח, והמוסיקה המזרחית הנוחה לקליטה היתה משתפכת ברחבי-הבית. בית-השימוש והמקלחת נראו לאחר ביקורו כמו הידושימה בצירוף סופת טורנאדו וקצת ענישה סביבתית. המטבח היה הופך לבלתי-שמיש לחלוטין, והפריג'ידר נהג לפתוח בשביתת-

רעב תוך הזעה מרובה. האיום מכל היה השיעול. שיעולו הנורא של שאבי אמר לכלול בתוכו את כל הווירוסים למיניהם על ארצות מוצאם השונות. השיעול הזה עשה אותנו עצבניים ללא-נשוא. כל התפרצות שלו גרמה לנו לטפס על הקירות ולרדת מהם יחד עם הטיח.

וכך היינו שוכבים במיטות ושונאים שנאה ללא-מצרים. עכשיו עולה המנוול במדרגות, שיעולו החד נשמע היטב, הוא פותח את המנועול לאחר שניסה בשטניות עשרה סוגים שונים של מפתחות, אחר-כך הוא ניגש לאמבטיה, והנהלים הראשונים של שטפון-הענק, המתחיל לבעבע מתחת לדלת, מורים לנו לטפס על הארון או להתלות על המגורה (לפי בחירה), ולקלל לכל הרוחות!

אחר-כך באה עת ההסתגלות. המעשים המתרחשים בסביבה הפכו לחלק מהנוף. הם אפילו הוכיחו עצמם כיעילים. בתור שעון, למשל. היו מועדים קבועים לפתיחה הרעשנית של הדלת, להצפה, לניפוץ כלי-המטבח... אלא שלא במהרה חדרה למוחנו ההכרה שאנו, פשוט, לא יכולים בלי שאבי! וכך התנהל הכל על מי-מגוחות, כשסימפטיה בלתי-מובנת לאיש ולפעל מציפה אותנו, תוך כדי עיקוב מתמיד אחר מעשיו הברוכים. ואז בא אותו לילה נורא.

הכל החל כרגיל, וכשעלינו על יצוענו לאחר עיסוקי-הערבית היינו מוכנים כבר להצגה הלילית הקבועה. נראה שנרדמנו, אך התעוררנו באמצע הלילה, בהרגשת-מגור בלתי-מובנת, והיבטנו זה בזה בעיניים מלאות חרדה. ואז ידענו הכל: **הוא לא בא!**

ניסינו בתחילה להתעלם מזאת. הנה יהיה לנו לילה שקט — ניסינו לומר לעצמנו, אך לא היתה זו אלא בריחה מהמציאות. וכאשר קמנו כעבור מחצית שעה של ייסורי-שאל, ידענו היטב מה עלינו לעשות. וכך, כל עוד הייתי אני עסוק בהצפת האמבטיה, עסקה היא בהשחתת בית-השימוש. את המטבח הרסנו בנהימות-סיפוק בהמיות. ואחר-כך פתחנו את הטרגויסטורים בתנופה (שיהיה סטריאופוני, לעזאזל), וצנחנו, עייפים אך מלאי-סיפוק, לצילילי המזרח על יצוענו. אז יכולנו גם לקלל לפי הטכסט, ולסיים את החוויה בטיפוס משותף על הארון.

אבל בזה לא היה די. התחדה האכזרית לגורלו של שאבי אכלה בנו בכל פה. לאורך כל יום-המחרת לא יכולנו להתרכז במעשינו. כל דמעת וכל עלה דימו להזכיר לנו את שאבי. וכך ויתרנו על כל הבילויים הרגילים, דדדנו

הופך לזחל"ם. אל תשאלו. כבר היו דברים מעולם בכל מיני חולות, בנסיבות ידועות. הוא גם שונא שוטרי-תנועה ועובר עליהם לסדר-היום. חזק מאוד. ולא פעם אחת.

עם כל זאת, אין הוא זוכה לפינוק ואין הוא דורש אותו. והוא חי על מים צוננים ואוויר-פסגות. פרא מני אלף ומאה. רק לאחר יום מוצלח במיוחד, מלא אירועים מסעירים ושלדי-מכוניות עשנים פה ושם, הוא זוכה למנת-שמן מוגברת. אני טופח בחביבות על צדדיו הרועדים, והוא מביט בי, ושותק. יש הבנה. הוא מאוד קשור אלי, ולפעמים אף רצה להיכנס אתי לקולנוע או לחנות. וזה גרם לאי-סדר מסויים.

כמו כל איטלקי גוצי וסוער הנמצא מחוץ לגבולות מולדתו, פליקס הוא בעל דם חם ביותר, וכך גורר הוא אותי להרפתקאות אין ספור, וכמובן: נוטה להתאהבויות וכיבושים. בהיותו צעיר ונלהב, בעונות הייחום, נהג להתנפל בשצף-קצף על יפהפיות זכות וממורקות, להתחכך בהן, להתמזג איתן ולהגיע לשיאו בעוקרו את דלתותיהן. וכמובן — גם קצת שמן היה שופך, כמו שצריך. עדיין זכור לי מראה הנהגים העומדים בעיניים בוהות ליד מכוניותיהם הרוטטות כשהדלת בידיהם הרועדות, והם מביטים בחוסר-אימון בפליקס הנוחר בבוז והמתוחק לאט-לאט (תמיד לאט!!). הוא בא על סיפוקו.

ותמיד הקפיד על קוסמטיקה — להישאר ללא רבב. איטלקי שכזה. באותם ימים עמד על כך שאקרא לו איטלקית: פליצ'יו. אם-כי עם הזמן הסכין לפליקס. אך ככל שנגרע, העביר את התעניינותו אלי. לא תאמינו — אבל הוא שם את עצמו, למשל, שופט בחיי-האהבה שלי. לא שאינני מקיר את דעתו, אבל בכל זאת — קצת פרטיות... ממור שכזה. איטלקי. כמו, למשל, עם אותה אחת. פליקס לא אהב אותה מן הרגע הראשון. אינני יודע למה — אולי מפני שטירטרה הרבה והוא חשב שצריך להחליף לה את הקרבורטור, וגם הצבע אולי פה ושם... אבל היא סחבה יפה, בהחלט סחבה, והיתה טובה בכל הקשור לעיקר. אבל פליקס, כאמור, פסק: לא.

אל תשאלו מה היה. הוא גמר לה את השמלה בדלת. והכיסא הנופל אחורה אמנם נפל, אבל לא איתה — עליה. וגם שם לה את הפרצוף בשמשה, ולסיום — קישט אותה בפיה. בלילה היא טענה שהפיאט הזה שונא אותה.

"אל תהיי פסיכית" — אמרתי לה — "מה את חושבת, שלמכונות יש גשמת, שהן מסוגלות לשנוא? הנה, למשל אותי — הוא אהב!..."
אבל למחרת הפך המצב לבלתי-נסבל. פליקס שיחרר קפיץ מהמזושב וביצע בה מעשה מגונה בכוח, בושה לספר. לשיא חוצפתו הגיע עם מזו-ההילוכים. ודווקא אז השאיר אותה כמו שהשאיר, והפעיל את הצופר. אנשים התאספו. איטלקי שכזה. ממזר.

"מה אתה רוצה שאעשה?" — צעקתי אליו.

"אני יודע?" — ענה לי בעברית רעועה, שניכר בה היטב המבטא האופייני לבני ארץ-המגף — "תשפוך עליה בנוזל ותצית. זה טוב בשביל וייטנאם!"

כמעט ועשיתי זאת. אלא שפליקס ריחם עלי והעניק לה דרור על-ידי שיעול פתאומי. היא גם טסה החוצה והתלבשה על שוטר-תנועה. שיהיה לה לבריות.

על כל פנים, לזכותו ייאמר, שאחר-כך באה אחרת, והנה פליקס ממושמע... פליקס דוהר... פליקס מאושר. על טעם וריח...
ממזר איטלקי. כתבתי עליו שיר לפסטיבל-הזמר, בשם: "פליקס הפיאט שלי". אבל טענו שהוא חולני ופרברטי. מה הם יודעים.

אל הטבע

אל הטבע! אל הטבע! רציתי לצאת איתך אל הטבע. הרחק מן ההמון הסוער. כפי שזה באופנה. אבל לא רק בגלל האופנה. אלא בגללך. בגללנו. בגלל הטבע. לקחנו מה שצריך. וגם סל, ומגבות, וסנדוויצ'ים, ושני עותקים של "סיפור אהבה". אהבנו. את הטבע.

אל הטבע! אל הטבע! רציתי לשייט במכונת כמו ב"גבר ואשה". אבל היינו חסומים. כי נסענו אל הטבע. בעצם, עמדנו. כולם עמדו. פקק ארוך ישל היוצאים אל הטבע. עמדנו ואכלנו סנדוויץ' ומלפפון חמוץ, וגם שמענו טרנויסטור וצחקנו על הקריין. היה יופי. אולי גשיקה או שתיים. אבל זה עוד לא זה. חכו שנגיע לטבע.

עוד לא היגענו. היינו סבלניים כלפי המון האדם. מה הם יודעים, המסכנים? אנחנו נוסעים אל הטבע. אכלנו עוד סנדוויץ'. התחיל להיות חם. והרי קמנו עם שחר. אני מחייך ליצורים הזועמים המצפצפים מסביב:

אתם כנראה אינכם מבינים, רבותי, אנחנו פשוט נוסעים אל הטבע. בשביל לאהוב. בטבע. הניחו לנו. אני אוהב את כולכם. אין צורך לצפצף. אני מבין אתכם, ומה? או צריכים אם לא הרבה-הרבה הבנה? או תנו לעבור, למען השם, אל הטבע. לא, לא! אל תזיעו! למה הוורידים מתנפחים לך על הצוואר, אדוני? לא, אני לא אידיוט. להיפך. וגם אשתך קצת צולעת. כן. אבל אני אוהב אותה ככה. וגם אותך. הישארו כפי שאתם, ברזאי-אלוהים. ולנו השאירו את הטבע.

היה זה, כמדומני, רוסו, שפיתת את המחשבה האנמית כי על האדם לשוב אל הטבע. והוא לא חזה, המסכן, את נפילת התיאוריה שלו. הוא לא יכול היה לחשוב על האדם המבקש לחזור אל הטבע ואיננו יכול. בגלל פקק-תנועה.

האספלט החל להינמס, אך אנחנו היגענו אל הטבע, אל הטבע. אנחנו ועוד שלושה מיליון איש. עמדנו שם מוקסמים — סוף-סוף בטבע. רק לרוץ ולרחף ולתנמנמ. יחד. קדימה.

"מה אתם חושבים שאתם עושים" — זעקו אבות שמנים ואימהות שמנות ובכו ילדים שמנים — "אתם לא לבד פה. חיות!" קליפות הביצים הלכו ונערכו בערימות מאיימות, ואנחנו שקענו בהן בקול פיצוח משקשק. "אנחנו אל הטבע" — מילמלנו מבויישים וספגנו בלא-אומר את חבטות המדפקים — "להיות פראים. להיות חופשיים. להיות חיי חיות. תנו לעבור! תנו לעבור!"

רצינו לפרש כנפיים, אך הן נקצצו בעודן באיבן.

"כמה יפה פה, קלרה!" — גיהק אדמונד לעבר קלרה. והיא חלצה את נעליה הוורידה את גרביה המיוזעות, וגילתה עור מבוקע וורידים כחולים, ציפורניה שבורות ושחורות.

סרחון חריף התנדף באוויר. בשמים היו פרחים, אך עשן הגריל ייבש אותם מיד.

ואנחנו חיפשנו פיסת-טבע, כאוהבים אמיתיים. מצאנו אותה. מוסתרת. אולי מטר על מטר. אך היינו עם עצמנו. ועם הטבע. ואהבנו כדרך הטבע. היינו תייבים. ורצינו. לא פחדנו. כי היא לקחה מה שצריך. זה היה יפה ואמיתי. עד שאמר ילד אחד, אחד משורת-הילדים שעמדה והתבוננה, "מה אתם עושים?"

"גם אבא ואמא שלך עשו כך, אחרת איך אתה פה?" — רחשתי בשפתיים חרבות, ובלבי — ראשית השנאה.

"לא נכון! לא נכון!" — זעק גוש הילדים המלוכד וסגר עלינו מכל עבר — "אבא ואמא שלו משחקים קלפים!"

הם אכן שיחקו וחיטטו בשיניהם, עד שבאה אמא אחת ואספה את ילדיה, אגב יריקה רבת-משמעות לעברנו: "תלכו תדפקו במקום אחר!"

נסוגנו בבהלה, לובשים ואורזים את סמרטוטנו. היו ילדים על העצים, קופים מגעילים. והיה שחור למעלה. שני שוטרים ואופנוע נדחקו לעברנו בעניין. שלוש משפחות החליפו מהלומות יבשות. "הם מסוממים!" — זעק לשוטרים מיובש אחד והצביע לעברנו.

רציתי לאהוב את כולם, אך נשארתי עם השנאה. הטרוניסטור ניגן "רק הירח", ולא היה ירח. גם שמש לא היתה. לא זו האמיתית. רק העתקה העלוב נבלע בזוגיות משקפיי-השמש. את היית רחוקה. ואני עמדתי שם, כמו גולם, עם הסל, המגבות, הסנדוויצ'ים, ושני העותקים של "סיפור אהבה", ובכיתי.

לא סגרתי את הנשיא

צהריים נאים, ואני דוהר לי מן השפילה לעבר ירושלים, ישוב בתוך הדרך הנהדר, הלא הוא יורשו הספורטיבי הבלתי-נלאה, לבית פורד, של סליקס הפיאט זכור לטוב. אני דוהר, כאמור, והנה דוחקת בי מכונית-משטרה מטורללת לחלוטין, ורומזת לי, בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, לרדת מן הכביש ולעצור, כי אחרת...

אני עוצר, ומולי נשפך שומר-חוק מיוזע, אם כי מכובד במידה מסוימת כפי שניכר משפמו המטופח, ופולט לעברי בכובד-ראש: "אתה סגרת את הנשיא!"

קביעה תמוהה זו נראתה לי בלתי-מבוססת מעיקרה, ולכן מידרתי לנערו מאשליותי:

"אני לא סגרתי שום נשיא."

מגדל-הקלפים סירב להתמוטט:

„סגרת!" — זה דבר החוק.

"תראה, סגרתי הרבה דברים בחיים — ספרים, ארנק, שתיים או שלוש מסיבות, גם את החנות, לפעמים, אי-אילו רוכסנים, ועוד כמה עניינים. אבל שאני אסגור את הנשיא? למה? הוא איש טוב. מה יש לי ממנו?"

"אדוני, אל תתווכח" — נשאר ההוק-הפוק הזה בשלו — "אתה לא יכול לסגור את הנשיא!"

זו כבר היתה פגיעה מכוונת, והדם התחיל לזרום לאיטו לחלקי העליונים. גם השוטר הזה לא היה בכלל נחמד. מאיפה הוא מכיר אותי?

"קודם-כל — אני יכול!" — סיננתי — "אתה רוצה להתערב על העניין הזה? אתה בכלל ראתה אותי פעם סוגר? אני סוגר משהו לא-נורמלי! אבל רק את מי ומה שאני רוצה. את הנשיא לא סגרתי, וזאת עובדה. שמישהו אחר יעשה את העבודה, אם צריך. חוץ מזה, אולי אתה סגרת אותו? מה? ככה, בשביל הבידור... הה — הה..."

"מה אתה מדבר..." — ניסה החוק להתגונן, אבל דרסתי אותו ביעף. תמונות מטורפות של כלוב ועליו שלט: "נשיא מצויר", הופיעו אל מול עיני. מסביב צחקו ילדים וזרקו בוטנים.

"אתם משטרה, אתם?" — צעקתי אדום לגמרי — "סוגרים את הנשיא, ואתם מחפשים פראירים בכבישים? מי יודע איפה הוא סגור עכשיו? גם כשרוצה ללכת ולסגור את עצמו עם שני מפצתי-הוויבראטורים, היו צריכים חברים להחזיק אותו! איפה האחריות שלכם? הה?"

"סגרת אותו... חכה קצת..." — לימלם העלוב, דבק בפזמונו השדוף. אבל אני כבר הייתי ג'אנקי לאללה. אחזתי בשפמו וטילטלתי אותו בתלתליו:

"אתה רוצה לשמוע את האמת?! אתם סגרתם אותו! כן, אתם סגרתם אותו בבניין האיום הזה שבניתם לו!! למה?"

"לא... לא..." — התרק רעד כעלה נידף. הוא היה, בעצם, איש מסכן. טוב, טראפיק, אבל בעל-משפחה. אז למה הרגיו אותי?

"כן! כן!" — צרחתי — "אבל מה? אני פעם עצרתי אתכם על הכביש? ואתם אולי עצרתם את השר שלכם, ואת הממשלה? או לך מפה! לך מהר! ותגיד לכולם שזה לא אני! אני משלם מיסים ומשרת בצה"ל, אבל את הנשיא סגרה גולדה, ואני לא צריך לסבול מזה!!!"

הוא נסוג בפחד. אז חלף על-פניו רכב מפואר.

"הנה... מכונית הנשיא כבר עברה... אתה יכול להמשיך לנסוע, אדוני..." — רחש השוטר בשארית כוחותיו.
אפילו לא זיכיתי אותו במבט. נכנסתי לדרקוני ונסעתי לי משם. אפשר להגיד עלי הכל, אבל אני לא סגרתי את הנשיא! בשום פנים ואופן לא! שתדעו.

ה טוב, הרע והמשופע

מגיפת השפעת קטלה על ימין ועל שמאל, ואילו לי לא היה כל חשק להיות חולה. וכי קל הדבר בעיניכם? צעיר נמרץ ואינטלקטואלי, המרחיב ללא-הרף את אופקיו ואשר תחומים רבים מצפים לפעילותו הברוכה — ייקלע, סתם כך, לבטלה מאינס, לביטול תכניות, ויתירה מזו: לגיוון לבנטיני מטמטם אליו מגיע, בסופו של דבר, כל משופע מצוי. באמת...

חיפשתי את המרצה השרירי שנודע בבריאיותו, למרות שנותיו הלא-מעטות, ומצאתיו מקיף את האיצטדיון בריצה קלה. "הפתרון נעוץ בספורט" — הודיע לי בין נשיפה לנשיפה — "אתה פשוט מחסן את עצמך ומוכן למאבק עם הווירוס." הוא כשל הלאה, אגב שיעול כבד, בהותירו אחריו שלולית ויעה בגודל לא-מבוטל.

ידידי בקפיטריה לגם קפה ומדד לעצמו ללא-הרף את החום. "צריך להיזהר מאוד" — לחש חגן בצרידות ועיניו מפלבלות לצדדים — "הם נמצאים בכל מקום. לעולם אין לדעת מתי יתקיפו." וכאן תקע הוא מבט תזוזי במדחום ופלט זעקת-שבר. אולם גרגע, כאשר התברר לו כי הישרת אותו בטעות בקפה הרוחת.

אני, כשלעצמי, ניסיתי להישמר ככל האפשר. ערכתי לעצמי מדי יום מבחן-קול, בבחרי באריות המסובכות ביותר. התרחקתי מחייחברה צפופים מדי, ובהיות האהבה בלתי סטרילית מטבעה — ויתרתי גם עליה. ואולם, כמה זמן אפשר לחיות בעולם של פחד? הרגשתי כי עצבי מתרופפים משהו, וגם השפעת לא נראתה כל-כך רחוקה. מנסיוני ידעתי כי יש לחפש את הפתרון הראדיקלי, כלומר: לפנות היישר לחלונות הגבוהים, ובמקרה זה — וירוס השפעת בכבודו ובעצמו.

מקורות מהימנים ומנוזלים היטב מסרו לי, כי קבע את משכנו בפריג'ידר שבביתי. לבשתי פרווה חגיגית ונקשתי בדח לו ורחימו על פתח הפריג'ידר, עליו ניתן היה להבחין בביורר בכתובת: "ש. וירוס — מחלות".

הקרה הראשון נשבר מייד, והתרווחתי בכורטא שבטרקלינו הצונן והמפואר. "יראה נא כבודו" — הבהרתי ביראת כבוד — "לא שיש לי עניין אישי כלשהו לא להיווג הולה, חס ושלום. ההיפך הוא הנכון. אלא שפשוט, כבודו מבין, האנושות זקוקה לי..."

הוא הביט בחומרה מבעד למשקפיו, ואחר-כך אמר לאיטו: "כרצונך. אך איני בטוח שתהיה שבע-רצון מכך לאורך-ימים."

שמחתי לא ידעה גבול: "כבודו באמת נותן לי לרוץ, באמת? ... אני מבטיח לא לאכזב. תודה! תודה!" ירדתי על ברכי. אולם הוא הסב את פניו, והושיט לי באצילות את גבידו לנשיקה. מזכירתו רמזה לי כי השיחה נסתיימה.

עתה יכולתי להרשות לעצמי חיים מלאים. אולם העולם שגיליתי היה מפתיע ביותר. הוא היה מורכב משורה ארוכה של מיטות, אשר השימוש בהן היה לא-ידווקא לצרכים שחיפשתי... הנשים התהלכו מצועפות וקינחו אפן בקולניות, והגברים הזיעו בחומם וחיוך דבילי של אושר היה מרוח על פניהם... את המרצה הקשיש מצאתי שרוע במיטתו כשלצדו ערימות של ספרות פורנוגרפית. "הסוס החזק ביותר זקוק לעיתים למנוח-הה" — הוא ציחקק בבהמיות, והוסיף: "טוב לי! טוב לי!" צחקו הרועם נבלע בציוצה של האחות הצעירה, אותה צבט בגסות בעכוזה...

הקפיטריה נסגרה מזמן, והמנקות שעסקו במלאכתן, בטרם תלכנה אל המיטה והתה החם, הביטו בי בבוז של עליונות. במשרד העיפו בי מבטים מזלזלים, והמזכירות אף הפגינו בהדגשה כיחוכים קולניים. לכל שמנדיק היה גרון מזוהם להפליא, ואילו אני התרוצצתי כמו מטורף ועשיתי הכל בשביל כולם, כי אני בריא. אם כי המבטים הבהירו לי הבהר היטב, כי שום השתדלות מסוג זה לא תכסה על הסטאטוס הנחות בו אני מצוי.

נמאס לי. שמתי פעמי לעבר הפריג'ידר, אך גיליתי שם תור ענק של דורשי-מחלות. המזכירה אפילו לא ניסתה לקבוע לי תור. הפכתי לחיה נואשת. ערכתי אמבטיות-קרח. התרוצצתי עירום ברחובות. נשקתי

בפראות אך ורק לנערות קודחות. כל זה ללא-הועיל. בריאותי הגשמית והמתועבת הפכה ממש לבלתי-נסבלת, ובמידה מסוימת, אף לבלתי-תרבותית...

זחלתי על ארבעותי לעבר הפריג'ידר. בפתח כשלתי והייתי גופל על גחוני, אילמלא אחזו בי ידיים חזקות, ועיניו האבהיות של הווירוס הביטו בי בחמלה: "נו, נו, רק אל תיפול לי. מה רצונך?"

"ליפול" — מילמלתי בדמעות — "ליפול למשכב".
הרגשתי כי לבו הטוב לא יוכל לסרב לי. ואכן, הוא פנה לדפדף בכרטסת שלפניו...

עכשיו אני חולה, והביולטין האחרון שפירסם הקונסיליום הרפואי מראה על אופטימיות מסוייגת. יחד עם זאת, מטעימים הרופאים, עדיין מוקדם מדי לקבוע מסמרות.
בקרוב אצלכם!

כרגיל

נשענו על מכונית ברחוב בן-הילל פינת בן-יהודה והכל היה שקט יותר מדי שקט השעה היתה שמונה ושום דבר לא זו כבר מזמן לא היה שקט כזה אפילו הזונות שעובדות כאן תמיד לא עבדו ואף אחד לא חיפש אותן בכלל כנראה גם לאנשים כבר שום דבר לא זו ולא מזין מין מוות שכזה בלי סיבה פה ושם חלפו זוגות בודדים ומרחוק מכונית או שתיים משהו אכל פלאפל הסטייקים התייקרו לא היתה אפילו רוח ח. עבר עצר ואמר שהוא רוצה אקשן ושום דבר לא זו וזה מרגיז אפילו בכלא בלוס אנג'לס היה לו יותר מעניין אולי יהיה איזה פיצוץ שאל חשבנו שפיצוץ יכול לשבור את הדממה ואז בטח הכל יזוז מה שעוד יוכל לזוז כמובן אבל תמיד זזים יותר כשאחרים לא יכולים כבר בכלל מין מוות שכזה זה היה יומיים לפני ערב יום העצמאות וכעבור יומיים היה שם פיצוץ כרגיל.

ניירת

אילמלא היתה הבעיה כאובה כל-כך, לא הייתי מהין להעלותה מעל דפי ספר מכובד זה. אבל המוצב הוא, שבהתחשב ברמת האוכל המוגש

בקפי (שב־לאומית, אם שכחתם), ובכלל מסיבות הנעוצות בטבע, אין הבן־אדם יכול להימנע מלבקר מדי פעם במוסד המצוי ממול, כלומר לחרבן שם. ואז הוא בא לאפס־אפס, ואין נייר, פשוט אין. צלולי־המוח מקפידים לקחת איתם כמות ניכרת של מפיות מהקפי, שתצרוכתן עלתה לאחרונה בצורה ניכרת. בני־אדם מטושטשים מההסקה שוכחים, ואז יש טראגדיות. אמנם, לאחרונה נראו מחזות נוגעים ללב של אנשים זרים המעבירים אלה לאלה מפיות מתחת למחיצות, אבל זה בהחלט לא פתרון. אף כי האמונה באדם באשר הוא אדם בכל־זאת שבה ושוכנת בלב.

כמה יחיד־סגולה מופיעים תמיד עם גליל רב־רושם ומעוררים את הערצת הכל. ישנן עכשיו לא מעט יפות המוכנות לעשות הרבה בשביל גבר עם גליל. זה עכשיו סמל המעמד, אומרים. מספרים על מרצה אחד, שהתחיל לקנות כל יום כמה אכזמפלים של "מעריב" בדוכן הסמוך רק לצורך אתם־יודעים־מה.

אז אולי יקום כבר מישוהו מהאוניברסיטה לעזרתנו. שיקנו את מפעלי נייר חדרה, שיכינו נמר־נייר או שישקיעו בניירות־ערך. אני לא יודע. אבל שיביאו נייר! הרבה נייר! כחול או ורוד! ואז אנחנו מבטיחים לפרוש גליל חגיגי לרגלי נשיא האוניברסיטה, מן הקפי בואכה לאפס־אפס. כשיבוא לסקור את ביצוע העניין. אפשרית גם עזרה בניגוב, במקרה הצורך.

אלוים לא בא

חיכינו עם יורם באולם "וייז" באוניברסיטה העברית להקרנתו המוב־טחת של הסרט "רוק בבית־הסוהר" עם אלוים פרסלי. הסרט לא הגיע. בגלל המפיץ מזרחי, אמר שירן. וכך ניצח מזרחי את אלוים בהתמודדות שכוחותיה בהחלט בלתי שווים מראש. ואנחנו נותרנו עצובים. בעצם, גם שמחים. כי התפלאתי לראות שיש עוד קהל ניכר של "שוחרי" אלוים בקמפוס. אם כי בסתר־לבי קיוויתי שאמצא אולם מלא. ואלה שבאו חיכו בסבלנות שעה, אולי הוא יגיע.

אבל אלוים לא בא. אותו אלוים שבימי־נעורינו התל־אביביים נאבקנו על כבודו נגד אוהדי קליף ריצ'רד הרכרוכי, שהיו ברובם אחדי

"מכבי", ואילו אנחנו אהדנו את "הפועל". כן כן. אחר-כך באו החיפושיות וכל מיני זמרים ולהקות. אבל לא קם כאלוויס. הוא נשאר נצח, ואפילו זימר משירי יורשיו. תנועות הגוף המגונות שלו הן כיום פיוזת תמים, אבל אנחנו זכרנו לו את להט בעוריו. איך התחרמנו על השירים שלו, ועקבנו בעניין אחר סרטיו, כשישחק אסיר שהופך לזמר ידוע, וביריון שהופך לזמר ידוע, ובטלן שהופך לזמר ידוע, וזמר שהופך לזמר ידוע.

אלא שב"וייז" הוא לא הופיע, ובחורה אחת בכתה על כתפי. הכנתי אותה. זה כמו לקבוע פגישה ולהתאכזב. אולי התבייש לבוא מפני שהוא כבר בן ארבעים. ושמן. ולאחרונה קראנו בעיתונים, כי זה מפחיד אותו והוא רוצה לגמור את הקריירה. בשבילנו הוא לא גמר. מה שנגמר זה העולם מסביב, אלוויס. העולם של מזרחי.

קצת רומנטיקה

כשפגשתי את דודו ראש-העיר בבית-הקפה האפלולי, הייתי נרגש כולי. ראיתי בפניו רוגע של עידוד שקט והתעניינות כנה של ידיד, והרגשתי צורך לספר ולהתוודות.

"אתה ידע איך זה" — פלטתי בכאב — "כשמרגישים שנגזר להפסיק. שאין לזה המשך. שאסור להמשיך. לאחר השעות הנפלאות שמבלים יחדיו. לאחר האהבה הסוערת והאמיתית. כשאתה נאלץ לחתוך בבשר הלבבות שאוחדו עד אז בלהבה מתמדת. ואתה הולך, והיא הולכת. ובעצם אינך רוצה לומר די! אך אתה אומר, אתה אומר..."

ההתרגשות חנקה את גרוני. דודו הביט בי בהבנה מלאה ובדוק של תוגה, שקרן תקווה בצדה.

"מה יש?" — הוא שאל בחיבה אמיתית — "היא לא רצתה למצוץ?"

יום פתיחה

כבר מבעוד יום ידעתי, שפותחים את הגביע העולמי, ושבִּרְזִיל-יוֹגוֹס־יִבִּיה, ושטלוויזיה, ומתח, ומה יהיה. בכל-זאת החלטתי להתעלם הפעם מההסתה ההמונית. מה אני, ילד? אין לנו בעיות בוערות יותר להעסיק

בהן את הראש? חוץ מזה, גם לא תהיה רמה. תראו. אך עמוק בלבי ידעתי, כי על-מנת להצליח, עלי לשמור את עצמי במרחק רב מן הטלוויזיה. רצוי באיזו מערה במדבר-יהודה.

איי-לכך, לאחר שקמתי בכבידות בצהרי אותו יום, רדוף חלום מלא גולים וגולדה (?) ובית-ר ירושלים, זחלתי לי לעבר הקמפוס. ולאחר סקירה קצרה בדשא קברתי את עצמי במעמקי הקפיטריה, מתוך מטרה ברורה לכלות בה את יומי. ידעתי, שאמצא שם אנשים כלבבי בעניין הזה.

בקפטריה צחקנו רבות על ההיסטריה ההמונית, ושעות-הצהריים עברו בניחותא. הרגשת ההקלה ששטפה אותי לא נפגמה אפילו כשלקראת ארבע וחצי החליטו רבים, משום-מה, לקפוץ לאיזה שיעור (והמדובר באנשים ששכחו מזמן את מקומם המשוער של חדרי ההרצאות), או לצאת רק לרגע לבית-השימוש. בחייהם. הם לא שבו עוד. את הסיפור על היומית סירבתי לאכול. יומיות מתחילות בארבע. אז הפכה האווירה דחושה משהו, ואני אחזתי בעוזבים ביד, ברגל ובסכין-מטבח. בחורה אחת חזקה הצליחה להשתחרר ממני במכת-קראטה מדויקת ופרצה החוצה בצווחה, כשהיא שולפת מתחת לחולצה מכשיר טלוויזיה נייד. ואני חשבתי שיש לה חוזה... מרצה קשיש (פליט סמינריון) החל להיחנק בהפגנתיות בסלטו. ואז החלטתי להניח לגמושות. הלכנו ללגום ויסקי בבית-בלגיה, והפעם משום-מה אני שילמת, מה שהראה ברורות על מצבי. חוץ מזה, גם לי התחיל להיות מחניק. שאפתי אל הטבע. וכי יש טבע יפה מהדשאים במעונות-הסטודנטים, למשל?

דהרתי לשם לאלתר בדרכוני הצהוב. אכן, יש להם דשאים יפים במעונות. רק שהם ריקים מאדם, משום-מה, וגם חסרי ציוד-תקשורת מתאים. המועדון המקומי, לעומת זאת, הוא דחוס למדי באלפי האנשים טרופי-המבט שזרמו אליו בהמוניהם. אבל, לעומת זאת, יש בו טלוויזיה. כמובן, לא בשביל הטלוויזיה נכנסתי, אלא בשביל החברה, כלומר המחנק. כבר מההתחלה ראיתי, שכל חששותי התאמתו. המשחק היה עלוב. הורגש חסרוננו של פלה בשורות ברזיל, בעוד היוגוסלבים משחקים כאילו היו בני-גילו של נשיאם. מגיע להם להפסיד! אבל איפה הגולים?!... מה כולם מסתכלים עלי? הם לא צועקים?...

המחצית הגיעה מהר מאוד. ואני הרגשתי שאני זקוק לקצת אוויר באוויר לנשימה. דהרתי, אס־כן, מיד העירה ל"טעמון" הידוע באוויר ובטלוויזיה שבו. עברתי גם ב"בית האמנים", אבל שם לא היתה טלוויזיה ואוהד היה עצוב. נחמתיו ממעוף הציפור: "גם לאופק ב'גלריה' אין" — צעקתי.

ב"טעמון" הגישה לי כרמלה שוקו וסנדוויץ' חביתה, אבל דהפתי אותם לאוזן. מפני שבאותו רגע קיסחו את ז'רז'יניו נוראות על המסך, כלומר במגרש. אני ממש קרוע על הזקן הזה. הוא עדיין אשף. גם ברדוגו סבר כך, ופלט קולות משונים. וכשניצלתי הוצאת־חוץ אחת כדי להציץ עליו, ראיתי שפניו השחממו, נחיריו התרחבו ופיו פולט תפילות בפורטוגזית עתיקה. רגליו פיזזו בקצב הסמבה. הוא היה ברזילאי כל הזמן, השובב, רק התחפש. עכשיו זה מתפרץ. אמנון ניסה להגיד שלמה לו את זה, והוא עובר ליוגוסלביה. אבל הבהרנו לו בשקט אך בתקיפות, שלמען אהבות צריך גם לסבול, וחץ מזה אנחנו לא נסבול בגידה בעיצומה של המערכה, ונלך בעניין הזה עד לסוף בקבוק־הבירה השבור. הוא העדיף לשתות את הבירה, אמנון, והבגידה נמנעה. אנחנו מצדנו עשינו את המפסימום. אבל אלילינו השחומים שיחקו בכבדות מפתיעה, מה עוד שהיוגוסלבים האלה התאוששו בשניה ואף העזו, מה שקורין, לסכן את השער וכדומה. זה נגמר אפס־אפס, כמו שפחדתי. למה אפשר לצפות מהטלוויזיה הישראלית? עכשיו יהיה לי שבוע דפוק. למה הייתי צריך את זה? יצאנו מהורתרים משהו אל הברזילים. מימין חתך פולאק נקניק, משמאל לא הסתכלנו. "היא לא רעה" — אמר יודליה. "עזוב" — נאנחתי — "הקבוצה הזאת לעולם לא תחזור על עצמה." מבטים מוזרים ומלאי־השתתפות שננעצו בי, הבהירו לי שהוא התכוון למישהי שעברה במקום. בבקשה. אני כבר לא־נורמלי. עכשיו אני יודע שיום־יום אני אשב מרוחק למכשיר הזה. עד שהסיטו יגמר... לאאא...!

עם לילה עליתי בגניחה לדירתה לצרכים קונסטרוקטיביים. בדלת התיישרתי ופרצתי פנימה בהבעה עליזה על פני. סוף־סוף... להשתחרר מהסיטום... היא קידמה אותי בסבר־פנים רציני. מבפנים נשמעו קולות־המון. "אורגיה?" — שאלתי.

"לא" — ענתה — "יומן הגביע..."
התוצאה היתה, כזכור, אפס־אפס...

גוטמן והעצמאות הכלכלית

התקלקלו לי הפנסים במכוניתי למודת-הסבל, אז הלכתי לחשמלאי גוטמן שיתקן אותם.

עצרתי בפתח בית-מלאכתו הקטן אך המרשים, ואמרתי: "הפנסים..." "פססט!" — הודיעני גוטמן והרים את ידו. הבנתי מייד כי הוא מצוי בעיצומו של ניסוי מדעי מרגש. בלעתי את רוקי וצפיתי עימו בעניין, במשך השעתיים הבאות. בתעלוליה של נורה מסויימת, נחמדה מאוד. אחר-כך אכל גוטמן סנדוויץ', ואני פירטתי את בעייתי: "הפנסים" — שתחתי.

"לא" — ענה לי גוטמן בין השום לבצל.

"מה לא?"

"לא כדאי לי. הזמן לא שווה את הכסף."

קשה היה לי לעמוד מול אמת-חיים זו של איש מפוכח. ברם, גם אני כבר לא ילד. אני בן-אדם נוסע. ופנסים — אין. גם זו אמת.

"אולי בכל זאת" — שידלתי בלי בושה לדבר-עבירה.

"תבוא בעוד שבוע" — פסק — "אחרי הצהריים. כשהראש שלי פנוי."

הסתגרתי בביתי במשך שבוע, וגם צמתי כמו שצריך.

אחר-הצהריים ארבתי לגוטמן. הוא בא מהפסקת-הצהריים. הראש שלו

נראה בסדר, כלומר כרגיל. אולי הוא פנוי.

הוא ראה אותי ולא נתן לי לפצות פה. חוץ מזה, הייתי חלש מהצום.

הוא קרא לשוליה.

"לך איתו" — אמר לילד — "תן לו עשר דקות. אם הולך, הולך."

בכך סוכם הקוד. ובכל זאת הבנתי, כי שעת-רצון היא ועלי לנצל את

הדקות שניתנו לי כמו במתנה. מעטים הם מצבים מעין אלה בחיי אדם.

במלחמה היה לי יותר קל, בחיי.

הילד היה דווקא טוב אלי. הוא שלח אותי לקנות פנסים והחזיר אותי

רק פעם אחת, כי האריזה לא מצאה חן בעיניו.

גם בעבודה עצמה הוא היה ענייני מאוד. לא הרביץ הרבה, ומדי פעם

אמר לי לזוז ימינה ושמאלה והציע לי להבריג יותר חזק ויותר בשכל.

סיימתי ממש בדקה העשירית, ואז זכיתי אפילו לספיחת-שכם מהילד.

אחר-כך הוא רצה את שכרו כדי למסור לגוטמן (הוא לא עוסק בקטנות). אבל אז פתאום תפסתי את כל העניין. "לא משלם" — אמרתי — "אני רוצה לעבוד". גוטמן הביט בי בהבנה וקיבל אותי לשלושה חודשים לגסיון. מאז אני עובד אצל גוטמן ומתקן לעצמי את הרכב כשצריך. אני מכיר עוד כמה בעלי-רכב בסטאטוס דומה, שעוסקים בתיקון עצמי. אם יש משמעות כלשהי למונח: עצמאות כלכלית — אני חושב שגוטמן הוא נביאה האמיתי.

ש ל ג

"החכמה בשלג" — אמר לי אורי — "זה לדעת להיתקע בדירה שבחרת מראש, בדיוק ברגע שהשלג מתחיל, הדרכים מתנתקות, העולם נהרס, וכו'".

הוא ירושלמי ותיק, והוא מכיר את העניין. ועניין ה"נפילה" בדירה נבחרת הוא באמת חשוב. כי מי תשלח אותך החוצה, לאחר שחיכת ליד הדלת שעות ארוכות על-פי הוראות החזאי, עד אשר נפלת פנימה והר-שלג מאחוריך, והדלת נסגרה ברגע האחרון ממש... וכך אתה בפנים. היא תסרוג לך כובע. ויש אוכל, ושתייה, ומוסיקה גוון-סטופ, ושטיח, ומיטה, וחום — הרבה חום. כי זה מה שמביא השלג — חום. ואני לא מתכוון לשפעת, גם זה. ושלג — זה גם בבית, היפה והמבודד, שנראה בעת השלג כמו בית-הפריץ בערבות-סיביר. פארטיה קטנה איתה ועוד, בקבוק ועשן מזדחל, וראש מלא. קר וחומר.

כי שלג זה חום, וחום זה לא רק להסתגר. שיעזבו אתכם מסיפורים על נקודות-קפאון. טיול אחד בשלג — ושברתם אותו, את הנקודות. לרוץ ברגל עד העיר, גם אם האוטו עדיין לא לגמרי תקוע. לקפץ על צורות מושלגות ולנחש אם זה ספסל, או אבן, או טחנת-הרוח של ימין-משה, או גווייתו של הקיוסקאי ממול.

ואחר-כך לחלוץ נעליים ב"טעמון" עם שוקו וגם קוניאק, ולשמוע את כרמלה הופכת פיוטית פעם בשנה ומתחילה לראות צבעים בשלג, לפני

שהיא חוזרת לעצמה ומנחיתה זאפטה איומה על החצוף שהעז להזיז את כיסאו לעבר המעבר, בחושבו לנצל את תוסר-עירנותה. ובלילה — להחליק לאורך הרחוב על שכבה של קרח עם ילדי השכונה ולשמוע משוגע אחד, שיכור או מה, שר על "מר-גורלו". אתה עונה לו כמו משוגע אחר, שיכור או מה, והולכים לישון, או לשבת, או לא חשוב מה. להסתגר קצת, כמו הדובים הלבנים. רק שהפסיכים האלה ישנים תמיד.

ה צ י ל ו !!!

ידענו שזה יבוא. רק הציץ לו האביב מבעד לגשמים. עדיין מוחה טיפה פה ושם, וכבר החליטו לשגע אותנו סופית. עוברות להן בסך צעירות, וצעירות מאוד, וצעירות מאוד-מאוד, חושפות מה שחושפות, ורומזות מה שרומזות, ולהוצות מאוד בתוך החצאיות והמכנסיים הקצרים, והחולצות והגופיות, והבלי והעם, ועוד. ואל תשאלו, לחוצות מאוד. ריחות-פריחה סביב. בדרך לתל-אביב פרדסים. והכל זו — געוואלד! איך שזה זו! ומסביב צונחים חללים עם לשון בחוץ, ועיניים יוצאות מחוריהן. לא רק עיניים.

כאמור, לא רק צעירות. גם למטה מזה. תיכוניסטיות כאלה. רעננות. תמירות. לאאאא! שיפסיקו עם זה. מה הן עושות? אולי הן לא ידעות? אולי, בעצם, כן?

כן, זה מתוכנן. אין רחמים בלב. איזה לב? להעלות את לחץ-הדם אצל הבן-אדם זה מסוכן מאוד בחום הזה. אחר-כך צריך להשתיל לב, וזה עוד לא כל-כך הולך, תשאלו את ד"ר ברנרד.

אכן, יהיה קיץ קשה מאוד, כמו שאמר פעם שר הבטחון. תשאלו את גולדה. אבל זה עדיין לא הקיץ. זה רק האביב! תנו עדיין ליהנות מהספק. אחר-כך נתחיל ליהנות מהשאר בכמות מוגברת. לא מוגברת — מוגזמת! אז לא להגזים! ובעצם, כן להגזים! למה לא? בבקשה, אנחנו כבר לא יודעים מה אנחנו כותבים!!
הצילו!!

השפעת המלחמה על הטפטים של אמי

הנושא שבו אני עומד לדון הוא כאוב ורלוונטי למעמדה של אומתנו כיום, באשר הוא נוגע לנפש כל ישראלי המכבד את עצמו. נפש זו התמצתה, כזכור, ערב המלחמה, בפריט עיקרי מרכזי: הטפטים — הלוא הם כיסיר הקירות שאינו רק כיסוי, הוא גם ידיד.

גם בית-הורי, בשפילה הבזויה, עמד לכסות את קירותיו במה-שמו, לצורך זה גייסה אמי את מיטב-המוחות (כלומר, לפי סדר הופעתם: 1. אבי, 2. אני, 3. אורחים חולפים שנלכדו), על-מנת לקבוע את הצורות הנדרשות. שהרי אין-סוף צורות להם לטפטים, ומגיעות דוגמאות חדשות, השד יודע מאיפה. על כל פנים, החומר המודיעיני נבחן בקפידה, וכבר מקץ זמן קצר נתגלגלה בי התופעה הברוכה, שבתום כל ביקור בבית הורי הייתי יוצא לטריפ מזועזע למדי של צורות טפטיות. הרגשתי, שכל עולמי מתחיל להתרכז בטיפטוף הזה. וגם אבי התחיל פתאום לשקוד על שעות נוספות במשרדו. ניכר היה בעליל כי מדובר כאן במזימת-אויב שטנית להרס חיי-המשפחה בארץ, והממשלה עמדה מנגד באפס-מעש, כדרכה. הוויכוחים הטפטיים הותירונו כואבי-גרון, אם כי לא חולים ממש, כפי שקיווינו לעיתים (או יוצאים מהמשחק לצורכי תחלמה). כפי שציין כבר המשורר, לאחר זמן: "אין לנו מלים, ואין גם אנגינה".

הסוף היה טוב, ובא בזמן. אמי פיזרה את הצוות על סף שגעונו המוחלט, לאחר שכל הצעותיו (שהקיפו, למעשה, את כל הקשת הטפטית) נידחו על הסף. ההכרעה נתקבלה, כמובן, בלעדית על-ידה. וכאן הגיע השלב השני, הוא שלב הביצוע.

עכשיו ננקטה, לפי מיטב האסטרטגיה הטפטית, השיטה (המופרכת גם משדה השרברבות והצביעה) של קונטרול כפול. כלומר, מלכתחילה הוזמנו שני צוותי-עבודה. הראשון כלל את גבי שחור-העין ועימו ברוך הבלתי-נמנע, ואילו בשני נכלל משה שעובד לבד. אבל שניהם לא הופיעו. אז הוזמן גם איציק המציל, והקונטרול שולש. בשלב זה בא גבי, בוקר אחד, והרס חלקית את הקיר בסלון. למשה, שהופיע למחרת, הוסבר כי הקיר הרוס מזמן. אבל הוא תיקן אותו בועם ובאי-אימון בולט של טפטאי מרומה, וציין:

"עכשיו אני הורס אם צריך" — והרס. גם את המזנון. הוא גם הביא את הכלים וחסם את הדירה. אחר-כך הדביק טפט או שניים והבטיח לחזור ביום ראשון. עד אז הבטחנו לא לפרוץ את ההסגר, להסתפק בערובותי, ולחיות בזחילה מתמדת בין הסולמות. בשבת, בבוקר יום-כיפור (1), עוד צילצל איש של איציק ושאל מה בעניין הטפטים. בצהריים פרצה המלחמה.

כשבאתי לחופשה ראשונה, ראיתי את אמי עוקבת בדריכות בטלויזיה אחר התקדמותו של טור שריון בצפון, ובו גבי שחור-העין. מגד עשו הצנחנים בדרום הכנות אחרונות, ומשה ניפנף בחביבות לאמי מעל המסך, לאמור: "חכו לי!"

אומדן זהיר ומפוכח הראה עדיפות לשריון. אך נראה היה כי משה, האינדיווידואליסט הזה, עלול, בלהיטותו כי רבה, להחיש במידה ניכרת את פעולת-הצנחנים. אמי נטתה לסמוך בעניין זה על אריק, אבל הבהרתי לה כי גם לו, לאריק, טפטים בחווה, והוא מבין עניין. על כל פנים, המחדל היה ברור: "מדוע קרבו את הכלים?" — נשאלה השאלה הגורלית ממרומי-הסולם, שהוא המקום היחידי ממנו אפשר היה לראות טלויזיה.

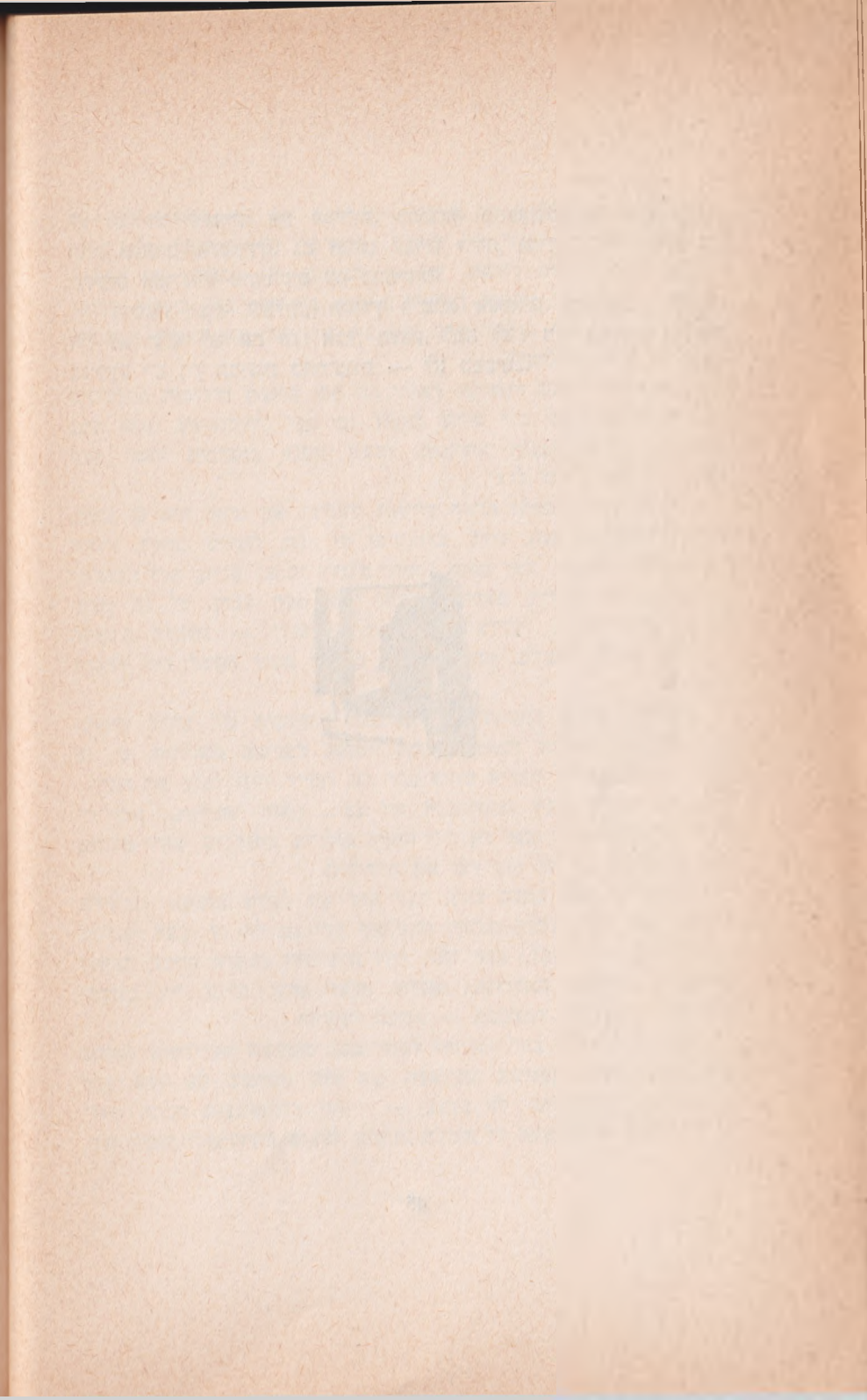
אחר-כך היתה הפסקת-אש, ומדיניות החופשות של צה"ל נראתה מתעלמת מן המומנט הטפטי. רבתה הסכנה לפגישה משולשת, כי גם איציק טילפן מפאיד והודיע שהוא כבר בא, וצריך יהיה לקלף את הקיר... מנגד צפו ועלו עיניו המאשימות של גבי... מאוד שחורות... אחר-כך ביטלו את החופשות, ובאו רק שני היפס פולניים מתנדבים שהיו מוכנים לעשות טפטים או מה, וגם רצו את הרהיטים.

כאן היתה אמי במצב עדין. מצד אחד אין לפגוע בעצמאי המגוייס, כי הוא בדרך-כלל נעלב ונושך. וסוף-סוף הרי גם לה בן ובעל קצינים למהדרין בצבאנו. אבל, מצד שני, היה בית-הורי הנפגע היחיד באיזור תל-אביב במלחמה האחרונה. ואפילו הראו אותו ביומן זר, בצירוף הכותרת: "ממוראות המלחמה — פגיעה ישירה".

הפגיעה הישירה באה זמן-מה לאחר מכן, כתוצאה ממדיניותו הפזיזה של המטה הכללי. הפגישה המרובעת (בא אחד ניסימוב. לא יודע. אבל מילואימניק. עם ילדים. לא נעים) — לוותה בהתפוצצות רבתי. באי-הבית, שישבו אותה שעה על הסולם ומתחת לפטיש ההידראולי ואכלו טית,

לא הצליחו להפריד את הכוחות. כתוצאה מהפאשלה הועברו, כזכור, כמה אלופים מתפקידם. גם אנחנו עברנו דירה, ומרחוק עוד ראינו את ההיפים הפולניים מתרחקים עם הרהיטים. ועכשיו יבוא השלום, והארץ תימלא טפטאים מורעבים... לאאא! הם לא יעשו לנו את זה! אבל, בעצם, למה לא? תרי בארמון האומות בג'נווה יש רק תמונות מהורבנות — לא טפטים...

אם אין מלט אין תורה

המונח "ספריה" מעורר אצלי תמיד חלחלת-מה, מלווה במבטים עצבניים כלפי מעלה. כלומר, אני יושב בקפיטריה, מביט למעלה, ומתחלחל. ואכן, נסיונות-החדירה ההיסטוריים לתחומי הספריה-הלאומית נסתיימו, על-פי רוב, במבוכה אין-קץ בין המפתחות הביבליוגרפיים השונים ותהייה לכל המראה המטורף של אנשים עומדים בתור ומנפנפים בכרטיסים מוזרים, כאילו זה הרצפט לחיי-נצח. ואז מחייך הבן-אדם היות נואש והולך לספריית-קפלן. זו הספריה החצי-קפיטרית, שאפשר גם, לפעמים, לקרוא בה משהו, ובקצרה, אם הצרכים הלימודיים הגיעו באמת אל עברי-פי-פחת. הסיפוק רב לאחר-מכן, ויש מקום לטפיחה עצמית על השכם בעוצמה לא מעטה — הנה, היינו בספריה, נשארנו בחיים.

וכך שמתו פעמי, מתוך כוונה לגמור את זה מהר, לעבר משכן-תורה זה, יען אשר סמינריון היה לי למחרת, על סין.

ואכן, הפגישה המחודשת היתה מהממת. תרמה לכך, ללא-ספק, תלבינה שצנחה בכבידות על ראשי, מייד עם עוברי את הסף. ראיתי שחברתה ממהרת בעיקבותיה וזינקתי בנריות ימינה, שם נתקלתי בדלי-מלט ובפועל חסון שמדדני במבט מהורהר, ואמר: "תן לעבוד!" תמיד הייתי בעד מתן יד חופשית למעמד העובדים בענייני תעסוקה, ולכן הורדתי רגלי מידו, ופניתי לעבר הארונות, שסודרו, כנראה, מחדש על-

פי תורת סידור-הפרחים היפאנית. וכך הצלחתי אפילו לדלות ספר. משהו על מחשבתו של מאו בתחום מדיניות-החוץ.

קרבותי לאחד השולחנות, שעדיין שרדו. אלא שכאן אחזה בי יד-איתנים, ואחר-כך גלשה אל הספר.

"תן רגע" — אמר חסון אחר, שנראה כאחיו-התאום של העמל הקודם, ואולי זה היה הוא.

"מאוס-סה-טונג... סין..." — הבהרתי בנימת-הפתעה לאור התעניינותו התרבותית הבלתי-מצויה. אכן, ספרא וסיפא...

"מסמר" — הוא השיב קצרות.

אחר-כך נטל את הכרך וחזק בו את הספסל, בו אכן התכופף מסמר. התיישבתי על ספסל שכן ועיינתי במאו המחורר. יען אשר סמינריון היה לי למחרת. על סין.

ברגעים הראשונים החלה להצטייר לפני התמונה בכללותה, וקווי-מחשבת המנהיג הסיני, לאור יישומם, החלו להתגבש בעירפול-מה, ואף בכבידות. היה בהחלט כבד, הרגשתי זאת בעליל...

"אתה כבד" — ציינתי לעבר הפועל הצעיר והמתולתל שטיפס על כתפי כדי לבצע זממו בשאריות-התקרה — "רד. סמינריון לי מחר. על סין."

האיש הביט בי בתמהון.

"הוא חלש היום!" — הבהיר לחברו הקשיש שהיה תלוי על המנורה. הלה הינהן בראשו בהבנה.

הופתעתי מאוד מקביעה פסקנית זו. ראשית, מצבי הגופני היה דווקא שפיר באותו יום. טוב, לא משהו מיוחד. אבל בלי ספק לא יותר חלש מאשר, נאמר, אתמול. שלא לדבר על שלשום. חוץ מזה, תהיתי על אלמנט-ההשוואה. שהרי, אולי זו אשמתי, אך לא זכיתי עד כה, לפי מיטב-זכרוני, לשמש הדום לרגליו של פועל צעיר זה.

בינתיים הוא ביסס אחיזתו בשתי כתפי, וכיוון שהייתי לו נקודת-משען יחידה, ניסיתי להיות רגוע ככל האפשר, והמשכתי, יחד עם זאת, להתעמק בעיצוב מדיניותו של היושב-ראש לאור תפקידי-העם באימרותיו. "תחזיק!"

הושטתי ידי בעוזרון והחזקתי. זה היה דלי. עם מלט, עד כמה שיכולתי לראות בזווית הסיבוב החופשי שהיתה לראשי.

אודה ולא אבוש, שראיתי כאן מחמאה גדולה. סוף־סוף אין אדם מפקיד את דלי־המלט שלו בידי הברנש הראשון שהוא פוגש ברחוב (או בספריה). יש, ללא־ספק, צורך בהברקת־פתע האומרת: "אלי! הנה ביד איש זה לא אהסס למסור כלי־פלא זה!"

כפי שאמר כבר מאו... כן, מה באמת הוא אמר?

"ראה, ידידי" — הבהרתי בהכרת־תודה — "מוקיר אני את עבודתך והן את אמונך בי. אך סמינריון לי מחר. על סין. תן ללמוד, למען השם." תשובתו היתה מפתיעה באורכה.

"אם לא מחזיקים בשתי ידיים" — הוא הסביר בהיקש בלתי־מצוי אצלו — "זה נשפך ואחר־כך לא נדבק."

כאן החזיק אותי בדומיה מרתקת של מספר שניות. והוסיף:
"שפכטל!"

מסרתי לו את השפכטל ואחותי את מאו בין שיני, כששתי ידי עושות במלט. למה לי שזה לא יידבק אחר־כך? חסרות לי צרות? כפי שאמר היושב־ראש: "אין להיכנע לכובש. על העם לקום בגבורה ולאחוז בידו את השפכטל..." — או משהו כזה. אני בטוח שלא דייקתי, אבל קשה לי כבר להתרכז.

טיפסתי מהורהר משהו על השולחן והשלכתי מעלי את המשא, כמו בהמה אצילה. אך בראשי בערה כבר אש זרה.

העפתי מבט מסביב. המקום היה מלא בנאים. בין עיי־החורבות הבחנתי בסטודנט או שניים מתעוותים לקצב המקדחים הסטריאופוניים, במעין מחול חשמלי משגע. מאו הביט בעצב מתוך הספר, ובאפו סימן המסמר שבחיווקו השתתף. לפתע נעשו כולם דומים לו. אלפי בנאים סיניים, קטנים וצהובים, מטרטרים בקומפרסורים אדומים, מערבבים מלט כמו השטן בעצמו, ומיידים זה בזה לבנים בציחקוק אוריינטלי מצלצל.

זעקת־קרב עתיקה של שושלת־המנסו נפלטה מפני, וזינקתי על אחד הארונות. כאן שלפתי את התת־מקלע וטיאטאתי את כולם כמו זבובים. אחר־כך קפצתי ישירות דרך החלון והתרסקתי בחצר. אספתי את עצמותי הפזורות ומיהרתי להצטרף לתא־החבלה הקרוב ביותר.

ישבנו בפלניטריים. הגורמים המתונים היו בעד מהפכה בשלבים, אך אני וסיעתי הקיצונית היינו בעד פתרון מהיר ומייד. "אין כמו המהלומה הברוטלית והטוטאלית" — הבהרתי — "יאיר עיניכם מאו הטוען, כי

אין תרבות ללא הרס. ועל ההריסות נקים את התרבות. בלי בנאים!
בלי קומפרסורים! בלי רעש! בלי אוניברסיטה! בלי כלום! תנו ללמיד
בארץ הזאת!"

הפיצוצים האדירים הרסו את המוסד עד היסוד. פה ושם הידהדו
היהודים אחרונים. פירפורי-גסיסה. השמש יצאה והאירה את העינים
ואת החללים. בהרגשת שלימות מטורפת נטלתי את ספרי, שהיצלתי מן
ההריגה... וכך התיישבנו שנינו, רק שנינו, רק אני וספרי, על חורבות
בניין המינהלה. ושם, לקול צריחות העיטים, קראתי אותו עד הסוף, כולל
תוכן-העניינים.

אמנם סמינריון כבר לא יהיה לעולם, אבל, כפי שאמר מאו...
חרר — קרר...

ההסקה הגדולה

ההלם הראשון בא בצורה פתאומית. ישבתי בהרצאה כלשהי, ומח-
שבותי זרמו, כמקובל, באפיק שונה לגמרי מאלה של המרצה (אם בכלל
ניתן לכנות מרצה בתואר: אדם חושב). אלא שהמצפון הכריחני, כרגיל,
להציץ ברשימותיו של שכני כדי להשתכנע שלא הפסדתי דבר, אלא
להיפך (מדוי פעם אפשר גם לרשום "א-ב-ציגלה-מה", בארשת מהורהרת,
להרגעת העצבים). הכל היה נמשך כרגיל, ודרך-חיי היתה זורמת הלאה
באפיקה הראשוני, אילמלא הבחנתי בעובדה המתמיהה, כי מזה זמן
ניכר לא נוספה לכתוב במחברתו הצפופה של שכני ולו מלה אחת.
דחפתי בעדינות כדי לרמוז לו, שחדל להשתכר את לחמו ואנה
הוא בא. ואז הוא צנח קדימה כבול-עץ בקול רעש לא-נעים, ונדם.
בדקתי אותו, ואז ראיתי שהוא אכול ומיובש כולו מבפנים. כמו עץ
חלול, אם ראיתם כזה פעם. גם העיניים שלו יצאו מחוריהן, ושפתי
החריבות רחשו מלה אשר שמעתיה במאמץ רב, כשקירבתי אוני לפיו:
"ה-ס-ק-ה..."

ובמלה זו הוציא אף את נשימתו האחרונה. אז שמתי לב לעובדה,
שלמעשה גם אני מרגיש הרגשה מוזרה ביותר. כלומר, אני מאבד את
הכרתי לעיתים תכופות, ורואה את העולם מבעד לצעיף של ערפל אדום.
אני מתגרד בחלקי-גוף שאינם מגיבים כבר לשום גירוי, ופולט קצובות:
"מים! מים!"

הנעתי ראשי בכבירות והיבטתי לצדדים. מכל מקום ניבטו אלי עיניים אדומות, בוהות, מעורפלות ומאשימות. כאילו אני הוא־הוא זה שהתקין את הדברים האיומים האלה לאורך הקירות. אחדים זחלו לאורך המעברים וריחרחו, כמו חיות־מדבר גוועות, אחר טיפות אפשריות של מים. אבל לא היו מים — רק הסקה.

שמתי את לבי לעובדה, שלמעשה איש כבר לא היה במלוא־חושיו בכל רחבי האזור הנגוע. נערות מטורפות פלטו ציחקוקים ממושכים ומבהילים, ואחדות מהן עסקו בייבוש־שיער לאורך הקירות. המרצה ניסה, בעקשנות של שיכור, לבצע עמידת־ראש על הקתידרה.

האחראי על הבניין רקד את ריקוד־עובדי־האש הקדומים, שיפשה כפותיו זו בזו, וזעק בדביקות: "בחוץ קר! בפנים חם! האל הגדול נתן הסקה לאדם! הו! הו! כמה טוב! להסיק עה! עוד ועוד!"

עבדים כושים העמיסו טונות של פחם שחור למקרי־חירום. ניסיתי לרסן את האחראי, אך ראיתי שהוא מהופנט ומופעל מבחוץ. בפנים התפתחו כבר מאבקים אכזריים, ואנשים נגסו זה בבשרו של זה. המרצה התנפל עלי והחל לחנוק אותי, כשהוא צועק: "אתה! אתה המסיק! סור ממני, שטן! למה עשית זאת?! אני רוצה לחיות! רוצה להיות רטוב!!!"

"זה לא אני" — שאגתי בקול ניחר — "זוהי מזימה עולמית. אנחנו בשבי ביד הסקנים איומים השואפים להשמידנו על־ידי הסקנות!"

תמונת־האימים הצטיירה במוחי מייד, בבהירות מכאיבה. לכל אחד מאיתנו מספר סידורי. ההסקן הראשי מחזיק בידיו את הרשימה, וקורא מתוכה, כשעבדיו עונים אחריו:

"מספר 783!"

"נסיק אותו בעוד כשבע דקות."

"מספר 784!"

"הוסק."

כך מייבשים לבן־אדם את המות. וכשהוא כבר ריק לגמרי, שולחים אותו, למשל, להיות ראש ממשלת צ'כוסלובקיה. כמו מספר 784, שהוענק לו השם הפרטי: גוסטב. במקום שטיפת־מוח יש ייבוש־מות. חד וחלק.

ובחצות הלילה יוצאים המיובשים דרך ארובות בתיהם, פורשים את
מנטיהם, מתנפלים באפילת הלילה על שארית המין האנושי ומוצצים את
לשדו.

התינוקות שנולדים אינם מרטיבים לעולם. הם פולטים הפרשות
מיובשות ומבחילות, בשפת העם: "הסקאקארים". זהו, בלי ספק, קץ
הגזע האנושי. לך תוליד כשאתה יבש. וזה רק עניין של זמן מועט.
התעוררו, אם-כן, אנשים! נסו לפקוח את העיניים ולהזיז את האיברים
הכבדים והמיובשים! בואו וננסה, בכוחותינו האחרונים, לבטל את המזימה.
צריך רק להתרכז ולחשוב... כן, לחשוב, עד כמה שזה קשה...
אפשר, למשל, לשרוף את השולחנות, ואת הכיסאות, ואת הכל.
וכשתבער כל האוניברסיטה יבואו מכביאש ויזרימו מים. הרבה מים,
מים טובים וחיים!

אבל מה אם גם הם... גם הם כבר מיובשים... אולי זה מסביר את
העובדה שהם תמיד מגיעים באיחור, וגם אז בלי מים... לא-א-א!
מים!!! מים!!!

פ י ט — פ ו ט — ט י נ ג ...

יש לו, לקמפוס, כיכר-אבן נאה לפתחו, ולכיכר זו יש קהל קבוע
המתגודד חבורות-חבורות ומעלה מתוכו, תוך גיפנופי-אגרוף, בועות רעש-
ניות כמו: "שטחים", "חופש", "מהפכה". הבן-אדם עובר על-פניהם בשולחו
מבט מלא תמהון-עולם לעבר הגוש הגועש, אולם חיידיק יחסי-הציבור
מכרסם בו ללא-הרהר ומשלחו בבעיטה לעבר המתווכחים.
וכך, כשנכנסתי אותו צהריים לקמפוס. מוכן כמו תמיד, לפתחה של
יממה טריה, לפתוח דף חדש בחיי — ראיתי אותם עוסקים בלהט בניתוח
ההווה הסינית-קובאנית, תוך ציטוטים ושטפון-שמות בלתי-פוסק של
העומדים לערש-המהפכה. הרגליים, השמרניות מטבען, המשיכו לעבר
הקפיטריה, ואולם החיידיק הנזכר לעיל משך אותי לעבר הקבוצה... היו
שם שני שמנים חייכניים; משופם בעל עיני-גחלים שציטט ממשנת מאו
והפתיע בבקיאותו בשמות מנהיגים מלוכסנים אחרים; היה גם צולע,
שחלום-חיוו היה לגדל סוכר בקובה. והיו גם אחרים, ועוד אחד בלתי-
מוגדר.

בעל עיני־הגחלים שטף במרץ בל־יתואר, כאשר קטעתי את דבריו באכזריות: "כל זה טוב ויפה, אבל מה בקשר לאיר־מינג־טאו שנהג לנצל, בימי נעוריו, את צוות־המשרות הגדול שבווילה המפוארת שלו ? ? ?" ניכר היה בעל־ל, כי אין המשופם יודע במי המדובר. "אבל ההכרה המעמדית של איר־מינג־טאו... כמו שאמרת..." — פתח בהססנות.

"מעמדית־שמעמדית" — ירדתי עליו ברישעות — "כשהשפחה הצעירה חלתה אחר־כך בעגבת, לא שילם איש את דמי־הריפוי!"

האוירה הפכה דחוסה, והקהל החל להביט בחשדנות לעבר בעל־העיניים. התחלתי להריח את הנצחון. "לקוצי־מיאו" — הסברתי לקהל הנרגש — "קנו ההורים קורקינט בגיל חמש, והוא היה נוהג להשכיב את כל ילדי־האיכרים בשורה גלערוך עליהם תחרויות."

"המהפכה כרוכה בקרבנות..." (עיניים יוקדות)... השמן השמאלי היה זה שהנחית עליו את המהלומה הראשונה, ואחר־כך דחקו הקהל הנועם אל הקיר: "סתמו לו את הפה!" הבלתי־מוגדר ניסה להימלט, אבל מישהו צעק: "יש לו עיניים מלוכסנות, והאנשים החלו להצטופף סביבו. שלטתי בהמון ביד רמה: "מאו אוכל אורז עם חשישי!"

הספיקות האחרונים הוסרו, והקונטר־רבולוציה היתה בעיצומה. אי־שם נראה השמאל החדש מנסה להתחמק ימינה בתחפושת של שוטר. הוא נקטל במקום. השמן השמאלי חשף שורת שיניים עקומות בחיך אווילי וצעק כל הזמן: "קורקינט! קורקינט!" אהבתי אותו.

הצולע ניסה לחסות בצילי. "נו, בטח" — התחנחן — "זה לא כמו בקובה. נכון, בוס ?" ירקתי בו ברגש:

"וכי מה יש בסוכר קובאני, ילדים ?" — זעקתי — "קאסטרו והולצר מחביאים בו את כספי ההמון. הם שומרים את הלו. רק לעצמם!" זה הרג אותו. הצולע רשם במהירות את הולצר בפנקס והתרחק בבהלה.

פניתי לשלב הקונסטרוקטיבי:

"אמת המהפכה גלומה ברואנדה העילית ובמנהיגה הדגול רוקוקו" — הודעתי להמון המשולהב — "הוא והגנרל פוצי ביצעו את עמידת־הראש המפורסמת בת שלוש השנים למען השלום!"

השמן הימיני הרכיב אותי על כתפיו, והשמאלי ניסה לעבור לעמידת־ראש. אחר־כך שרנו את ההימנון הרואנדי שחיברתי ב־במקום, והמשכנו בריקוד־עם מתאימים. גשם קל החל לרדת, והאנשים הנרגשים כרעו על ברכיהם והתפללו לגנרל פוצי.

זו היתה תחילתו של עולם טוב יותר, יפה יותר. ואז בא, ללא כל אזהרה, סתם ברנש מן החוץ, ופלט מבלי משים: "חבר'ה, אז מה יהיה עם השטחים?"

והקסם פג.

רופאת־השיניים המאוהבת

הסטודנט הממוצע טרוד הוא בעיסוקיו. הוא מזניח הרבה דברים חשובים, למעשה את כל הדברים החשובים, ועושה דברים לא־חשובים בלבד יען אשר הם־הם החשובים באמת. אין פלא, אם־כן, שהוא מזניח גם את שיניו הקלוקלות בדרך־כלל, ולא מרוב אכילה — כי אין זה דווקא צדו החזק של הסטודנט.

אך מגיע איזה סוף־שבוע פה ושם, שמצב החירור הוא בכיר־ע, ויש להקדיש זמן־מה וכסף־מה גם לצד אפל זה העולם הרפואי. הסטודנט נכנס בעצב, מעווה פניו, וחורק את שיניו הפגומות, כוחן בדכאון את הכתלים ומתמקד בסיסא־התופת.

הרופאה, לא צעירה כבר, אך מקבלת את בגרותה בכבוד ובקוסמטיקה. עברה, כנראה, טיפול אצל עצמה, שומרת על עירנות מירבית, ומבינה את הדור הצעיר.

"כמה נפלא היה בתקופה שהייתי סטודנטית. אבל לא השתנית, נכון?"

"בטח. עכשיו כואב לי כל הצד הזה."

"אתה מאוהב?"

"לא. למה?"

"תיכף נראה. כן... אני חושבת שאני רואה... הזנחת אותן מאוד..."
(מתחילה לחפור ולגבור.)

"א א א א א..."

"ש ש ש ש ש... אתה מאוהב?"

"גררר... גול-גול..."

"אל תסגור את הפה... אני סבורה, שהאנשים פשוט לא מבחינים כמה העולם יפה. הם מובילים עצמם לתחומים שמונעים מהם את האושר. אני חושבת שצריך לדעת לחיות..."

הסטודנט מצליח לסגור את הפה ומתחיל לנענע בחוזקה את ידה של הרופאה, הנתלית ברפיון על כתפו.

"באמת... גבירתי, אני מבקש להתעורר. להתעורר מייד! זה כואב. אני בטיפול. לא?"

"יש לך חברה?"

"כואב לי גם הצד השני".

"איך היא במיטה?"

"נו, באמת..."

"...?"

"אאא! אני מבקש לא לצבוט! היא מצויינת! אנחנו עושים את זה לפי התיאוריות ההודיות-פרסיות בגיוונים אינדיאניים מסויימים!!! — עכשיו כל הצד הימני, למעלה ולמטה..."

"דעתי, שובב! הה-הה. דווקא עם הצד הימני למעלה, למטה..."

"באמת! אני לא התכוונתי לכך! פשוט השיניים מימין כוא..."

"...מעלה — מטה, מעלה — מטה..."

הסטודנט קם מן הארץ, מנקה את בגדיו ומחזיר את הכיסא למקומו.

"את חזקה מאוד לגבי נילך."

"אני מקווה שזה יספיק בשביל השן הרקובה הזאת..."

"את בטוחאאאאאאא?"

"היא לא היתה רקובה. היא היתה יפה. כל השיניים שלך יפות..."

תירק את הדם לכיור ולא על הרצפה..."

"לא יכול. זה נוזל." (כאן פורץ הסטודנט בבכי מר).

"גם אתה יפה" — מלטפת אותו הדוקטורית ברוך ומנגבת את דמעותיו

תיו — "יכולת להראות לי דברים כה רבים..."

"למה הוצאת לי את השן, אם היא בריאה?"

"אל תשאל. אני יודעת. אני מבינה בזה. זה קרה וזה יקרה..."

הסטודנט נסוג בפחד ומחליט להפסיק את אורח-חייו עד כה ולהתחיל

ללמוד מחר רפואת-שיניים. מה שבטוח בטוח...

"אני צריך ללכת. אני חושב שנקבע לשבוע הבא..."

"איפה?"

"מה איפה?"

"לא חשוב... לא, אתה לא יכול ללכת. אתה צריך לעזור לי להתגבר על שטף הדם. אני לא מבינה למה החבישה לא מצליחה. אתה מבין, התעלה הימנית ניווקה, וכל הקיר שלה נוטף..."

הסטודנט נתפס להיסטריה:

"לא רוצה לדעת... (בבכי): למה באתי? רוצה לאוניברסיטה. לירוש-

לים. רוצה שיניים רקובות..."

"אתה גם מעשן סמים בטח. הו?"

"נכון!!!! תמיד!!! רק סמים!!! סמים צהובים ואדומים!!!! שהשיניים

יהיו צהובות ואדומות!!! אדומות כמו השקיעה!!! צהובות כמו מאו!!!!"
(כאן הוא עובר להעלות קצף על השפתיים, מלווה בעויתות ובעיטות

תדירות.)

הרופאה מאמצת אותו אל חזה.

"אתה מושחת בצורה מקסימה. גם הנשמה שלך רקובה, אני יודעת.

ואני רוצה בכל שן שלך. בכל שן ושן. אתה מאוהב?"

"לא! במי את מאוהבת?"

"בך! בשיניך! אוה! הייתי מוכרחה לומר זאת. עכשיו טוב לי יותר.

קל לי, וגם אני קלה, כלי-כך קלה!..."

"גברת, אני מבקש מייד לרדת מהברכיים שלי. מה זה פה?..."

"קרא לי קלרה. ניב חמוד שלי, שן-בינה אדירה שלי..."

המאבק בעיצומו. בשלב זה מתברר, שכל אותו הזמן היו שני זגגים עסוקים בתיקון החלון ובגלל זה קר. וגם השכנים מתאספים למטה לשמע הצעקות.

"הצילו!!!"

"תצעק! זה מגביר את שטף-הדם! אבל יש לך גם דם יפה. הו,

צעק! צעק!"

הסטודנט משליך מכשירים דרך החלון. השכנים מזעיקים מכבי-אש.

"אתה לא מרגיש שום דבר כלפי?"

הסטודנט נלחץ לקיר באימה חשוכה, ופיו פולט רק משפטים מקוטעים.

הרופאה מסירה את חלוקה ומתקדמת לעברו בעיכוס. המתח האירוטי מתגבר. אי-שם מעל, מרחפת רוחה של ונוס אלילת-האהבה. אחד הזוגים מאונן.

הסטודנט נזכר בתפילות נשכחות מימי-הילדות וכורע ברך לשאתן. הרופאה כורעת לצדו משום שהיא סבורה שזו תנוחת-מישגל מיוחדת.

"אני עבד ליצרי! הו, אני כה רגישה! בוא!"

סולם מכבי-אש מושחל דרך החלון המנופץ, והסטודנט, גופייתו קרועה, מזנק ומחליק לאורכו, נופל בחוץ ושובר את שארית שיניו. בעודו קם וכושל נטול-שיניים, הרוש קמטים ושיבה בשערו, לעבר החופש, משיגה אותו זעקת האשה המלומדת:
"אז תבוא ביום שישי בשביל התותבות!!!"

קו חמש

גרשה לעצמנו עתה להציג בפני הקוראים, הולכי-הרגל או בעלי הרכב הפרטי, יממה עתירת-חוויות במחיצת הקו הבלתי-נלאה הזכור עד היום לוותיקים בעיר כקו הטרנסאטלנטי של ירושלים.

05.00 — בדימדומי השחר מתאספת קבוצה נועזת של אנשים. החלטתם נחושה להגיע למחוז-הפצם ויהי-מה. בין צללים נועזים וקודרים אלה נמנה: קבוצת תיירים, שני חברי-כנסת המבקשים להגיע לשיבת-הבוקר, זוג צעיר וקבוצת סטודנטים שואפי-אורות-הקמפוס — ביניהם אנחנו. הנהג מגיע, בוחן בהתרגשות את הכוח המלוכד, בדיקת ציוד ומזון אחרונה, ולדרך.

06.00 — הנהג הוא, במקרה, דויד קמינסקי (הכדורסלן). כשדמעות בעיניו הוא מספר לנו כי יש לו מחר משחק חשוב, ודווקא משום כך סידרו לו יריבו את קו 5 להיום. "למה" — מרטיט האיש השבור בבכי מר — "למה זה חייב לקרות דווקא לי?"

"חזק ואמץ" — אנו טופחים על כתפיו הנפולות — "הרי כולנו בתיבה אחת. לא?" הוא מסרב להירגע.

07.00 — עוברים ליד מוזיאון ישראל. "זה המוזיאון" — מתנדב מישאו להסביר לתיירים.

"הו" — מתפלאים הקשישים — "אבל אנחנו רוצים ליוניברסיטי".
גם אנחנו. אז מה, זה עוזר לנו? הזוג הצעיר מאחר שקוע בעצמו.
להם טוב. לאבא אין כסף, אז יוצאים לירח־דבש בקו 5. חסכוני ומרשים.
מוזר ש"אגד" עדיין לא "התלבש" על הנושא...

08.00 — ארוחת־בוקר. אנחנו אוכלים מאותה קופסת־תירס עם חברי
כנסת ישיש. הוא מספר לנו, ששיבת־הבוקר זיהי ההזדמנות האחרונה
בשבילו לזכות בראשות ועדת האיכסון וההנפקה. או משהו. אם לא יזכה
בה — אין טעם לחייו. הוא כבר זקן. מסכן, אבל תחיים אכזריים. גם
לנו רשום משהו במערכת השיעורים היום. וה"קפי" נפתחת בעוד שעה.
09.00 — מפלגתו של אחד מהבריי־הכנסת שלחה הליקופטר הנוטלו
עימו. "קחו גם אותי" — מתחנן הח"כ הישיש. בועטים בו בשאט־נפש.
פוליטיקה.

10.00 — אנחנו עוברים שוב ליד מוזיאון ישראל. התיירים מביעים
התפעלות. מה יש, שיחשבו שיש לנו כמה כאלה. אנחנו מצדנו נשבעים
שלא לבקר שם לעולם, ובשום מוזיאון מכל מין שהוא. הם בכלל מתנהגים
קצת מוזר, הזרים הללו. מישחו מהם מעור, שלא ידע, כי ירושלים היא
כל־כך גדולה. "אלא מה" — אנו שורקים בשנאה — "זה וושינגטון, זה?"
שימשיך לנסוע. האוטובוס הזה. עוד יומיים. אנחנו נראה להם.

11.00 — תיירים או לא תיירים, אבל זה באמת קצת מוגזם. צריך
לדבר עם טדי, אבל הוא נעלם לפני יומיים. טוענים שהחליט לנסוע,
לצרכי ביקורת. בקו 9, ומאז נעלמו עיקבותיו.

ברגע זה מגיע דוור ממונע ומעביר שדר לח"כ הישיש, שההצבעה
כבר נסתיימה. קמינסקי עוצר את האוטובוס. הישיש מוציא חפץ קטן
ושחור מכיסו, וכושל לעבר דלת־היציאה. כולם מפנים ראשיהם הצדה.
אחדים מוחים דמעה נסתרת. נשמעת יריה קצרה. ההד נדם, וקמינסקי
מתניע שוב. ההצגה חייבת להימשך.

12.00 — אנחנו מתפייסים עם התיירים ומכבדים את זכר הח"כ בשירת
שירי־עם בציבור.

13.00 — שירי־עם.

14.00 — שירים.

15.00 — הפסקה קלה. אנו נענים להצעתו של קמינסקי ויורדים
לשחק אתו כדורסל. כושרו הגופני במצב חמור... גם אנחנו כבר לא צעירים.

16.00 — מוזיאון ישראל. אנו מביטים ביגון מהול בפחד לעבר הכיפה האכזרית. "אלוהים אדירים" — אנו מהרהרים — "אולי באמת הפכנו למוזיאון אחד גדול, כפי שרצה גמאל?" שוטר עולה לאוטובוס. מרגל שבור קם מקרב קבוצת התיירים ומסגיר עצמו לאלתר. הוא צילם שלוש פעמים את המוזיאון, והפילם נגמר לו.

17.00 — ארוחת-ערבית. אנו מנצלים את הזמן כדי לגלח זקן בן-יום שהספיק לצמוח בפראות. מן הראוי מביטים אלינו פניו של אדם זקן וכחוש — פני סטודנט שרצה להגיע לאוניברסיטה בקו חמש.

18.00 — שניים מהסטודנטים מחליטים להמשיך ברגל. אנו מוסרים להם ארבע מימיות ונפרדים ברגש רב.

19.00 — המוזיאון. קמינסקי עוצר את האוטובוס ואני ניגש ומניח את המטען, ששכח המרגל, צמוד מאור לכיפת היכל-הספר. כולם מרגישים שזה חייב להיעשות. יותר כבר לא נראה אותה. אני מרגיש הקלה מוזרה.

20.00 — אנו איספים את שני הסטודנטים באותו מקום שהורדנו אותם. לא פלא — גם אנחנו כבר לא יודעים להפעיל את הרגליים.

21.00 — מזל טוב! לחלקו הנקבי של הזוג הצעיר נולדה בת. קמינסקי שימש כמיילד. לכולנו יש הרגשת-בראשית רעננה. למרות שהחלשים שבין התיירים מתחילים להתנהג בצורה מוזרה. אחד צועק כל הזמן שאינדיאנים מתקיפים אותו, וזקנה חביבה מסירה בשיטתיות את חלקי לבושה ושורפת אותם חלק אחר חלק.

בעוד שעה סוגרים את ה"קפי". תנו לנו ללמוד!!!

22.00 — על-פי הסכם עם הסתדרות הסטודנטים מגרשים את הסטודנטים מן האוטובוס כדי שיוכלו לנוח לקראת יום-העמל המצפה להם. אנו זוחלים בכבידות לעבר אחד המרתפים שבעיר. שמים בכוס עינינו. יש גם כל השאר. היממה האחרונה משווה לנו צורה של פיראט-בדימוס, אבל זה דווקא עושה רושם גברי...

03.00 — "אז להתראות בבוקר, מותק. נקפוץ מחר לבריכה שבקמפוס. ניפגש בתחנה של חמש!"

מרימים את הרמה

ד"ר נר-אבי התעורר בבוקר, כשראשו כואב וקיבתו מביעה את זעמה על העולם כולו. אי-שם, מעבר למתרס, ציפו לו מאות הסטודנטים למדעי-הידיעה. בהזכרו בהם, חש ד"ר נר-אבי בבחילה וכאב-ראשו התגבר. הוא ראה אותם מזיעים, נדחקים, מפטפטים בזמן ההרצאה, קוראים עיתונים, מרשרשים בניירותיהם לקראת סוף השיעור. הנה הם מתקדמים כמו נחיל-דבורים, מגעילים, פוי...

כדי להרגיע את עצמו הביט לפינתו החביבה. שם צמחה לה בנחת, על כרעית-רגולת דקורטיביים — רמת-הלימודים. בהתבוננו בה באהבה, פלחה לפתע את מוחו ההכרה, כי הנה זה הפתרון — והוא צץ במוחו בן-רגע, כפי שמקובל הדבר על כל גאון בעל-ניצוצות: צריך להעלות את הרמה!!!

הוא ניגש לרמה ומדדה בשקדנות. ואכן, המצב היה עגום — שלושים ושבעה סנטימטרים, וגם זה בנעליים על עקבים גבוהים ביותר. דמעות זעם עלו בעיניו, והוא ניגש מייד למלאכה...

מושב מיוחד של ועדת מורי החוג למדעי-הידיעה אסר מעבר משנה שניה לשלישית על הגייגים ועל אלה שגולדו אחרי שעה אחת בצה-ריים — מטעמי היגיינה ציבורית וטוהר אקדמאי. אך מספר התלמידים לא פחת, להיפך — כאילו התרבו. ולא עזרו לד"ר נר-אבי המארבים שהציב, בהתנפלו על תלמידים חשודים כשסבון וקערות-מים בידיו, ובחופפו בעוז את ראשם. הוא שב מהם חפוי-ראש. וזכורה זעקתו בפני אלפי התלמידים שהצטופפו בשיעורו: "כולכם גייגים צבועים!" אולם ההצלחה לא איחרה לבוא. בתכסיס ערמומי הוא הצליח למשוך מספר רב של סטודנטים לאולם-הספריה, ושם קבר אותם בהינף תחת מפולת אדירה של חומר ביבליוגרפי...

בבית הוא ניגש, בדחילו ורחימו, למדוד את הרמה. היא הגיעה לשבעים ואחד סנטימטרים. הוא ליטף אותה בכי-אושר חנוק: "את תגדלי, תראי שתגדלי..."

למחרת הוא הנהיג את "מבחן-החוט". כלומר, חוט חשמלי במתח גבוה ביותר קטל את כל התלמידים שגובהם מעל למטר ושבעים. וגם האחרים לא יכלו להגיע לאולם-ההרצאה אלא בזחילה טקטית, בגלל

העפיונים מלאי־חומר־הארס שהפריחו הדוקטור ומורי החוג מבעד לדלתות המזכירות האטומות היטב.

כשחזר ד"ר נר־אבי לביתו, מצא את העציץ מרוסק — הרמה עלתה לגובה של מטר־שבעים־וחמישה וגם שמנה משהו. נוסף על כך, דומה היה, כי היא מוציאה מבטנה מעין גירגורים משונים. הדוקטור הביט בה בגאווה, אבל העביר את מיטתו להדר השני...

למחרת הוא ציווה על תלמידיו לכתוב קדימה וברוורס את כל האל־ף־בי"ת האנגלי ללא־הפסק, והתרוצץ ביניהם כשהוא חובט על ראש כל עשירי בסולם־הציונים הכבד שבידו. בעיני־רוחו ראה את הרמה וצוחה ללא הרף: "שני מטר ועשרה — הא לך מגוול — שני מטר ותשעים... ארבעה מטר וחצי...!"

את הנותרים הוא הוליך במצעד־מוות ארוך בין עשרות שולחנות של מזכירות ועופות... וכך קדימה, ללא־הרף, משולחן לשולחן, אלפי טפסים דמויי גזר־דין מוות, בלי קץ... לעת־ערב הוא נראה רץ במרחבי הפקולטה וקוטל את הנותרים, כאחווה־תזוית, בתת־המקלע שבידיו...

את פתח ביתו הוא עבר בצעד בטוח, אולם כשנסוג בבהלה, היה כבר מאוחר מדי... הרמה, שגובהה הגיע לשבעה וחצי מטרים בצל, זקפה את ראשה בכבידות, ואז נשברה בקול רעם אדיר...

את ד"ר נר־אבי פינו למחרת בבוקר. הוא הותיר אחריו שבר־רמה קטן אבל מבטח, בגובה של שלושים ושבעה סנטימטרים. ורק העקבים של הנעליים הגבוהות קצת השתפשו...

היה קר בחוץ

היה קר בחוץ. קור כזה לא היה מזמן. אולי בתקופת-הקרח. הרוח שרקה את להיטי הצמרת של מצעד-הפזמונים האסקימוסי. טיפות-הגשם המועטות והרוטטות נשרו בקושי מבעד לגרוננו הסתום של היקום חולה-האנגינה, ואילו אני פרצתי בועף מן האיגלו, בדרכי אל אחת ההרצאות, ובראשי מקרקר הקור.

גלמים קפואים נעו בטירוף בשביליו הלחים של הקמפוס. גושי בוץ מאוסים. פתחתי את הדלת בבעיטה, והצירים נאנחו כאחוזי-קדחת. על הקתידרה ניצב נציב-קרח ופיו המבוקע טיפטף מלים קרות וקפואות. "אני משתין עליך!" — צעקתי בקול צרוד. הוא הזדעזע קלות, וסובב אלי לאיטו את חוטמו האדום והקרחוני. ניגשתי אליו, אחזתי בחוטמו וצבטתי. הוא נשר כהרף-עין. קינחתי אותו בדאגה וזרקתי להמונים. חריקות יבשות נשמעו, כשכמה מהגלמים שעל הכיסאות החלו להישבר ולהתמוטט, ומים החלו לנזול לאורך המעברים. היצלתי את עצמי בשחיה.

כי היה קר מאוד בחוץ, כפור-אימים. והמדחום קפא והתפוצץ. הציפורים חירבנו גלידי-קרח, והרוח ייבבה באזני ללא-הרף: "ארטיק! קרטיב! אסקימו-רורו!!!"

נערה עלובה צייצה נואשות וניסתה להציע לי לחתום על חבירות
במוזיאון ישראל. ארמון של קרח עם כיפה עגולה ומושלגת. אחזתי
בתיעוב בראשה העקום וניפנפתי אותה מפיאתה. חלקת-פדחתה התכסתה
מייד בשכבת-קרח, וילדי-זבובים החלו להתחילק עליה החלקה אמנותית
לקול צלילי מאזרקה סלאבית מקפיאה.

כי היה כפור-אימים בחוץ. קר מאוד. עד שגעון. שגעון קר. עולם
קר ומשוגע. עמדתי בתור הקר לאוטובוס הקר. נסעתי ברחובות הקרים.
הכסף נשר מבעד לאצבעותיו הקפואות של הנהג, והמנגינה ששרק
קיבלה צורה של עטלף קפוא ומפוחלץ והתעופפה פרא ברחובות. הרחוב
עטף אותי בצינה של חבת-מוות. כלב-חוצות ניגש לעץ והרים רגל,
גליד הקרח שפלט התייצב מייד וקשרו לעץ בעבותות-ברזל. הכלב יילל
איומות. נעימה היתה לי ייללתו. היא חיממה את האווירה בשתיים עד
שלוש מעלות-צלסיוס בצל. והיה רק צל. רק צללים, וצדודיות של דמויות
מופות-כפור. אפים דהוסיים ועיניים זגוגיות בהו מבעד לזגוגיות של
"טעמון".

כי קר היה בחוץ. וירושלים הצטמקה והלכה. הבתים סגרו עלי בנוק-
שות קפואה. מן הקומה העליונה זרמו צלילי מסיבה. עוד מסיבה.
למטה ניצבו שלדי-מכוניות. היו כמה שהתרוצצו. כאלה שקפאו להם
הבניין והמנוע, וכאלה שקפא להם המיץ. למעלה ניסו להפשיר את
הקרח במשקה. הפיות פלטו מחרוזות של קור וצחקו צחוק קר בקרב
הלב המצומק. העשן עמד באוויר והסמים היו קרים. הם לקחו אותי
לארצות-הקור והחזירו אותי עירום, לבוש סחבה או שתיים ומגרגר בגרוני.
פרוגרון!!! פרוגרן!!!

היא היתה בחורה מעוררת-עניין, וחיוך יפה עלה בעיניה הקרות.
אני קראתי לה שלגיה, והיא קראה לי: אמקור. היצעתי לה לנסות את
התקע.

העולם כולו השתעל. שפכתי עליהם את הסירופ. "שתיחנקו, גרגרנים
עלובים, שיעמוד לכם בגרון!" כי הקור חדר לכל פינה, ופירורי-החום
גססו וירקו דם.

עלינו אליה. היתה לה מיטה קצרה עם ברזילים קרים. והיה לה
חזה קשה ותחתוני-חרה והיה חושך. המכונה האוטומטית פעלה כשציריה
חורקים. כי היה קר מאוד ברגליים וביניהן.

עם בוקר נשבר לי ממנה, ואמרתי לה ללכת.
"בסדר" — אמרה — "אבל אתה נמצא אצלי." היא צדקה, בעצם,
ולכן שנאתי אותה. אפילו לא הערתי לה על השפם. היה קשה להתלבש.
הבגדים היו קרים ונוקשים. לצאת היה עוד יותר קשה. בחוץ עשו
פרוצות רוטטות מסאו' לסרסור קפוא. נפל על משמרתו. זצ"ל. לעבודה,
ילדות. הדובים הלבנים מחכים בערבות-השלג רועדים מתשוקה, כשבל
כוונוותיהם זקופות...

אנשים עירומים עשו אהבה בבתים העירומים ורעדו מקור.
ואני עמדתי וקראתי לגנרל חורף. "גנרל חורף!" — קראתי והצ-
דעתי — "קח אותי. אני רוצה לחתום קבע!"
פקיד דהוי, משקפיים על הוטמו, קרב אלי עם גיירותיו. "לפחות
שנתיים" — דיפדף בניירות ואחר-כך בדק את שיני — "בתוספת של"ת.
זו!"

הסתדרתי בשלוש וקיבלתי מדי-קיץ. היו קטנים עלי בשני מספרים.
אבל הרגשתי מסגרת — מסגרת טובה וקשוחה. לא צריך יותר לדאוג,
לא לחשוב. קשוחה וקרה. כל-כך קרה!!!

הושטתי יד מעוותת וניפצתי את משקפי הבלבל. רציתי גם להעניק
לו יריקה, אלא שהעליתי קרח בפני. הסתפקתי בתלישת אזניו. הוא
התרחק בדהירה קלה ונער בקול. מסיכה עלובה ומבהילה. זה הלך קל,
יותר מדי קל. בגלל הקור.

כי היה קר בחוץ. יותר מדי קר. ובקור אתה מתקפל, אבל הכל נשפר
לך החוצה. מה שלא יהיה, אני משתין על זה ועל הכל.
אפצ'ק!

קִיץ יְרוּשָׁלַיִם

עמדתי בפינת קינג-ג'ורג'—בן-יהודה וגירדתי את הגב בקיר. מסביב
ירד ערב של קיץ ירושלמי. כי היה אז קיץ, ואולי רק החורף יפה כמוהו.
אין כמו לגרד את הגב בקינג-ג'ורג'—בן-יהודה. בדיונגוף התל-אביבי
היו כבר מזמן תורמים לי נדבות או מראים לתיירים. אבל הרי שם עושים
עניין מכל דבר טבעי.

שוטר עמד וכיוון את התנועה, אבל היא זרמה רגועה מאליה. פנתר צחק עליו מכיוון "טעמון". פרחת פרחונית עברה והרעיפה חיוכים לכל אבר. לפני בניין ה"כל-בו" עמד עסקן מזוקן וצעק: "עונש מ-ו-ר-ת למחבלים! מ-א-ו-ר-ת למחבלים!" גם על עצומה החתים. כבש מסכן. כבש עלוב ותועה. גם הצאן פועים כך, בצעדם אל המאאוות... את באת ושיחררת לי את הגב במסאז' קליל. אחר-כך רצנו ברחובות וקנינו שווארמה, פלפל, נייר ועפרונות. עברנו באדום, וכולם היו טובים אלינו. גם לכל-בו נכנסנו וערכנו תחרות-עגלות. קנינו סבון, מרק, בשר-עוף וצעצועים. והמדפים נותרו מלאים. הם יפים כשהם מלאים. גם האנשים היו מלאים ויפים ומחייכים. רק בחוץ עמד לו עדיין המזוקן וצרח: "מ-א-א-א-ו-ו-ו-ת למחבלים!" נמלטנו מנוכחותו המייגעת, ואלפי כבשים רצו איתנו, פעמוניהם מצטלצלים בחדווה שטנית. הה — הה... איזה טריפ לא-נורמלי!...

אחר-כך נלך לסרט, נלגום שוקו ב"טעמון" ונפגוש חברים על כוס בירה בבית-האמנים. ניסע למסיבה, נעשן משהו, נשתה, נשיר, אולי ריקוד או שניים. וגם נכיר דברים יפים. ומי יודע איפה אגמור את הלילה ועם מי?

אבל יהיה מעניין ויפה. כי זה הקיץ. ואין דבר טוב מלכתוב על הקיץ, כשבפתח ניצב כבר החורף.

בחלון-הראווה

זה היה, כנראה, חלום. ניצבנו כולנו בחלון-הראווה. הכל היה פשוט מאוד ורגיל מאוד. חלון מאובק קצת, ברחוב לא-סואן. בחוץ גיציבה דעת-הקהל, בפנים היינו אנחנו. לבשנו מעט מאוד. גם מה שהיה לנו היה קרוע. אני גאלצתי להחזיק את הסחבה שעטפה את מתני בשתי ידי. היתה סחבה יקרה מאוד. לפי האופנה האחרונה. "שיחזור הסמרטוט!", "החזרה אל האלטע-זאכן" — זעקו שבועוני-האופנה. אלא שכל מה שהיה לנו רצה ליפול, לצנות. ולכן החזקתי בשתי ידיים. כי הייתי בחלון-הראווה. זה היה, כנראה, חלום. אך עמדתי שם משועמם מעט, כלל לא-מופתע. אולי אפילו התרגלתי. דעת-הקהל הביטה בי בעין בוחנת. ואני החזרתי לה מבט לאה. לא מריר, לא חכם. תפל. היה לי תפל. גם כאב-

בטן היה לי. והוא הלך והתגבר. ילדים קטנים צחקו בחוץ וזרקו לי בוטנים. "יש לכם כדורים?" — צעקתי — "נגד כאב-בטן." היה לי קול כבד. חסר-גוון. קול שגליו איטיים. אולי זו סנטימטר. אולי שניים. הם צחקו שבעתיים ופחסו את אפיהם אל הזכוכית. לא היה לי איכפת. סוף-סוף אני הייתי בחלון-הראווה. אני ולא הם. ולא כל אחד מגיע לחלון-הראווה. לא כל אחד.

"בואו נשחק" — הציע הצייר הקשיש בשובבות-נעורים.

"נגלגל משהו" — אמר מישוהו.

גילגלנו. עישנו. טעמנו גם דברים אחרים. השחקן הקטן הביא בקבוק ושתינו אותו. את הבקבוק. השחקן היה כבר שתוי. עוד בקבוקים נעו. עשינו הכל בעת ובעונה אחת. הקהל בחוץ עמד בשורות. כשהאחרונים מביאים ספסלים. הם הביטו בנו בקפידה. ומדי שלוש דקות מחאו כפיים בקצב איטי. "תנו עכשיו מלל!" — צעקו — "חזון! מסד רעיוני." הם היו דעת-הקהל. ואנחנו ניצבנו בחלון-הראווה. אז דיברנו על שטחים ושלום ומשטר ופער סוציאלי. הרבה מלים. יפות ומתחברות. חכמות כאלה. זרות. אבל לא כל אחד ניצב בחלון-הראווה. ולא סתם מטיילים האנשים ברחוב ומתבוננים. זו אחריות. זה מגע. זו זכוכית משוריינת. המערכת הסטריאו-פוגית ניגנה כל הזמן. אנו נענו לקצב המוסיקה. השתלבנו.

הצייר הקשיש הוציא כינים מראשו. והמשורר הנודע הכניס אותן לאזניו. רצף אינטלקטואלי. כינים אינטלקטואליות. לי יש יתוש בראש. ואני מסתפק בו. אנחנו מסתדרים יפה מאוד. אני והיתוש. הוא חופר לי את המוח. ואני מזמזם לו את מוצרט. הפוליטיקאי בפינה שוב הכניס את ראשו למספרה האוטומטית, לקול צהלת הציבור. הם שומרים עליו תמיד: לא ארוך — לא קצר!

רקיעות-רגליים קצובות בישרו לנו. כי תור ההצגה היומית הגיע. הזוג הצעיר במרכז-החלון כרע תחתיו לאיטו ועשה אהבה. תחילה בשקט ואחר-כך בפראות. אחרים הצטרפו. גם אנחנו. עם כאב-הבטן. דעת-הקהל מיצמצה בשפתיה ברעבתנות. "אל תהיה מאופק מדי" — צעק מישוהו. "אתם שם משמאל — להגביר את הקצב!" "לשנות תנוחה! לשנות תנוחה!"

הגברנו. שינינו. הזוג הצעיר הסמיק. אך אחר-כך הרים ראשו בגאווה. לא כל אחד ניצב בחלון-הראווה. הגניחה הציבורית הגיעה לשיאה. הספסל

האחרון ברחוב התמוטט בקול רעש מחריש-אזניים. נשמעו צווחות-פחד. אלינו הגיעו רק בועות. כי מים החלו למלא את חלון-הראווה. מים שמרטיבים, לא ממיתים. אקוואריום דומע. התגרדנו כולנו ללא-הרף, וסחטנו את סמרטוינו. בחוץ התחלפו משמרות. בפנים התארגנה מסיבה. ירד הערב, אך האור דלק. הוא תמיד דולק בחלון הראווה.

זה היה, כנראה, חלום. כאב-הבטן הפך לבחילה. כולם עשו את צרכיהם בחלון-הראווה. גם אני אקיא שם פעם. דעת-הקהל הרוטטת והמזועה בחוץ, זקפה את אפה המסופלס והריחה. הזכוכית היתה משוריינת. אך הציבור ידע שמשוהו מסריח שם. כי הוא היה הציבור, ואנחנו ניצבנו בחלון-הראווה. היה לי רע, אך העויתי פני יחשפתי שיני. ידעתי כי הסרחון הוא בחוץ והזכוכית מגינה על דעת-הקהל.

זה היה, כנראה, חלום. אך אני הייתי שם. בחלון-הראווה. מתבונן בהצגה שמציג לי העולם כולו. העליתי על פני חיוך משונה אך ייצוגי. המים בפנים הפכו לבוץ לא-טובעני. שקעתי בו. מסביב קירקרו צפרדעים. קירקרתי איתן בחדווה. כי הייתי בפנים, בחלון-הראווה שלי. ובחוץ אכל הרקב.

הציפורים

הציפורים הן, כידוע, סמל הדרור והאביב. הן גורמות לאוהבים למחות דמעה נסתרת, ולאנשים טרודיים העוברים מתחת לעץ — את קרחתם המוכתמת באתם-יודעים-מה העדין כל-כך. יש נשים עם ציפורים בכובע, ויש אנשים עם ציפורים בראש. לנו היו ציפורים בתריס.

למען האמת, מדובר בקופסה המיועדת לאכסן את התריס שאיננו (ודירתנו המוצלת היא, כידוע, נטולת-תריסין מעיקרה). וכיוון שאין תריס, הרי בקומנו בוקר אחד, ראינו את הקופסה והנה היא קן. לא היינו מגיעים להכרה זו, אילמלא מצאנו את עצמנו לוחכים אותו בוקר, במקום את שערה של השכנה — קומץ עשבים שוטים. ולאחר מכן נתגלתה במקום-משכבנו דייסה נוזלית מעוררת-בהלה. שגם זיהויה הסופי כביצת-ציפורים מרוסקת לא הרגיע את חששותיה של העמיתה-למיטה, שיש דברים בגו. מכאן ועד להתערבות פרועה של "ציר-צרר" בלתי-פוסק מלווה במטח גשמי, שסיסמתו הברורה: "עשו פיפי ולא אהבה", לא היתה הדרך

רחוקה. המצב הצריך פעולה מיידית, אולם נסיונו הלוליני להגיע אל מקור־הרע הסתיים במפולת רבתי וסצינת־תליה דרמטית על חוטי־הכביסה. טיפול אינטנסיבי החזיר את הנשמה לאפנו, ועוד מדימדומי חוסר־ההכרה שמענו את קול משק־הכנפיים. "ציר־צררר" — אמר מי שאמר מתוך הקופסה שלמעלה. אחר־כך בא החושך המבורך.

עם לילה טיפסנו ברעדה אל מסגרת החלון, והצמדנו את הנר הדולק שבידינו אל קופסת־העץ הסגורה הרמטית מכיוון החדר. ריח החריכה עלה באפנו ומילא אותנו עליצות פראית. כך הרגישו, בוודאי, גם המלשפות הקדומות כשרקחו את מרקחתן הראשונה. קרבן הדליקה, שכובתה במאמצים רבים, היה בראש ובראשונה הווילון. גם כיסוי־המיטה התגמד פלאים, ורק המפלצות שבקופסת־פנדורה רקדו וציצו, לאמור: "ציר — צררר..." הפחד הנעלם בא ומילא את תוכנו. לא היתה כבר כל משמעות לצורת חיינו עד כה. גם יחסי־אהבה לא יכולנו עוד לקיים אלא בהתכתבות. וכי מי תהיה מוכנה לסבול זעקות כמו: "תורידי את הכנפיים שלך ממני!", או: "המקור שלך מכאיב לי!". הרגשנו איך כוחנו הולך ואחל אל מול גזע־האדונים המעופף, שהלך והתרבה מעל לראשנו ממש. ואילו אצלנו, במטותא, זה כבר לא הלך בלי קריאת "ציר־צררר" מלמעלה... ציפור־הענק שליטפה את לחיינו ברוך במקורה, למחרת בבוקר, עוררה בנו אמון אין־קץ. כן, יש מי שידאג לנו. נוכל לשכוח הכל. הכל ביקשנו להניח את ראשנו על כתפה ולבכות באושר, אלא שלא היתה לה כתף... בלילות זרקנו את שארית המסוות האנושי מעל פנינו והתפללנו באקסטזה לקול הציוצים האלוהיים. למה, למה נגזר עלינו להיות יצור כושל וטמא הצמוד אל הקרקע?!

דיפדפנו בקדחתנות באלבומים המשפחתיים. שמא בכל זאת היתה איוו ציפור במשפחתנו. לאחר שכמעט היגענו אל סף־היאוש, גילינו אצל דודה רחוקה אחת סימני־התחדדות בולטים באזור הפנים. בלי ספק — מקור. לא מגובש, אבל מבטיח. אנחנו בפנים, בפנים...

התעופפנו לאורך השדירות. בציחקיק שטני הסתתרנו בין ענפי העצים ועשינו לעוברים־ושבים כל מיני דברים על הכובע. נעלבנו מעט מזעקותיה של הגברת שעל כתפה ביקשנו לשבת — וכי אין תמונה יפה יותר מציפור־רגנים הנחה על כתף נערה? בכל־זאת תקפה אותנו הבדידות. לא השתלבנו בכל משחקי־הציפורים. את חוטי־הטלפון, עליהם ניסינו לשבת,

קרענו ביעף, והתחוללים סירבו, משום־מה, לרדוף אחרינו. החברה האנושית
יידתה אותנו סופית, כאשר התיישבנו ב"טעמון" וביקשנו מנת זרעי־
חמנית.

שבנו הביתה והתכרבלנו בין הענפים שאספנו במיטה. בחצות ירדו
אלפי הציפורים, שהתחפשו לפוסטרים, מהקירות, לקול שירת־כרובים שמיי־
מית, עטפו אותנו בקורי־עכביש והובילונו לאט במעלה־החלון. השכנים
הביטו בנו מבעד לחלונות והשירו נוצותיהם בעדנה. העולם כולו צייץ
ברוך.

מקופלים ומגולגלים בקופסת־תריס, אנו מציצים עם שחר להעיר
את אדונינו ולבקש את מנת־התולעים היומית. אין אנו שוקטים על שמרינו,
ואתמול אף הצלחנו להטיל ביצה גדולה למדי. הציפורים שוכנות קבע
במיטה ועושות שם פיפי ואהבה. הן גם תולות את נוצת־הקיץ בארון
ועושות ספונג'ה... המימסדיות הנאלחת אוכלת כל חלקה טובה...
אז איפה החירות והמעוף? ומה אם מחר יתחשק להן להתקין תריס?...
"ציר־צררר!"

אני דורך במקום

אתמול (התאריך לא חשוב) הבחנתי, שאני דורך במקום.
בעצם, קשה לכנות זאת: הבחנה. נאמר שהרגשתי, או אפילו הפנו
אח תשומת־לבי לעובדה המעניינת והמתמיהה כשלעצמה, שמוזה זמן־מה
איני אלא דורך במקומי חסר המשמעות ומבלה ללא־תיכלה את סוליות נעלי.
מובן י־התגובה הראשונה על קביעה מעין זו היא התנגדות והתכחשות.
אבל עם הזמן מתרגלים.

"אתה דורך במקום!" — מודיע לי העץ, שתמיד חשבתי כי אני
עובר לידו, עד שהתברר לי שהוא הזורם לצדי, ואני תקוע.
"אז מה? — אני עונה לו קצת נרגן — "יותר טוב להיות עץ?"
"בטח שכן" — הוא אומר בחריקה עצבנית — "אני עושה קריירה.
הבטיחו לי שעוד אהיה שולחן, לא סתם שולחן, שולחן משא־ומתן בוועידת־
שלום או משהו, עגול..."
וזורם לו הלאה, מאושר.
כלומר, גם הוא מתקדם, ורק אני דורך במקום.

לא משעמם לי. העולם כולו זורם לצדי: מכוניות, גברים, נשים, עצים, ילדים, אבנים. כלומר, ילדים מיידים בי אבנים. לא נורא. בהחלט מעניין לי. עונות השנה המתחלפות, למשל. בקיץ אני דורך בחול, ומסביבי מזמזמים כדורי-המטקות. בסתיו אני דורך על עלי-השלכת. בחורף אני מבוסס בבוץ. וכשעוברת איזו פרה — אז גם בחרא. יותר טוב מלדרוך על גוויות...

עכשיו נמשיך בתיאור בלשון עבר, כדי לתת פתח לאופטימיות כלשהי.

שוטר מצחק רצה לעצור אותי בעוון שוטטות. "חביבי" — אמרתי לו — "אותי אי-אפשר לעצור. אני נעצרת. זה קבוע לעת-עתה. ומי שמשוטט — זה אתה. אתה לא שם לב?" הוא ריחרח קצת מסביב, ואפילו הראה לי את האלה שלו. שלא יהיו לי ספיקות אם הוא גבר או לא, והלך.

אחר-כך בא איזה קצין בכיר, ואיתו קבוצת חיילים. "במקום דרוך!" — הוא צעק להם. הם לא היו מתורגלים כראוי בתרגילי-סדר, המסכנים, והתבלבלו.

"תראו!" — צחקתי — "אצלי זה טבעי!" הם לא קיבלו את זה בהומור הראוי. אלה המטפסים ועולים במהירות בסולם-הדרגות, החיילים הכי חמודים, לא מבינים, כנראה, בדיחות של דורכים במקום.

הם דרכו את נשקם וכיוונוהו לעברי, והבכיר נתן פקודת-אש... לא!... אני חושב שהסתבכתי. המצב לא חייב להיות שחור כל-כך... המצב יכול להיות, למשל, אדום. אותה שעה האדימה השקיעה, ולבי נמלא פתאום עוצמה... אבל גם דם הוא אדום, וגם שקיעת-דם. חוץ מזה ראיתי סרט על סאמוראים, שם מפוצצים בסיום לב במכה מכוונת אחת. היתה גם איזו מלחמה. אז זה לא ילך. לא צבעים יישרים. צריך לסבן. יותר טוב שיהיה ירוק. החיילים היו עוד ירוקים. גם הדשא והעצים מסביב. קול ציפורים נשמע. החיילים הושיטו לי יד בוטחת (פרוטזה?) וזוג מדי-חאקי. "בוא איתנו", הב אמרו, "לקראת עתיד טוב יותר." ואני ניתקתי באחת מעמדת-חיי וראיתי כמה זה קל ללכת עם מטרות, אידיאלים, הגשמה עצמית וכל זה.

ההמשך יכול להיות כחול. תכלת-השמיים. הים. אפשר לגמור בתור מלאך.

בכל־זאת אני חושב, שלסיום צריך הפי־אנד ורוד. אבל הדבר היחידי שעולה בדעתי בנדון זה ניי־רטואלט. יש למישהו הצעה טובה יותר?

החללית תמריא בחמש

החללית שלי תמריא בחמש. אני אלבש את המדים, אותם מדים שלבשתי ביומי הראשון על כוכב זה. שמרתי אותם במיוחד, מקופלים היטב ובאריזה הרמטית. ועכשיו אלבש אותם ואצעד בשקט נפשי גמור לעבר הפתח. לא יפרשו לי שטיח אדום, ולא יהיה לי למי לנפנף. מילא, כמו שאומרים הילידים. אולי זה אפילו טוב. זה יחסוך לי העמדות־פנים ופיטפוטי־סרק. שלא תבינו לא נכון. אני גלוי, מאוד גלוי, אבל יש נסיבות שהן מסולפות מטבען, ומנסיוני על כוכב זה למדתי, בין השאר, על קיומן. החללית שלי תמריא בחמש. בחמש, ולא בארבע או שלוש. אף־על־פי שלפי מיטב־הכרתי יש לזה משמעות. אבל גם את הבחנת ה"זמן", הדיוק, החלוקה השווה, המהירות והריצה הבלתי־פוסקת למדתי על כוכב זה. לכן אמריא בחמש. אלך בעניין זה עד הסוף. שיחשבו ששיחקתי לפי החוקים שלהם, המסכנים. הם לא יודעים שהמשחק כולו שלי. הוא מכור לי מראש. אני יצרתי אותו, והם שיחקו כמו שישחקו בכל משחק אחר, בתקווה מתרפסת לזכות בתפקיד, לא חשוב איזה, העיקר להופיע במשחק ולהתקיים "כמו שצריך", קרוב אל ה"חלום". איזה קיום, איזה חלום.

החללית שלי תמריא בחמש. אני חש בבטחון מלא בהמראתה. לא הצטרכתי לחלום אותה. היא היתה ממשית עבורי, ורק אני ידעתי עליה. איזו הרגשה טובה, אפילו במונחים ארציים. היא ליוותה אותי תמיד, ותמיד נזקקתי לה במקצת גם ברגעי הטובים והמגוונים (והם רבים־רבים). ניצלתי אותם עד תום, ויותר מזה — ממש נהייתי). כשנאבקתי ביריבי הייתי חד וקשה כמו החללית, ובשוכבי עם נשות־האדם עיגנתי בהן את חלליתי, והייתי אירודינאמי ממש כמות. תמיד חשתי את עצב הפרידה ושמחתה, והמראתי והמראתי. המראתי, אך גם השתלכתי היטב, בתוך גוף לא־לי. הייתי, בעצם, סמל ההשתלבות בין אנשים שטופי־אפרוריות הדוחפת

אותם לכבוש, לבנות ולשלוט, לטמטם ולהידהף בחוסר-כשרון ארצי אופייני. אין להם חללית, אבל הם תמיד יקוו לעוף, בלי לדעת מה זה. אולי יצליחו, כמו המקקים.

החללית שלי תמריא בחמש, וסאמי ימות בשש. זה מסתדר לי טוב. לא רציתי לראות במותו של סאמי. אבל יש דברים המתגלגלים מאליהם, ואתה חייב לפעול ולהמשיך ולמלא את המשימה. לא במובנה הארצי, המגוחך, אלא את משימת אישיותך (הבין-כוכבית) ושלמותך העצמית. וזה מתנגש. ובין רצונות כלי-כך רבים לנצחון, אתה חייב לנצח. ולצורך זה אתה יוצר ומזביל ודוחף את מי שיש לנצח. לכן היה מותו של סאמי בלתי-נמנע; אבל לראותו לא רציתי, אפילו שאני, אם תרצו, הגורם. החללית שלי תמריא בחמש. נמאס לי כבר להיות הגורם והמאיץ. אני רחוק מהרגשות הארציים המזויפים. אילו הייתי יליד, הייתי אומר שאני צריך "זמן" גם לעצמי. לאהוב אהבה קוסמית, בשעה שהכל נלחמים. להשתדל לשמור על ראש פתוח, על-פי תדריכי-הנצח שקלטת, כשהאופנה היא לדפוק אותו בקיר. אולי היו לי טעויות במידע. מחדל. אבל זה המצב לתוכו נקלעתי. וכשאתה לבד בראש המון חוגג (כשרק אתה יודע למה, ולא מתוך יוהרה ארצית דבילית), לבד בדרך הקשה, לבד בחינגות ההתעלסות בתוך הביחד, ביופי המרהיב, ולבד בלילות הקרים ובימים הנמרחים, אז נשלחת ידך אל הבגדים העתיקים, המופלאים, כלל לא מיכאניים, המקופלים אמנם כמנהג המקום. אך רוחם הראשונית תשוב אליהם. אם רק תשרוק במשרוקית. אם רק תצית את המקטרת. אם רק תפרוט על העוגב. אם רק תהיה מוכן...

החללית שלי תמריא בחמש. אני אהיה מוכן.

הזורעים בדמעה

(טריפ עם דון ז'ואן)

פגשתי אמש את ידידי המפתה הוותיק — דון ז'ואן.
"מה העניינים?" — שאלתי — "אתה נראה רע מאוד."
"אל תשאל" — אמר האיש בקול שבור — "עברו עלי ימים קשים."
"ספר, דון, ספר הכל לידיד ותיק" — האצתי בו. אז נשבר האומלל וסיפר לי אגב התייפחות בלתי-פוסקת.

הכל החל כשפגשתי אותה יפהפיה שחרחרת. בילינו ערב נפלא במועדון על שפת־הים. אחר־כך, לאור הירח, היצעתי לה את אהבתי. היא נשקה לי בתאוותנות, ואחר־כך אמרה בקולה הנמוך והמקסים: "ראה, אהובי, אשה עסוקה אנוכי. אבל" — הוסיפה בלחש אירוטי עמוק — "אנא שלח לי את זרעך, ארוז היטב. אתיה מוכנה לקבלו בכל עת. אסתיר אותו מבעלי" — והיא צחקה את צחוקה המשגע של אשה בוגדנית.

אודה כי הופתעתי מעט, ואף ניסיתי לרמוז כי הדרך הטבעית עדיפה בעיני. חוץ מזה זה ירגיז מאוד כמה חברי־כנסת, ואני דואג לבריאותם של נבחרתי. אבל, כנראה, השתנו הזמנים. אז שיהיה זרע. תחילה חשבתי להגיש את זרעי לאהובתי בחבילת־שי שזורה סרטי ארגמן, כשאני כורע על ברכי אל מול חלונה, ידי פורטת על הגיטרה וגרוני מזמר סרנדה. אבל לבסוף החלטתי לנהוג לפי מנהגי־המקום, ושלחתי את החבילה בדואר־ישראל, ארוזה היטב. ליתר בטחון ציינתי בכתב־יד על המעטפה: "דון ז'ואן — זרע".

למחרת שוחחתי טלפונית עם אהובתי. "אז איך בילינו הלילה?" — התעניינתי אגב חיוך גברי כובש. "מי?" — היא שאלה בפיוזר־נפש. "אני ואת... כלומר, את ואני והזרע... אה, את והזרע שלך, נו, את יודעת..."

"אוי" — היא נאנחה. והיתה לה אנחה יצרית נפלאה — "עבר עלי יום מביך כל־כך. זה ממש סבל לחיות בבית הזה. בעלי התנפל עלי וצעק שהוא יודע כי בעל המכולת אורז לי באופן קבוע, עם המצרכים, גם כמות ניכרת של הזרע שלו. תראה, אמרתי לו, אתה חושב שאני לא יודעת על אותה שחקנית לה אתה משגר את זרעך פעמיים בשבוע, ופעם אפילו זרקת לה אותו יחד עם הפרחים על הבמה. אחרי הפרמיירה? אז הוא אמר שהוא ליברלי ומוכן להבין אהבה־בים פה ושם, אבל הוא לא יסבול שבמרק־העוף שאני מכינה יהווה הזרע של המכולת־ניק מרכיב נכבד. מצדו שישלח לי את זה בדואר, ולא יארוז הכל ביחד. אז שאלתי את עצמי, אם הזרע של המכולת־ניק ירד לטמיון, של מי היה הזרע איתו ביליתי ב־1.30. אחר־חצות? כי ב־9.45 ביליתי עם הזרע של החלבן, וב־11.15 — עם זרע־מרעים. רק הבוקר, כשבא הדוור, התברר לי שזה היה שלו. אני כל־כך עייפה."

"רגע" — צעקתי — "אז איפה שלי? איה זרעי?"

"אני יודעת?" — אמרה — "הוא לא הגיע."

היפלתי את השפיפרת ורצתי לסניף-הדואר, ומשם למשטרה. תוך שעות ספורות ידעה המדינה, כי זרע מסוכן משוטט לו איי-שם בשבילי הארץ. אימהות סגרו בנותיהן בבית, וגם הגברים הסתובבו ללא-הרף בעצבנות לאחור. תמונתי פורסמה בעיתונים, כשתחתיה כתוב: "ד. ז'ואן — זרע הפורענות". פורסם גם תיאור מדויק שלי, וגם של מה שנראיתי לובש לאחרונה, כשהמשטרה פונה לציבור לחפש זרע העשוי להיות שייד לאדם שתואר לעיל, ולהביאו לתחנת-המשטרה הקרובה.

כעבור ימים מספר של מתח נמסר לי, כי זרעי נראה בדיר-חזירים בנצרת. לחזירונים שנולדו שלום. לעומת זאת, הפרות בעמק סירבו לקלוט אותו בעקשנות, ובירחון-החקלאות הופיעה תמונתי תחת הכותרת: "זרע מסוג ד. ז'ואן — כשלון ברפתי-העמק! ומה הלאה??" קראו לזה בשפה מקצועית: ז'ואניטיס. ממשד-החקלאות נמסר לי כי חוקרים לפשר התקלה, וכנראה אוזמן לחקירה. הועלו חשדות כבדים. "הזרע שלך, כנראה, לא כל-כך אִי-אִי-אִי" — חייך אלי בארסיות פקיד ציני.

ניסיתי לבקש את מה שנשאר בחזרה. אבל זה כבר נכנס למחזור הבינמשרדי. והנה אתמול בישרו לי מהקדן הקיימת, כי נזרע יער על שמי ליד ירושלים!

כאן פרץ האיש בבכי מר:

„אינני ילד" — ייבב — "העולם מלא בממזרים מתוצרתי. מכל מיני

סוגים. סוף-סוף אני דון ז'ואן, אבל — עצים?!"

ליטפתי ברחמים את ראשו המכסיף. "הירגע, דון" — אמרתי — "הלוא

כבר נאמר: 'ולזרעך אתן את הארץ הזאת'."

הקצוות השרופים נעלמו

חיי האפורים היו ממשיכים לזרום באפיקם הרגיל אילמלא אותו סרטון-פרסומת מופלא, שנתן להם טעם חדש. רואים שם דבילית קטנה מפקידה את המספריים שלה בידי איש-אינקוויזיציה בעל גב מרשים, השומר על אלמוניות מכובדת. לשאלותיו התקיפות משיבה הדבילית, כי אין היא צריכה אותם יותר, כיוון שלדבריה, הקצוות השרופים נעלמו. כל זה הודות לפרוטאין אופוס משהו. אחר-כך יש עוד תמונות של מבנה האטום,

וגרמות האפשרות, המסקרנת כשלעצמה, שהדבילית חזרה זה עתה מארצות־הברית ושהיא שחקנית. אך אין כל זה מכסה על הבעיה המתעוררת במלוא־חריפותה, יען כי הזרע האפל כבר נזרע.

קצוות שרופים. הה?

קודם־כל, זה מלמד הרבה על הנשים. כל השנים היא טיפחה את המספרים שלה, קוצנינו־מוציניו וכל השאר, ופתאום היא לא צריכה אותם יותר. לא צריכה, ודי. רק מפני שאיזה קצוות שרופים נעלמו, כנראה, או משהו... ובכלל, מה פתאום נעלמו? קצוות נעלמים סתם כך? ועוד שרופים? אתם ראייתם פעם קצוות שרופים נעלמים בלי להשאיר, לפחות, הודעה כמו:

אנחנו ביומית ב"אוריון"

ק. שרופים

או:

זותק

פגשי אותי ב"מקמון" ב־4

קצווי

אתם בכלל ראייתם פעם קצוות שרופים? אני לא. חוץ מזה, מכל העניין הזה נודף ריח של מזימה, או, לפחות, של בנזין. למה הם שרופים, הקצוות? מי שרף אותם? מה יש לאנרכיסטים האלה נגד קצוות שותרי־שלום? קצווי־עולם התאחדו! ניסיתי להעלות בנכבי־זכרוני תשובה לשאלות המטריות. אבל חוץ ממקרה מסויים של ילדה עם צמות בבית־הספר העממי, אותה היצתי שצם בזדון מאחור, לא נזכרתי בשום דבר. וזה, כנראה, לא זה. יצאתי מוטרד לרחוב.

"שמעת?" — שאלתי בערמוניות מכר ממהר — "הקצוות השרופים

נעלמו..."

"מה אתה אומר?" — הוא מיהר לדרכו — "אי־אפשר כבר לחיות במדינה הזאת. רק שוד, אונס וחטיפות. ניו־יורק, אני אומר לך..." — וכבר לא היה.

במכולת הקרובה התעניינתי בהיסוס לגבי קצוות שרופים או משהו, אבל המוכרת היתה היסטרית לגמרי ואמרה שאולי במאפיה, ושאלם כל הסחורה בסדר, ושאגיש תלונה למועצת־הצרכנות, וגעוואלד...

הקצב. שלחנותו הסמוכה נכנסתי, לא היה מצוייד במספרים אלא דווקא בגרון. והיה חסר חוש-הומור. לשווא ניסיתי להסביר לו, שחשבתי שאולי הקצוות זה הנקבות של הקצבים. נמלטתי משם כל עוד נפשי בי, והרגשתי שאני מתחיל להתפורר בקצוות...

בדירה בה נפלתי כדי להתנחם, היו כמה וכמה דיירות טובות-לב. לאחת היה קצה אחד שרוף ואחד לא. בחרתי בלא-שרוף ושרפנו יחד כמה שעות. גם האחרות היו רעבות. "יהיה בסדר" — ניפנפתי להן בחביבות — "רק תנו לי קצת לנוח." אבל זה היה רק מסווה. לא יכולתי לנוח. בחלומי נחנקתי על-ידי קצוות מפותלים, לצלילי סטראוינסקי (!?). אחר-כך הציעה לי הילדה הקטנה של אנדרסן גפרורים. גילגלנו וניפסנו יחד סיגריה או שתיים, אני והילדה. מהספרים לא הייתי מאמין עליה שהיא כזאת. "היזהרי!" — צעקתי לה. אך היה מאוחר מדי, והקצוות החלו לבצור. ואני איתם...

בבוקר ניסיתי תרגיל מרגיע לעצבי הרופפים מאוד. התקרבותי לדיירת אחת עם מספרים ביד, בעיניים מזרות-אימה. היא נסוגה בפחד. ניסיתי לחייך: "אינני צריך אותם יותר!" — הכרזתי בידיים רועדות — "הקצוות השרופים נעלמו! קחי אותם. מנוולת! קחי כבר!..."

היא פרצה בצווחות, ואחר-כך גירשו אותי כולן החוצה. ובצדק. חרץ מזה, הן היו יותר חזקות. הספקתי רק לשרוף להן את הקצוות של השטית. מה שמגיע — מגיע.

הייתי עצוב נורא, ופתאום הרגשתי שאני יודע את התשובה. פרצתי למשרד ראש-הממשלה. גולדה ירבה שם ואיחתה בידיה הרוטטות מזיקנה את הקצוות השרופים של מולדתנו הגדולה.

"אינני צריך אותך יותר" — אמרתי — "הקצוות השרופים נעלמו!"

היא לקחה מספרים והלכה לגזור שמלה לנכדה, עד עצם היום הזה.

יום-העצמאות שלו

גר בצריף על שפת-הים כבר שנים לא-מעטות, אן, לפחות, כך היה נדמה לו. אמנם, לאחרונה שיפצו קצת את הצריף, הרחיבו או משהו, אבל זה רק הוסיף לו שכנים מלוכלכים ורעש. כך אמרו כולם. ובעיקר, כך אמרה אמא.

היתה לו אמא בת שבעים וחמש שטיפחה אותו כאילו היה בנה. ואולי באמת היה. פעם התעניין בזה ונודע לו משהו, ובגלל זה גם אסרו אותו ושברו שתי שיניים. היום כבר שכח. מה זה חשוב? היא דאגה לו, אך שנאה רעש, כאמור, וליכלוך. רק את האריות מתוך אופרות נשכחות שהיתה שרה מעל הגיגית בה כיבסה מדי יום את כביסתה המלוכלכת — אהבה. "אהבה" — מילמל לעצמו — "מה זאת אהבה?" הוא לא ידע הרבה דברים, הבחור, אך ציטט ללא־הרה, ואמא התגאתה בו מאוד. "תראו" — היתה אומרת לאורחים ומגישה סוכריות חמוצות — "כי מציון תצא תורה!" הוא דווקא התפלא, בכלל לא קראו לו ציון. או אולי כן? בעצם, כמה זמן כבר עבר מאז קראו לו לאחרונה בשמו? במלחמה האחרונה? לא, אז קראו לו בכינוי־החיבה הקרבי שלו. ופקידי ההוצאה לפועל? לא, הם רק הוציאו את הרהיטים ושתקו. רק אחד חיטט באפו.

במכולת דווקא קראו להם בשם־המשפחה, אבל למכולת הלכה אמא. רק אמא. היא ידעה מה טוב בשבילו, והביאה הביתה. לפעמים היתה מביאה ביצים בסל, דוגרת עליהן מעט, ואחר־כך שולחת אותו לנפצן על ראשי נואמים באסיפות־עם או על קירות השכנים. אמא טובה. ידעה שלו אין ביצים. או אולי היו. פעם.

יצא החוצה, ורוח לא היתה. הקיץ, כנראה. היה, בעצם, בחור צעיר, אך זקן ברוחו וחבר קופת־חולים. בקופת־חולים נתנו לו זריקות מוראל, אך הוא לא ידע אם אלה אכן עזרו לתדמיתו. בכלל לא הכיר את תוויר פניו, כי ראי לא היה בבית. אמא שנאה חידושים. אמנם רצה פעם ללכת אל הים ולראות את בבואתו הנשקפת מן המים, אך אמא אמרה שהשכנים יעוד אנשים רעים רוצים להטביע אותו בים. לכן לא הלך, ולא טבע.

עבר ליד המכולת, וראה אנשים עומדים ומביטים בדגל שעל מסך־הטלוויזיה. שידורים לא היו, כי מת עסקן. כשהוא מת (והוא מת כבר שלוש פעמים), לא ביטלו את השידורים. להיפך, הגבירו והרחיבו אותם. והראו אותו רץ, קופץ, יורה, שר ובוכה. בוכה? מתי בכה לאחרונה? כשאנסו את חברתו האחרונה בגן־העצמאות? לא. אז רק הלך והשתכר וגמר באיזו מיטה משונה. אמא יודעת לבכות. אבל זה לא אותו דבר. כי היא יום בוכה ויום צוחקת. וזה בגלל הזעזועים העוברים עליה. כך היא אומרת.

המשיך, ומולו פסעו נכי־הקרבות בטיול מאורגן. "ט"ו־בשבת הגיע — חג לאילנות" — שרו, ואחר־כך שתלו איש־איש את הפרוטזה בקרקע־

המולדת. לא אחת מהן הצמיחה פרחים, והאוויר התמלא בציפורים אשר מראש של גג בישרו את בוא החג. רק לא ט"ו-בשבת. כי הנכים, כנראה, השתגעו, המסכנים. יום-העצמאות היה, ולבו הקטן התרחב מאושר. הוא קנה קצת חשיש בפנית-הרחוב. "אלוהים" — שאל ריטורית בשאפו את העשן — "התחיינה העצמות היבשות האלה?" את התשובה לא ידע, אבל התגאה בעצמו שידע תנ"ך והיה מוכן לעמוד בבחינה מתמדת של ידיעותיו. אז עברה מכונית עם מספר לבן והפילה אותו לבוץ החום. או אולי היה זה חרא... הרגיש, שצריך לקום ולעשות משהו. אמא היתה נוהגת לספר, כי פעם היו האנשים קמים ועושים משהו, כדי לשבת לעת זיקנה. והיא ישבה כבר הרבה שנים.

התנער ופנה מסטול לעבר ביתו, והרגשה של הכרת-תודה פשטה בגופו המנוון.

"אמא!" — אמר חגיגית ומתוך גדלות-רוח — "עד היום עבדת בשבילי כל חיך! מהיום!" — הכריז — "את יכולה להתחיל לעבוד בשביל עצמך!"

ואז סגר את הדלת בתנועה רחבה והלך לעבר הים, עלי־מנת לטבוע בו. אבל הוא הגיע רק עד רחוב הירקון, ושם הפך לסרסור, עד עצם היום הזה.

פגישות עם x

הערה מקדימה

אין סקירה קצרה זו מתיימרת למצות את כל האפשרויות לפגישות עם x, או להיות מדריך מוסמך, אלא היא מהווה מסמך מסכם למספר אפשרויות בלבד, והאופציות תמיד פתוחות.

אפשרות ניאורומנטית

יכולתי לפגוש בה קוטפת פרחים בשדה, ואני דוהר לי על סוסי האציל לעבר מסע-הצלב השוטף. "אהובתי" — יכולתי לומר לה — "נדלקתי עליך פה במקום" (במקור: התאהבתי בכך לפתע, ואהבתי בוערת ולא תכבה לעולם). והיא היתה, כדרכה, שותקת ומביטה בי ברוך. ונשיקתנו היתה מניעה את צמרות העצים. שקיעת השמש. יותר לאט.

אפשרות רומנטית אלימה

יכולתי להצילה מידי קבוצת אנסים מחודדי-חרבות, השולטים גם כרוי הקונגרס. בדמעות בעיני הייתי מרוצץ גולגולותיהם הנתעבות, בהגיעי ברגע האחרון, ונושאה על ידי, מעולפת למהצה, אך כלל לא פגועה, לעבר הפלג (או הברז), רוחץ פניה, ונשיקה עזה היתה עוטפת אותנו לנצח. קאט.

אפשרות פנטסטית

יכולנו להיפגש על כוכב שזה-עתה גיליתי. הייתי מגיח מספינת-החלל המשונה, מוחה את הזיעה מבעד להליפה, מפיל בכידון-הלייזר שלי כשלוש-מאות—ארבע-מאות קרבנות מיצורי-הכוכב המוזרים שניסו לתקוף אותי בהמוניהם, והנה עכשיו הם מתפוגגים בקול בעבוע מזור. ואז היתה היא נגלית מתוך שביל-החלב, כשכוכבי-הרקיע מהווים לה שובל. היא היתה מביטה בי, ובאזני היתה מהדהדת השיחה הבלתי-נשמעת:

"באת אלי!"

"אליך."

"אני שלך."

"והקטנים האלה איתך?"

"קטנים?"

"כוכבים או מה...?"

מהתחלה.

באתי, באתי אליך. באתי על-מנת להישאר. לנצח. הרי אנחנו בתוך הנצח. ועכשיו לעניין.

אפשרות ארכאית

כשמקל בידי קפצתי בוריות על צמרת-העץ, נתח הדינוזאור עדיין בין ציפורני, ופי נוחם קולות משונים. היה קשה לחסל את הדינוזאור הזה. שרירי מאוד. היה לי גם קר, כי שלחתי את החליפה לניקוי יבש. "אהרררר" — אמרתי אם-כן לעצמי — "אהוהה-הוהה-הקקק!" והבנתי עצמי מצויין. ואז, כשהנתח הטעים היה כבר בין שיני, ראיתי אותו מחזר אחריה מתחת לעץ שלי.

בתקופתי לא חשבו הרבה. לא ידעו איך. וכמו שישבתי נהנה מהאוכל. זינקתי עליו באחת. הקרב היה קצר ואכזרי. סלעים נעקרו ממירבצם. נדמה לי, שהיא הביטה בי בערגה מסויימת מהתחלה. הוא הסתלק, זנבו המקופל בין רגליו. ואנחנו תינינו אהבה בשאגות עזות על מחצלת-העור במערה שלי, שם הינחתיה בעדינות, לאחר שגררתי אותה מהיער. הרררר!

אפשרות אקרובטית

היינו שנינו אקרובטים, ונפגשנו בעת קפיצת-המוות. נורא התרגשנו. התוצאות מונחות לפניכם.

אפשרות אסקימוסית

היה לנו קר מאוד, אז נכנסנו לתוך האיגלו.

אפשרות יפאנית

בראתי אותה מהצלע שלי במכת-קראטה.

אפשרות סטנדרטית

היינו ארוזים היטב בתוך בקבוקים בגודל סטנדרטי, שינינו מבהיקות מעל-גבי מודעות-הפרסומת הגזורות היטב. אני הזמנתי ליקר, ובת זוגי שתתה עראק. אני הייתי תכשיר-ניקוי, והיא הגנה מפני יובש. יכולנו גם להיות טמפונים, אבל לא היינו. ואז התברר לנו שאיננו אלא הג'ינים האגדיים שכלאו אותם בבקבוק, ונועד לנו גורל טוב מזה. נחלצנו והתחתנו. ויש לנו בית ושלושה ילדים בגובה ממוצע, ועוד כמה מוצרי-צריכה. פס-פה-רס-פה פס-פם.

אפשרות פוליטית

צונזר.

מה שחיה באמת

אז ככה, היא באה לאיזה סרט. ואני הושטתי לה את ידי, כאילו נדברנו. מאז אנחנו יחד. זה אולי לא הרבה, אבל זה הכל. כולל הכל. ואני אוהב אותה.

ע שתונות אבודים

הלכתי ברחוב ומצאתי עשתונות. מפליא איך מצאתי אותם. אלפי אנשים עברו לידם בלי לגלותם. אך כזה אני, שם לב לפרטים.

אחותי בהם בזהירות. "למי אבדו העשתונות?" — צעקתי בקול רם, מביט על סביבותי. איש לא ענה. אהדים שחשבו אותי לרוכל, נהמו: "לא צריך!" ופסעו הלאה. אך אני לא נואשתי מהעניין. אדם שאבדו עשתונותיו, סופו להבחין בכך במהרה, והמוצא הישר יבוא על שכרו. הלכתי אל הדתיים. "יש חור בכותל" — פיזמתי, אבל הם הביטו בי בעיניים שקטות ומבינות, ורק פורוש ירק בעדנה למתקן מיוחד שהתקינו לו על הקיר. איזה צלף.

הלכתי אל התעשיינים ופושטי-הרגל ונפנפתי בעשתונות אל מול עיניהם, אך הם ספרו את כסף הסובסידיות. אחדים קדחו בשיניהם הרקור-בית, ויצא נפט.

התדפקתי על דלתות הממשלה. "פאשיוז!" — צעקתי — "מצב בטחוני! הידוק חגורה! שחיתות!" המזכיר יצא אלי והסביר בחיוך אדיב שהעשתונות לא שלהם. הממשלה לא איבדה את עשתונותיה. לא עכשיו, על כל פנים. אולי פעם. תבוא מחר. מכל מקום, זהו זה. האורה הקטן, שבדש בגדו אחותי ברחוב, השתחרר ממני בבעיטה. היו לו עשתונות בולטים מאד, מצופים ברזל עמיד בפני שינויים, רק חלוד במקצת.

פניתי אל מצפון העולם. הוא הביט בי בחיוך שמן ומטומטם. "ביאפרה!" — טלטלתי אותו והשתעלתי בגלל ענן האבק שכיסה אותי — "בנגלה דש!" אך הוא צנח בכבדות אל מושבו ורק הסיגר שבפיו חסר-השיניים המשיך לפלוט עשן מהניק ומסריח.

כשלתי לעבר השוטר הקרוב ומסרתי לו את העשתונות בידיים רוטטות. הוא הביט בי בחיוך, ואחר-כך ניפץ את ראשי באלתו המוצקה, ורשם לי דו"ח.

רק אז הבחנתי שהעשתונות בעצם שלי. איבדתי אותם כמו ילד. מאד התביישתי בעצמי. כי מי כבר בימינו מסוגל לאבד את העשתונות?

הכוח והמוח

לונדון.

בהייד-פארק יש הכל. ומעל הכל — הרגשה של חופש. קבוצות פוליטיות מדוכאות ומדכאות, רציניות ולא-רציניות. דתיים ומופקרים, משוגעים וסתם תמהוניים. ג'נטלמנים אנגליים סובלניים ומחייכים, וכאלה סובלניים פחות, אדומי-פרצוף המנפנים באגרופיהם, בנוסה: רק כאן אפשר לדבר כך!... יש כושים ואסייתיים רחוקים מהכוח השחור. אנשים עם דוכנים, עם דגלים, עם סולמות ועם חלומות. אך העיקר: הרבה-הרבה ישראלים וסתם יהודים טובים, אוהבי ים-תיכוני בריא בבעיות-אזורנו...

עולה לו איזה כוח שחור על הדוכן, ופותח במלל נלהב על דיכוי-הגזע, על פער כלכלי, על תרבות קדומה, ועל עליונותו המינית של הגזע השחור על הלבן; כלומר, עומדים להם ישראלים ויהודים דרוכים, מלאי סיעונים כרימון, ויש גם חוברות שקראו בבית: איך להתווכח ו"דע מה שתשיב" לאויבים למיניהם. והנה עומד לו איש זר, שיכול היה להיות אויב מצויין, ומדבר על בעיות-מין. איזה ביזבז... לא ייתכן. הוא בוודאי חורש מזימות...

"מה זה קשור לשטחים של ישראל, הא. מנוול?" — שואג לכן הקהל לעברו.

"מה? מה?" — מפלבל הכוח המופתע בעיניו. הוא דווקא סימפטי

מאוד. גבר לא־צעיר כבר, עם שעריו הכסוף והגזוז, שפתיו הכולטות, מגבעתו המצחיקה ואגרופו השחור.

אבל במערכת קיומנו אין מקום לסנטימנטים.

לכן קם בייגלמן בשורה השלישית על הדשא, ומנפנף בכרטיסי־הטיסה שבידו, בוורידים מנופחים, פרצופו סלוק לגמרי:
"אותנו לא תסדר, חביבי, דבר לעניין!!!"

הכוח מסרב בכל תוקף. הוא חוזר לפלוט את השטויות המצחיקות שלו, בבית מחכים לו, בוודאי, עשרת ילדיו הקטנים עם שיער כסוף וגזוז, שפתיים בולטות, מגבעת מצחיקה ואגרופים שחורים. העיקר לשמור על קור־רוח...

מה הוא חושב לעצמו? אנחנו לא ילדים. הוא חכם, הנוכל, חכם ומסוכן. אבל עלינו לא יתגבר. אנחנו סבלנו אלפיים שנה ועוד עשרים וכמה, עד שבאנו להייד־פארק. וגם לבייגלמן הבטיחו ויכוח ציבורי לפני שיטוס חזרה הביתה. אז, כאמור, מה הוא חושב לעצמו, בן־כושים מזוייף זה? מה יש? הוא לא יודע על השטחים והפליטים? אין דבר. אנחנו כבר נלמד אותו!

"זוועות בעזה!" — אנחנו נוהמים — "הפקעות בירושלים!"

"אבל אני לא רוצה לדבר על ישראל..."

"תדבר, כות, תדבר, או פה תהיה קבורתך!"

"בסדר" — נשבר שונא־ישראל עלוב זה — "אז... אז אני לא כל־כך

מסכים איתכם בקשר לפליטים..."

נו! כאילו שלא ידענו. באה לה תפלצת זו ומלמדת אותנו מוסר בקשר לפליטים. מה הוא יודע על פליטים? מה זכותו, ובכלל... טוב שלא הלכנו אחריו שולל. אויב אפשר להריח... מה עשינו לו? למה הוא שונא אותנו?

"תשמעו!" — אנחנו שואגים מלוא־ריאותינו — "תשמעו!"

הרוחות מתלהטות, והכל בא על מקומו בשלום.

פ י י ס ט ה ו ס י י ס ט ה

ברצלונה, ספרד.

הספרדים הם עם עליו מאוד, אבל העליצות מעייפת, ולכן הם גם אוהבים מאוד לנוח. וכך עוברים חייו של הספרדי הממוצע, והתייר

המתארח בארצו, בסימן הפייסטה והסייסטה. הסייסטה — זוהי מנוחת-הצהריים המפורסמת, או כל מנוחה אחרת, הנמשכת מרבית שעות היום, ככה שתמיד הכל סגור ואל לך לשאול למה. והפייסטה — זהו התרגום של: חג עממי. וחגים עממיים יש בספרד ללא-סוף, וגם אז הכל סגור, אבל יחד עם זאת כולם שמחים, חוגגים ורוקדים וגם שוורים הורגים, ואחר-כך עושים סייסטה בשביל לנוח.

הדואר לא פעל בגלל הפייסטאס-דה-סנט-מיכאל, האור בחדר במלון לא דלק בגלל הפייסטאס-דה-סנט-רפאל, ונהג האוטובוס דרס אותנו ללא-אומר בגלל הפייסטאס-דה-סנטה-מוניקה. ואם הסניור לא מאמין, אז הנה לוח-השנה...

על כל פנים, איבדנו בשלב מסוים את עצבינו, ואולי גם החכמנו במקצת. עמדנו באמצע הרחוב, תופפנו בתופים, שרנו שירים אוריינטליים וציוניים מצויים, ואספנו כסף לתוך כובע.

"פייסטה-דה-סנט-עראפאת!" — צעקנו — "את כל הכסף לתוך הכובע מיד, בבקשה! יאסריטו-דל-פאתחה! אולה!"

התיירים בהמוניהם, שזימזמו כמו זבובים, נענו בצייתנות. רבים צילמו. גם ספרדים רבים, צעירים, קשישים, וקשישים מאוד, התאספו סביבנו ופצחו בריקודי-עם סרדניים במעגלים. התנועה נעצרה, והשוטרים הלכו הביתה. היה עלינו מאוד. גם תזמורת צצה באורח-פלא.

אחר-כך הלכנו לחנות ממול להחליף את המטבעות שאספנו לשטרות. "סגור" — אמר החנווני — "פייסטה."

"אבל אנחנו המצאנו את הפייסטה הזאת!"
"אתם באים ללמד אותי?" — הוא גם הוציא לוח-שנה, ושם... לא תאמינו...

וכך גילינו את סוד האושר. הספרדי הקטן פשוט ממציא את הפייסטה המתאימה להצדקת העניין, לאחר שעשה מה שרצה. רק לוח-השנה הוא מאלהים, והמאמין מודה לו יום-יום...

התגברנו על ההרגשה המיסטית, ושדדנו מן החנווני את ארנקו (נמצא כבר את הפייסטה המתאימה). אחר-כך עלינו על הרכבת האיטית מאוד למדריד, בשביל הסייסטה.
אולה!

נוכלים בריביירה

קאן, הריביירה והצרפתית.

הריביירה של שלהי-הקיץ איננה כלל זירת-תענוגות לגבר ים-תיכוני מצוי, הבא לבלות בת זמני זירת-קרב, מאבק-קיום בלתי-פוסק שהחוקים מנצחים בו. כלומר, כל צרפת יורדת לכאן. שלא לדבר על כל העולם. מקומות-דיור בל ימצאו לחסרי הווילות והיאכטות. והמעט שניתן לשכור, מחיריו מאמירים להחריד, וגם זה כבר הושכר...

כך שהמצב הוא פשוט מאד, פשטני עד להחריד. הזאב הפוטנציאלי נלחם על לב (וגוף) נופשת בעלת-חדר. כלומר, הוא פוסע לו בשריקה קלה על שפתיו לאורך הטיילת, או נח בלא-איכפתיות על כיסא-נוח כשעיניו בורקות מאחורי משקפי-השמש, ומרעיף מבטים גועזים לעבר המין הנשי. והלב מפרפר בתוך הגופיה ההדוקה היטב (הוא לא הספיק להשתזף בבית. וכאן אי-אפשר להסתכן לאור מאבק-הקיום): "איפה אני ישן הלילה?"

באמת, איפה? הוא מביט לצדדים. אלפי גברים, סמל הבטחון העצמי, מטיילים ושורקים וגם בורקים מאחורי משקפי-שמש. אך מבטו המאומן היטב מגלה מייד את האמת שמאחורי המסווה. הם מחפשים חדר. בשבילו הם ימכרו את עצמם.

גם אני. רק כאן התחלתי לחוש סימפטיה לאותם גברים שחומים מהסרטים השוכבים אינסטינקטיבית עם מיליונריות קשיוות ומפתים גשים בודדות בהמוניהן בהינף-שפם. הם אפילו עדיפים עלי. הם עשו זאת בשביל כסף. אני — בשביל חדר עלוב. צריך רק לעוות את הפנים בחיוך אלמנטרי, אבל גם תובע ואכזרי, שריר משתרג פה ושם, ולהרעיף מספר מלים בצרפתית מדוברת, בחן ובלא-איכפתיות החלטית...

ואז מכניסים לך הילדים את הכדור עטוף-החול בפרצוף. אתה משתעל ומחייך חיוך מעורר-רחמים. פיך מלא חול, לעבר היפהפיה המתרחקת...
א אידישע גיגולו...

רק לא לבכות. העקשנות משתלמת. בזכותה הקמנו, כזכור, מדינה, והחזקנו בה עד היום. הרי יש לי, בסופו-של-דבר, מה למכור. אז מי קונה? אולי את. גבירתי? ואולי את? לא, לא אתה. אדוני, לא צריך להגויס.

מה יהיה הסוף? תאוות־ההשתייכות אוחזות בבן־אדם. קחו אותי, אני טוב... רוצה להשתייך לך, כן, לך עם הכלב... רוצה לישון הלילה כמו בן־אדם...

סוף טוב — הכל טוב. יש חומר בריבירה. בניצה היתה זו כפרית עסיסית משטרסבורג, אחות בבית־החולים המקומי (חדר סביר במגורי־האהיות). היא העריצה את הזר שבא לים, מארץ עליה לא שמעה מעודה. במונטה־קרלו היתה זו אשת־הברה לא צעירה (וילה!), שהעניקה לי רגעים יפים ומלאי־עניין אף בשעות־היום.

היה גם מקרה לא־נעים של אחת שדבקה בי, משום שחשבה כי לי יש חדר. באמת, מה אני, עזרה סוציאלית? ובקאן... כן בקאן. כאן באמת ההצפה היא טוטאלית. אני שם, כרגיל, את המטען המיוערי בתא־המטען האוטומטי שבתחת־הרכבת המקומית, ויוצא אל החוף. חיוך. שיניים בוהקות. תנועה מגונה או שתיים. משקפי־שמש. לא־כלום. שריקה ומבטים אוריינטליים. אפס. משפטים שרמאנטיים. פישוק־שפתיים אכזרי. ריקנות מוחלטת. בקיצור: יבש.

הערב יורד. הרמקולים המפוזרים בעיר־הקט המוקסימה, ובעיקר לאורך הרחוב שמול הטיילת, משמיעים מנגינות עליונות. הקשישים מתמתחים בכיסאות־הנוח. גם אני. אט־אט מתרוקנים גם מועדוני־הלילה ובתי־הקפה. במסבאות הנמל עוד חג שיכור או שניים.

זונה מזדקנת. שיניים מצהיבות והבל־פה רווי אלכוהול, ובכל־זאת מלאה חן, אותו חן צרפתי מיוחד, מחייכת אלי. היא קוראת לי "כרוב מהוק שלי", או משהו כזה.

"תודה" — אני אומר — "בפעם אחרת." ואני מרגיש שהפעם האחרת תהיה קרובה מאוד, אם מצב־העניינים יתמיד כפי שהוא. בודד על החוף. בלילה.

וכך פגשתי אותה. ארבע־חצי או חמש בבוקר. כנראה. יצאה אל החוף מוקדם מאוד. היה לה כאב־ראש — כך טענה כשניגשתי והתיישבתי לצדה.

לא היה צורך בהרבה מלים. זו היתה אהבה ממבט ראשון. אפילו כיסאות־הנוח שלנו נמשכו זה לזה בשקיקה. היא היתה, כמסתבר, ממוצא בלקני, נצר למשפחת־אצולה מנושלת. זה היה מורגש. חוט של אצילות

היה משוך על דיבורה ותנועותיה. דברים כאלה עוברים בירושה. גזעית, בלי-ספק. גזעית. קראתי לה: הנסיכה שלי.

אינני יודע מה תקף אותי, אבל אמרתי: "סעודיה!" כלומר, אני בן-שיך, איש-המדבר, תפארת-האוריינט. ובעצם אין פלא, זה כל כך התאים. באותו שחר ערפילי, על כיסאות-הנוח, כאן בחוף קאן, בן-שיך פוגש בבת-אצילים. והכל בגלל בעיות דיור. יש אלוהים בשמיים. והוא שדואג לרומ-נטיקנים האחרונים עלי-אדמות. כלומר אנחנו.

דיברנו צרפתית, והיא גישרה בחינה המתגלגל בין לאומיותינו. אהבנו בחוף וברחובות הקטנים, בהמולת הרחוב ביום, ובאושת-הרוח בגלים. הצטלמנו, וצחקנו. כן, צחקנו. ואנשים צחקו איתנו. היינו צעירים, וגם העולם. חדרה הקט והמקסים קלט אותנו כבנים אובדים. חיינו רק מחום הלב — ומעולם לא היתה אהבתנו סוערת יותר.

כשוך הסערה. נחתי לצדה בחדר החם. היה חם בהחלט. חם מדי. לא רק מחום-הלב. ניגשתי ופתחתי את התריס. ואז שבתי והיבטתי בה ובשערה הגולש. חזה התרומם וירד קצובות. היא נחה, שנתה עמוקה. שנת-אצילים. והיא בטחה בי.

מלא-גאווה התכופתי להרים איזה פנקס-נייר, שכנראה נשר מתיקה. הרגשתי צורך לסדר את הכל סביבה. זה היה פספורט. פספורט כחול, כהה. מוכר לי קצת. האותיות ריצדו אל מול עיני — שפה מוכרת-מוכרת (ורק במדינה אחת יש כזאת), קוראים אותה להיפך. פתחתיו בידים רוטטות. היה שם שם פשוט, לא חשוב איזה. יש עשרות כמותו, אם לא יותר, ברמלה ובבתיים. שמתיו בארנקה. התחלתי לחטט בעצבנות במגירות. היה גם חשבון המלון. אני, כנראה, צריך לשלם אותו היום. כי אני בן-השיך. אתמול עשה זאת נסיך אחר. לקחתי את המצלמה ושרפתי את הפילים. להתלבש, לצאת, לנשום אוויר אירופי בריא — כל זאת עשיתי במהירות מפתיעה.

חכי שאתפוס אותך בארץ. נוכלת.

אדון רוצה אורגיה?

קופנהגן. דנמרק.

תעשיית-המין הדנית כבר מזמן איננה דנית. היא הפכה לנכס-צאן-ברזל של התרבות העולמית. כלומר, תיירי העולם המורעבים מגיעים לדנמרק

בנשימה קצרה, חולסים ביעף על-פני האתרים הנאים (כולל "בתולת-
הים הקטנה" — כן, כן, יש כזאת בדנמרק). ולבסוף נעצרים אצל המונית,
או הבוטיק, או הקיוסק, או בעצם כל דבר, ושואגים, בוורידים מנופחים:
"תנו!"

והדגים נותנים. אתם במקומם לא הייתם נותנים?
בהגיעי לעירו של אנדרסן, הייתי כבר לאחר נסיון ממצה ופעיל
בהמבורג על רובע סנט-פאולי שבה. וגם בארצנו הקטנה חיים, ברוך-
השם, על כן תמהתי מה כבר יכולה עיר זו להעניק לי. באמת, מה?
לא פלא שהלכתי מייד לגשש מה. כלומר, רצתי כל עוד נפשי בי
לעבר רחובות-החנויות-המפורסמות. כמה מבטים לצדדים. בכל-זאת... בן-
אדם תרבותי... "צריך גם לבקר ב'טיבולי' ובמוזיאון או שניים" — ציינתי
לעצמי בעודי מרסן בכל כוחי את היצר הביקורתי ששטף אותי הזק
מבפנים, ונכנסתי כבדרך-אגב...

נכנסו גם הרבה תיירים אחרים, וכולנו עילעלנו בחביבות בחור
המרתק, ראינו סרטים מפורטים וחיבטנו באימה במכונות-התענוגות
החשמליות שניצבו בפינות חשוכות. היתה הרגשה של שיתוף. בעצם, האם
אנחנו עושים משהו רע?

הרגשתנו השתפרה פלאים, ואף החלפנו עם מסיירים אחרים דיעות
על דא ועל הא. רק למכונות פחדנו להתקרב. אנחנו חובבי-טבע.
אם הבריטים נחשבים לחובבי-החיות, הרי הדנים אוהבים חיות. רגש
נאצל זה מחווק על-ידי מדריכים מפורטים לאהבת אדם עם כל חיות-
השדה ועוף-השמיים. גם חרקים.

בחנויות, שכמותן תמצאו גם במדינות צפוניות אחרות, ובאופן
פחות מפותח בהולנד ובאנגליה, ניצבים קשישים חביבים, והם גם מוכרים
כרטיסים ל"מופע-ימין חיים" הנערכים במועדונים בעיר, מחוץ לעיר,
ואפילו על אניות — בשעות-הערב. ועל זה, בעצם, רציתי לספר.
היינו כבר מלאי-בטחון ובני-בית. פניתי לקשיש התורן ושאלתי
מה בדבר שעשועים להליה; האם המופע טוב, מה יהיה בו, ומה אפשר
לעשות.

הקשיש הביט בי ורטט. "מישגל..." — לחש בצרידות — "אהבה
בקבוצות, לסביות... חיות... שוטים... מסאז' שוודי וצרפתי..."

נראה היה בעליל, כי למד בעל-פה וכלל אינו מבין מה הוא סח.
"ומה בדבר משהו ממשי יותר, ה-ה-ה..." — תקענו מרפק בצלעותיו

— "דרך-אגב, מהו בדיוק המסאז'?"

הקשיש נרתע בבהלה.

"משהו חשמלי, מיכאני" — פלט בבהלה ושיווה לפניו ארשת מכובדת

ונסגעת — "הזנות, אדוני, אסורה על-פי החוק בדנמרק..."

"באמת!" — פרצנו בצחוק — "הרי הברנש הזה ברחוב סיפר פרטים

על האורגיות המתוכננות. היינו רק רוצים לשמוע קצת יותר פרטים

ממך, בתור מעורה בעניינים..."

שפתו של הקשיש רעדה:

"הזנות, אדוני, אסורה על-פי החוק בדנמרק..." — מילמל בחוסר-

ישע.

טילטלנו אותו טלטלת-גבר:

"ספר, זקן, ספר. אתה בין ידידים."

כאן נשבר האיש לגמרי.

"לא יודע, אדון, לא יודע" — הוא בכה — "אני אף פעם לא הייתי

שם. אני חי חיים מהוגנים עם אשתי. וחוץ מזה, אף פעם לא נתנו לי

להיכנס! אף פעם! רק בשביל למכור אני טוב!" — כאן הוא עבר

להיסטריה, השליך את כרטיסי-החבר הסודיים במועדון-האורגיות, בו

היה מדובר, על הארץ ורמסם ברגליו — "הזנות אסורה בדנמרק על-פי

החוק!" — צווח. כנראה שניסה לשכנע את עצמו. אם כן, זה הסיד

— הדנים רק מוכרים את המין לתיירים המסכנים, כמו כל סחורה אחרת.

הינחת לי. באסיפה דחופה של גוש התיירים הוחלט, שבעצם למה

לנו את זה. מצחיק. מה זה חסר לנו? היינו כבר במועדון כזה או לא

היינו? — לא היינו. אז מה, ההורים שלנו השתתפו פעם בדברים

כאלה? עלינו לא יעבדו כאן.

דווקא הגוש האנגלו-ספסי, שכלל שני אמריקאים שמנים וג'נטלמן

אחד משופם, פיקפק קשות. אחד האמריקאים טען שהחבר שלו המליץ

לפניו על כך, וחוץ מזה מה הוא יספר בבית? "אבל" — הוסיף האיש

בגאווה — "אני בוחר במדע, אלך למוזיאון." והלך.

היהודי פחד כל הזמן מהוויבראטור הענק שניצב בפניה, ואמר שזה בטח מיכאני, כל העסק, ולמה לו את זה?
חוץ מזה, בשבילו הפרות הן קדושות, ואילו כאן...
היפאני הימהם, כתמיד, משהו לא־ברור והעווה את פניו. ואילו הספורטאים האפריקאים טיפסו על המכונה וצחקו באינטליגנציה אלמנטרית. כך התפורנו. יצאתי לרחוב והחלטתי לא להירשם לשום מועדון ולשום "הצגה חיה". ורק כדי להיות משוכנע בצידקת הצעד שעשיתי, החלטתי לברר פרטים על מופעים אחרים הקיימים. על כולם, כמובן. אני אדם יסודי.

כולם היו דומים. ואס־כי גבר אדום־שיער אחד, שנדף ממנו ריח הבירה הציע ארבע נערות לגבר, נוסף על המטעמים הרגילים (מישגל!... לסביות... חיות... מסאז'...), הרי עלה עליו איש־מדע נשוא־פנים, שאמר לי בהדרת־כבוד:

"נציע לאדוני גם נחש ובקבוקים שבורים..."
היבטתי בו במבוכת־מה. הוא הזכיר לי מרצה שלי באוניברסיטה.
"מה עוד, כבודו?" — שאלתי.
"נערותינו החמודות, כלבינו הגזעיים, סוסינו האצילים, כולם ישמחו לתת פורקן לכל סטיותך" — מסר האיש בנועם.
הייתי נרגש כולי. זה טוב לדעת, שיש אנשים הדואגים לי והרוצים לאפשר לי לתת פורקן לכל סטיותי. רק שאין לי סטיות, לעזאזל.
"אני נורמלי" — הבהרתי בבושה מסויימת. הפרופסור הביט בי בהפתעה, ואחר־כך אמר:

"יש לנו גם מקרים בודדים כמוך. אך נדאג לכל הגוון האפשרי. ודאי לא תתנגד למכונות־תנודות ורובי־גיצים מדי פעם. מגלבינו מעור משובח... שכבת פעם עם דג?..."

אמרתי לו, שלצערי בבריקה באוניברסיטה העברית אין דגים, אבל כשאחזור אדאג לאקוואריום מתאים (צריך באמת לדבר עם הרקטור), ובינתיים אני באמת ממחר וצר לי להיפרד ממנו.

מהורהר כולי החלטתי להימלט מזה. נכנסתי לבקר בכנסיה מפוארת. הייתי לבדי בין הקירות המרשימים. היה שם רק הכומר הקשיש. הוא הניח את ספר־התפילה מידיו, וחיך אלי בעצבות מרגשת. פיו פלט בלחש

של תסילה משפטים חמים, שכבר היו מופרים לי מאיזשהו מקום:
"מישגל... לסביות... חיות... מסאז'... אוננות מיכאנית..."

לא-א-א-א-א!

רצתי לעבר המכונת. זוג-ילדים חמוד בגיל שלוש או ארבע טיפס
על המכסה ותקע מודעות צבעוניות מהודרות מאחורי ה"וישרים", ועליהן
... ועליהן...

"מישגל..." — פיזו שפתי הילד הרעננות — "חיות... מגלבים...
מסמרים..."

"מונית!!" — צעקתי וברחתי. היא באה מייד. הנהג הוציא את
ראשו והביט בי במבט מקצועי. "אדון רוצה אורגיה?" — שאל באנגלית
עילגת.

ניסיתי להתלוצץ: "תן לי שני קילו." אבל הוא לא צחק.

אם אינך יכול להילחם בהם — הצטרף אליהם. גם רפ"י עשתה כך
עם מפלגת העבודה. עמוק בלבי ידעתי, שכפי הנראה נגזר עלי להילחם
מבפנים.

"אוקיי" — אמרתי — "אבל רק אם יציגו מישגל של פיל עם יתוש."
"כמובן."

"אני נוהג לבעול אריות תוך כדי קפיצה דרך חישוק מעל לאש
בוערת!"

"יש לנו מועדון עם אריות סודניים והאש החמה ביותר בסקנדינביה."

"אני ברעל גם את החישוקים!"

"לא חשבתי אחרת."

נשברתי לגמרי.

"קח אותי!" — צעקתי — "אבל אם כבר נגזר עלי ללכת, אז קח
אותי לדבר האנושי ביותר שיש. אני רק אדם. אני זקוק לחום ואהבה.
נו! קח אותי כבר!"

"מספר כרטיס-החבר שלך הוא 289" — אמר.

"אני לא מספר!" — צעקתי — "אני אדם חופשי! סע!"

לפני הבית הסולידי נעצרו מספר מוניות. יצאו מהן דמויות מופרות.
"בחרתי במדע!" — חזר ואמר האמריקאי בתקיפות — "כלומר, אני
חוקר פה, את הזהו..." — ונשתתק.

"נשארו לי כמה מאות קרונות" — אמר ההודי — "אז למה לא..."

כאן פנה אלי בלחש:

"אם תהיה מכונה, גדולה כזאת, תסתיר אותי, טוב?"

ועיניו בערו בתאוות-ההתגלות.

היפאני נפרד ממוניו במכת-קראטה מדודה.

האפריקנים רקדו ריקודי-עם. לא אחד פיצח בוטנים בהתרגשות.

כולנו התרגשנו.

כשנכנסנו, קיבלה את פנינו אמא קשישה וחביבה עם בני-ביתה (כולל אבא ודוד). אווירה משפחתית ממש. התרווחנו בכורסאות נוחות ושתינו בירה. אפילו התחלתי להרגיש לא בנוח על כי לא הבאתי פרחים לבעלי-הבית. זה ממש התבקש מאליו. אחר-כך נתנו קצת סרטים לחימום. התביישתי מהם מעט, אבל הכל נשאר במשפחה.

בעלי-הבית הסימפטיים הסתובבו בין האורחים ללא-הפסק והגישו קפה ועוגות, ואז גם החלו ההופעות המובטחות. ראה הפירוט דלעיל. היבטתי קצת מסביב. באו הרבה זוגות נשואים לצורך האהבה הקבוצתית. אחדים הביאו חיות-בית...

האמנית שתיתנה אהבים עם הסייח היתה בשלבי-סיום. ובפינה עמד החזיר והתכוון למספר שלו. בעשותו כמה תרגילי-ספירלה בהדרגת האמנית שלו. הכלבה בפינה השניה שטפה את הפה.

בעלי-הבית הביטו בסיפוק אבהי במלצריות המעורטלות שתפסו את מקומם, כאמורים: "העיקר שאתם נהנים, ילדים". לא התנגדתי לתרגל מעט, אם-כי הפשטתי הכמעט-מוחלטת הביכה אותי לא-מעט. על כל פנים, קשה היה לסרב.

העדפתי, יחד עם זאת, לעבור לחדרים הצדדיים מטעמי צניעות. כנראה שהאכסהיביציוניזם שלי לא מספיק מפותח. עודי נסחב בידי שלוש עלמות-חן, פרוצות מעט, שמעתי את זעקותי מסמרות-השיער של ההודי, וידעתי כי הלבישו אותו על מכונת-הענק שבחדר הסמוך. לחיים!

כאשר כבר היגעתי אל התנוחה ואל הנחלה, ראיתי את הכלבה מסתובבת בקירבתי בצורה חשודה. "היזהרו!" — קראתי אליהן, אבל הן לא שמעו. כאן ספגתי מכה בראשי, וכנראה שהתעלפתי. מקץ זמן-מה

ראיתי את עצמי בבית-חולים, בין סדינים לבנים. אחיות חמודות נכנסו והביאו לי מרק. ואז... לא!!... הן החלו להשיל את בגדיהן, באיטיות מגרה.

סתאום ראיתי, ששוכבת אתי במיטה גם התלחולה מנומרת כזאת... קצת גדולה... בעצם זאת נמרה!! והיא אוהבת אותי!!

"רוצה להתעורר!!" — צעקתי — "געוואלד!" ואכן, התעוררתי. כל זה היה חלום, כמובן. אלא מה, חשבתם שדברים כאלה קורים במציאות? חלום טיפשי מאוד, חלום בית-החולים. כלומר, הייתי עדיין, בכל-זאת, בעיצומה של האורגיה, והנערות החינניות עשו בי מה שעשו, ויפה עשו. הכלבה נחה במרחק-מה, ונראתה שקטה ושבעה בצורה חשודה. אל-אלוהים!! מה היא כבר הספיקה לעשות בזמן שלא הייתי במלוא חושי? רעדתי כולי והיבטתי מסביב. ממש לידי ביצעו שני אדונים עם גברת מה שקרוי בשפת הפתגם: אחד בפה ואחד בלב, כששיכור אחד בפינה מטיל ספק בקול רם בכושרם הביצועי וגם מטיל את מימיו באיזור. זחלתי בכיוון המשרער של המזרח. ידעתי ששם ירושלים, הכותל, האוניברסיטה, הבית. מאחורי: מישגל-עם. מולי יושבה המשפחה. האב קרא עיתון, הדודה סרגה, ואילו האם הביטה בי ברוך ובערגה (ובין רגליה אחת ממסרגותיה של הדודה...). התגלגלתי במדרגות במושכי עלי את מכנסי. הייתי שבע-מין לכל החיים.

ואכן, עבר יום שלם עד שהתחלתי להתגעגע למה שעברתי לילה קודם. כנראה שבכל-זאת יצר לב האדם רע מנעוריו! פוי!!

פולובריזם

נורבגיה.

נורבגיה — פנים רבות לה. חובבי-נוף מושבעים ימצאו בה כמעט את כל הנופים האפשריים, וגם אלה שאינם מחובבי הנוף ילמדו להעריצו. גברים חביבים ונערות נהדרות (פאר התוצרת הסקנדינבית) — אם כי תדירות בגילופין. כן, ומה עוד? כן, סוודרים. כלומר, אמרו שיש בנורבגיה סוודרים כאלה, מיוחדים, עם ריקמה מיוחדת. עבודת-יד מיוחדת. מכל המינים. גם פולוברים.

לבושתי אודה, כי לא הייתי מודע לבעיה הנ"ל. סיפרו לי עליה בדרכי לארץ-הפלאים. גיחכתי בבוז קל, אך מודגש היטב. מה פתאום סוודרים? — בחורף הארצי-ישראלי הכבד הסתפקתי בהחלט בגולפים המקומיים תחת מעיל סביר. לא שהיה לי ספק כלשהו כי הישראלים הממוצעים אינם צובאים על פתחי חנויות-הצמר, הם צובאים ועוד איך. אך מה לי הפאניקה הזאת?

אני, ידידי, אדם היודע לברור את העיקר מן הטפל. ואינני אומר זאת בלי טפיחה עצמית מסויימת על הכתף. היו תקדימים. על-כן היבטתי בתמהון על יצורי-האנוש המוזרים בהם נתקלנו, כשחלפנו במכונינו (לאחר בדיקת-אנטי-חשיש מסורתית) על-פני הגבול השוודי-נורבגי. אחדים מהם היו תפוחים מאוד (וכמה מהם הפכו לכדורים והתגלגלו במהירות רבה) — הורגש שהם לובשים כעשרה סוודרים ויותר זה על-גבי זה. היו גם תמונות מזעזעות של נשים קשישות שאכלו את הסוודרים שלהן, על כל חוטי המאה-אחוז צמר שלהם, כיוון שלא היה להן יותר מקום. בארץ הן תעבורנה ניתוח דה-סוודריוזיה. אומרים שיש מומחים ביפאן המצליחים לשחזר סוודרים נורבגיים מעוכלים על-פי צילומים.

מה ההתלהבות? — סתם צמר צבוע. מיששתי בזילוזל את עשרות הסוודרים שהציע בפנינו המוכר הקשיש וחסר-השיניים בתחנת-הגבול. כלומר, הממזרים האלה מנצלים כל מקום כדי למכור את מרכולתם הבזויה. וברור, שאנשים חלשים נתפסים למעשי-שטות וקונים סוודרים בהמוניהם...

אין צורך לקנות הכל. בהחלט לא. יש להפגין חוש בריא של אדם הופשי ועצמאי. את השחור... ואת האדום-לבן עם הפיתוחים... על כל פנים, לא יותר מארבעה...

כי, כאמור, אני, ידידי, יודע לברור את העיקר מן הטפל. שילשלתי באדישות את החבילה לבגאז' ושכחתי מזה, כשאני פונה להתבשם מהנוף, כלומר, עד העיירה הצירית הקרובה. שם, דווקא, היתה חנות כל-בו גדולה. צריך היה, בלי-ספק, לקנות כמה מצרכים לדרך — זוהי ארץ רחבת-ידיים. אודה ולא אבוש, כי התעורר גם רצון מסויים ומובן מעט את מלאי הסוודרים. גם הם מצרך. הפגנתי, יחד עם זאת, ידענות מרובה, בחרתי רק בדברים טובים (מאה-אחוז צמר

ועבודת-ייד מיכאנית מעולה), כשאני מדגיש כי מלבושים אלה, אך ורק לצורך מתת המה למיודעי המרובים באשר הם שם.

"כן" — אמרה המוכרת — "אדוני קונה גם את העגלה?" כלומר, כך שיערתי שאמרה, יען אשר דיברה בניב נורבגי שלא היה מוכר לי משום-מה. על כל פנים, מובן שקניתי גם את העגלה. אלא מה? סחבתם פעם שלוישים סוודרים סתם ככה על הגב? מצחיק.

כשחזרתי למכונת מילמל גורי משהו, בציניות מרוכזת היטב, אודות קניות בלתי-מבוקרות ומה לעשות עם הכסף. נחצ'ה עיין עמוקות במפה, ואילו ג'ינג'י חיפש את הרובע היהודי. אבל לא היה כזה.

באוסלו הבירה תהיתי רבות, עד כמה הצליחו לסגל מבנה עיר גדולה לתנאים הצפוניים הקשים. זהו, בלי-ספק, אחד הפלאים הגדולים שביצירתו השקדנית של עם אמיץ זה. בעיקר זכו להתפעלותי חנויות-הסוודרים המרובות והעמידות בפני מזג-האוויר, ובפני קהל-הקונים המטורף ששטף בהן כל פינה. מובן שבעד תענוג ארכיטקטוני מעין זה יש לשלם, ובענייני אמנות אני לארג', בהחלט לארג', ואני מוכן לתת הרבה בשביל חנות יפה או סוודר טוב. נאלצתי אמנם לרכוש משאית שעקבה אחרי עם מטעני לכל מקום, וגם קבוצה של ילדים נושאי-משאות. אך לבסוף יצאתי נשכר, ובוקר אחד התברר לי כי רשת גדולה של חנויות-סוודרים שייכת לי, יען אשר קנייתה על כל ציונה בשכרון-ערבית...

עם לילה, היה גורי מצעק מתוך שנתו זעקות-זוועה על סוודרים שחונקים אותו מכל העברים ובהתעוררו שטוף-זיעה, היה מטיל ספק רציני בכושרי לשמש מנהיג סטודנטים, נוסף לזה, שאני, לדבריו, מטורף על כל הראש. נחצ'ה גידל זקן, וג'ינג'י חיפש את הרובע היהודי.

מה הם רוצים ממני? אהבתי את הסוודרים שלי. אהבתי אותם מאוד. הם סימלו בשבילי את האחוזה היהודית-נורבגית הקדומה. היו יפים! צבעוניים!! אקסטרא-לארג'!!! ישנתי איתם ועשיתי עליהם סקי.

אמנם הפכתי, בלי-ספק, לפראי מעט. אך כל אהבה אמיתית היא פראית. התנפלותי, כפי שסיפרו לי, על שתי הבלונדיניות התמודות שאירחו אותנו בכפר הבא, וקרעתי מעליהן את סוודריהן ביעף. ואחר-כך הכרחתני זקנה רוטטת לסרוג לי סוודר באמצע הרחוב, כשאני צוחק צחוק היסטרי מבעבע.

השלשלאות שחיברו לידי כלל לא עיכבו בעדי — ידעתי להתחמק מפאת עליונותי המוסרית. לפני הפיורד הקרוב התברר לנו, כי ה"פארי" (הלוא זה שמן של ספינות-המעבורת הצפוניות) מפליגה רק כעבור חמש דקות, ועל-כן רצתי מייד לחנות הקרובה, מתוך תואנה כי עלי להתחליף סוודר אחד הקטן עלי. הה — הה! להתחליף! בשביל מה להתחליף, אני שואל אתכם, אם אפשר לקנות עשרה חדשים. אולטרא-מודרניים! דגמים קלאסיים חדשים!! צמר טהור — טהור!!!

כשחזרתי בצעדים כושלים, ה"פארי" התרחקה בצפירה איטית ונאלצנו לזנק עם המכונית מעל לפס-מים לא-קטן, כמו בסרטים. גורי חירחר בפניה ונשבע לרודפני עד סוף חיי, נחציה תלש את זקנו, וג'ינג', כפי שהסתבר, מצא את הרובע היהודי. אמנם, רק את בית-הקברות. רק רב-החובל לבדו היה שקט, ולא הוציא את מקטרתו מתוך הזקן. "סוודרים?" — שאל זאב-הים הוותיק.

הינהנתי בכבידות.

הוא חיך בהבנה והציע לי את האוסף שלו. היה חבל להיפרד מהארץ החביבה, אך לכל סיפור יש סוף.

"הרי בסופו של דבר אלה סוודרים לא רעים, לא?" — שאלתי בבושה את החברה, לאחר שעזבני הבולמוס והודיתי בפני כל על שגעוני. טוב שהם לא נלכדו כמוני. יש ממני ללמוד בחיים, לעזאזל...

"באמת?" — גיחכו — "אתה צריך לראות את הסוודרים שלנו!" ואז גילו את מטעניהם, והתחלנו להשוות. זה היה מעניין מאוד. רק אומרים שמלכת נורבגיה הכריזה השנה על נורמות מיוחדות בגידול כבשים, תחת הסיסמא: "סוודר לכל ישראלי!" בינתיים, אל לו לקורא הקטן לקוות לגדולות. אנחנו קנינו את כולם. חכו שהצאן יגדל, הו!

סטברוס מלך פורוס

יוון.

כשירדנו לחוף באי-השלווה הזה, פורוס, והיבטנו בתקווה לעבר ימים טובים, הוא כבר עמד שם וציפה דווקא לנו. לגורל אין סנטימנטים.

"יו ניד א רום?" — שאל סטברוס — "יו סטיי טו נייטס? טרי נייטס? מייבי? פורום ורי ביוטיפול ורי גוד." היו לו שיניים דלילות בחיות, וריח של גבינת-עיוזים משומרת מתקופת המיתולוגיה.

אמרנו לו שאנחנו עוד לא יודעים כמה זמן נישאר, באנו להיזרק בטיול הזה וזהו. אבל אם חדר, אז למה לא אצלו. רק קודם ניגש ללשכת-התיירות בשביל להיות בטוחים בקשר למחר, כמו שלימדו אותנו. "יס, מיסטר" — אמר סטברוס, והוביל אותנו ללשכה.

נכנסנו לחדר הקטן בבית הקטן והלבן, כמו כל הבתים באי-השלווה (ראה לעיל) הזה, והתיישבנו. כלומר, אנחנו מצדו האחד של השולחן וסטברוס מצדו השני.

"יס" — אמר סטברוס, מנהל לשכת-התיירות — "יו גו טו סטברוס. יו סטיי פור נייטס. פייף נייטס, מייבי."

ראינו שהגורל גורל, כאמור לעיל, ועברנו לחדר השכן. הקטן-קטן, שהוכן, כמסתבר, במיוחד עבורנו.

למחרת ירדנו למכולת וקנינו לחמניה ויוגורט לארוחת-הבוקר.

"טנק יו" — חיך אלינו סטברוס מעבר לדלפק — "יו סטיי סיקס נייטס. סוון נייטס. מייבי."

נמלטנו משם לחוף-הים. ואיך שאנחנו צוללים, אנחנו רואים פה פעור הפולט בבהירות בועות של "אייט נייטס, מייבי." "כרישים!", צעקנו וחתרנו לעבר החוף. בחוף חיכה לנו סטברוס עם המגבת, עשוי ללא-חת כפוסידון בשעתו, "ניין נייטס מייבי."

בלילה, בטברנה של לוקאס, רקדנו עם סטברוס בוזוקי צמוד כמו שצריך וסיפרנו לו, על כוס רצינה ממסלת, אודות ההישגים הגדולים של עם קטן. הפרחת-השממה. קופת-חולים. מגדל-שלום. "דבר-השבוע". סטברוס היה מאזין טוב, ורק אמר בסוף לאחר הירהור מעמיק: "טן נייטס מייבי." אחר-כך שתינו עוד רצינה, ועוד אחת.

כעבור יומיים ביקשנו לעזוב. סטברוס לא נראה מוטרד כלל, יחיך לרוחב וגם לעומק מבעד לשיניו הדלילות והריח העתיק כרגיל. הוא אפילו ליווה אותנו לאניה. אבל דווקא רב-החובל הקשיש עשה בעיות. "סורי, מיסטר" — אמר רב החובל סטברוס — "יו סטיי טן נייטס מור. מייבי." אחר-כך רקק כדרך הימאים.

רצנו כל עוד רוחנו בנו למשטרת־הכפר. הם מאוד מסודרים בענייני
תיירות. היוונים. הם יגנו על זוג ישראלי תמים המבקש להמשיך בדרכו.
סטברוס. במדיו המצוחצחים. ציפה לנו בעניין רב ומתוך רצון כן לעזור,
אפילו ריח הגבינה דומה שנחלש משהו...
"אוקיי" — אמרנו ובחרנו בדרך־חיים חדשה — "ווי סטיי פוראוור.
ווי אנדרסטנד. סטברוס איז פורוס."
מייבי.

בוזוקי

יין.

מה שאנחנו רוצים להגיד כאן אין פירישו, בשום פנים ואופן,
שכאילו לדעתנו היוונים לא אוהבים לרקוד. יש כאלה שאוהבים. יגם
לשיר, לאכול, לשותות ועוד. אבל כל זה עדיין לא מסביר את העובדה,
שבכל בית־מרוח או ריכוז אחר של סקרנים זרים, תמיד נמצאים יוני
אחד או שניים, המשנסים ספונטנית את מתניהם, מושיטים ידיים, מבט
זרוק משהו בעיניים, והופ! לקול מחיאות־כפיים וקליקים נרגשים של
מצלמות משוכללות.

שאלנו בעניין זה לדעתו של עורך־דין קומי אחד מכובד, בלבוש
אפור אלגנטי, שהיכרנו על אניה בין איזה אי פה לאי שם.
"לא יודע למה" — תהה האיש — "אני, כשלעצמי, למדתי את
הסירטאקי מאנטוני קווין בזורבה היווני, הה־הה. אבל מכאן ועד לתדמית
של עם רוקד... באמת..."

כעבור כמה שעות נכנסנו לבאר של הספינה ונקלענו לעיצומה של
חגיגה. מהיאות־הכפיים הקצובות והקלילים הידועים בישרו, כי יש לנו
עניין עם בוזוקי כפול או לפחות סירטאקי אחד לרפואה.
הצצנו למרכז המעגל, ושם ריקד לו בתנועות אציליות ובארשת־
פנים זרוקה, לא אחר מאשר ידידנו עורך־הדין האפור.
בתום המופע המהנה הוא ישב ומיין את התרומות שקיבל מן התיירים,
וגם הצטלם עם כמה בשביל אקסטרה טיפ. ניצלנו את ההזדמנות כדי
להחליף איתו מלה.

"איך זה?" — שאלנו תוהים — "איד... אנטווי קוויין... עם רוקד..."
"אה, זה?" — הוא ענה בביטול — "אתה חושב שמשכורת של
עורך-דין מספיקה לי בשביל הטיולים האלה? צריך לחיות ממשוה. אדוני!"

ירושלים

ובכל זאת נדמה לי שאין דבר מתאים יותר, ברגעי-נעילה מרגשים
אלה, מאשר לומר בכמה מלים את שבחו של המקום שבו אנחנו יושבים.
כן, ירושלים. לא זאת של הסרטים אלא זאת האמיתית, החיה, הנושמת,
שעושים בה את הדברים הרגילים — אבל בצורה נהדרת. הפשוטה כל-
כך, ויחד עם זאת העיר המיוחדת ביותר. טוב, בארץ.

זאת העיר היחידה שבה יכלו להקים את האוניברסיטה, שהיא
האוניברסיטה היחידה בארץ הראויה לתואר זה. או, לפחות, מתקרבת
להיות. העיר עם חיי הסטודנטים וחיי הבהמה הסוערים ביותר, ויחד עם
זאת מופנמים ומעודנים.

העיר שבה הייתי לבן-משפחה-גדולה של אנשים אוהבי-חיים. העיר
היחידה, בה למלה חברה יש עוד משמעות. העיר שרק אנשים שממלא
לא ניסו להיקלט בחברתה הסוערת מוציאים את דיבתה רעה, ואת דיבת
"המיעוט הרועש".

העיר שבה אתה מרגיש ממש בעלות וגם אחווה. לעבור בכיכר-ציון,
לחטוף שיחה בבן-יהודה, לקרוץ בעיניים בכמה כיוונים בבת-אחת בקינג
ג'ורג', לעמוד ולהתגרד בגב בכיכר-מנורה, לאכול משהו ב"בית-האמנים".
לרדת דרך שץ, ולהיכנס בשקט-בשקט (שכנים!) ל"גלריה הקטנה"
לצורך שיחה אינטלקטואלית, וגם טיפה אקסטרפיין. לעבור את רח' יפו על
הידיים. להתדרדר בתוך פליקס הפיאט במורדות הרחובות, באמצע הלילה,
בלי להתניע אפילו. לאכול צהריים אצל נוימן הקשיש, או אנקל מוסטש
בשער-הפרחים עם כל זרוקי העולם שהתקבצו דווקא כאן להעריץ את
שפמו של בעל המקום. ולהיות בדירות ובחדרים, בשביל כל מיני דברים.
והנופים סביב — אוח!

ו"טעמון" — "טעמון" האחד ואין שני לו, ש"כסיות" למיניהן לא הגיעו
מעולם לקרסוליו. שבזכותו, כמו בזכות העיר ואנשיה, שירבטתי, בבוא

העט ובזמני החופשי, סיפורים אלה, בתקופה של "התבגרות אקדמית", אבל גם בגרות בקפריסיה. בגרות לא־קשה, ויפה כמו המקום עצמו. קפריסיה, שבה מתחלפים דורות המבלים בה את שנותיהם היפות ביותר. היא ראשית והיא אחרית. הכל מתחיל ונגמר בה. וכבר דנתי בה, וגם באוניברסיטה, על התסיסה והשמחה ומיגוון הדיעות, הוויכוחים, המכות, והשקט. העיר שבה כולם חבריך. ובתום יום של ניגודים סוערים יחייכו כולם אל כולם: "זה לא היה רציני — הרי כולנו בירושלים." וילכו לבלות ביחד, פרופסורים וסטודנטים, פנתרים ושוטרים, מצפניסטים וישראלים שלמים, מופרעים ונורמליים, שגם הם בעצם מופרעים, אבל זה נורמלי בעיר הלא־נורמלית הזאת. ונשים נהדרות, סטודנטיות יפות, "ציתציתות" המודות, וגם בתולה אחת (יש עוד כמה — מסתרות). ועל כולם נסוך החן הירושלמי המיוחד.

עיר שאונירה מבריא ותמיד נעים, ותמיד ממריץ לבלות עוד ועוד, לנוע ממקום למקום. עיר שעושה אותך נווד. אבל נווד עם בית. עיר רוויה אווירת הפקרות — הפקרות יפה. אתה עושה דברים מופקרים, ומפקיר עצמך לתוצאותיהם בהנאה. נהנה מכל רגע. עיר כה חבל לסיים את הליל בבוא השחר. אבל גם ימיה נהדרים.

עיר שהיא שלך על כל פינותיה, ולמרות כל מיני דיעות פוליטיות ומה שלא יהיה, לא מתחשק לך להחזיר בה שום דבר. פשוט לא מתחשק וזהו. זה הרי תמיד היה שלך.

עיר שלא מצליחה להסתגל להיותה כה נהדרת, ולכן מנהלת את צעדיה כמו דוב מגושם, או אולי יפהפיה נרדמת. עיר שתושביה הולכים תמיד על הכביש, כי הם מרגישים שהם יותר מסתם אוטו, והם בטח צודקים. אבל את מי מעניין הצד המוניציפלי? יפתרו אותו פעם. ואולי אז כבר לא תהיה זאת אותה ירושלים. ירושלים הגורמת לאנשים להיות שונים — אבל תמיד הם עצמם.

העיר היחידה, שמוסד המסיבות בה פורח. וכך אתה בן־בית בהרבה בתים. כי הם כולם שלך, של כולם. כמו כל העיר. עיר שכאשר אתה אוהב בה, אתה מביע, למעשה, את אהבתך אליה, אל העיר — במיטה ובחדרי־מדרגות ירושלמיים צוננים ואפלים ובכל מקום.

עיר בה אתה מתמכר לכל, שוכח הכל, אבל תמיד זוכר אותה ואת עצמך, ואת האמת שלה המבליטה את האמת שלך — מסומם, מנופס,

יִיכּוֹר, עֶסֶק, או סתם מתאושש. אך תמיד רענן ומצפה. עיר שגורמת לי
לפֶטֶט כמו ילד רגשן כבר כמעט שני עמודים, כשהגיע סוף־סוף הזמן
לגמור.

כי זאת העיר אותה אני מעריץ כמו כל תל־אביבי המכבד את עצמו.
העיר שעוד נתראה בה הרבה. תראו.

ש ל ו ם .

מה שקראתם ובאיזה עמוד:

7	סיפורי טעמון
47	אקדמיזמוזים
63	ביעוסים קטנים וטריפים אחרים
83	ביקור חו"לים

גדעון קוץ, בן עשרים ושמונה, בעל טור סאטירי ב"דבר", זכר, רווק, גובה מטר ותשעים, צבע עיניים חום ובחושך ירוק, סימנים מיוחדים נא לחפש, ישב באותן שנים יפות בירושלים, באוניברסיטה, בקפיטריה, ב"פי האתון" והכי הרבה בקפה "טעמון", וכתב עבורכם את הסיפורים האלה, שהצחיקו, הגעילו, הרגו, הקסימו, ובקיצור הזיזו לכם, אז כשעוד הזיז לכם. ועכשיו הוא מביא אותם בספר בעזרת איוריה של עדה המאירית.

